

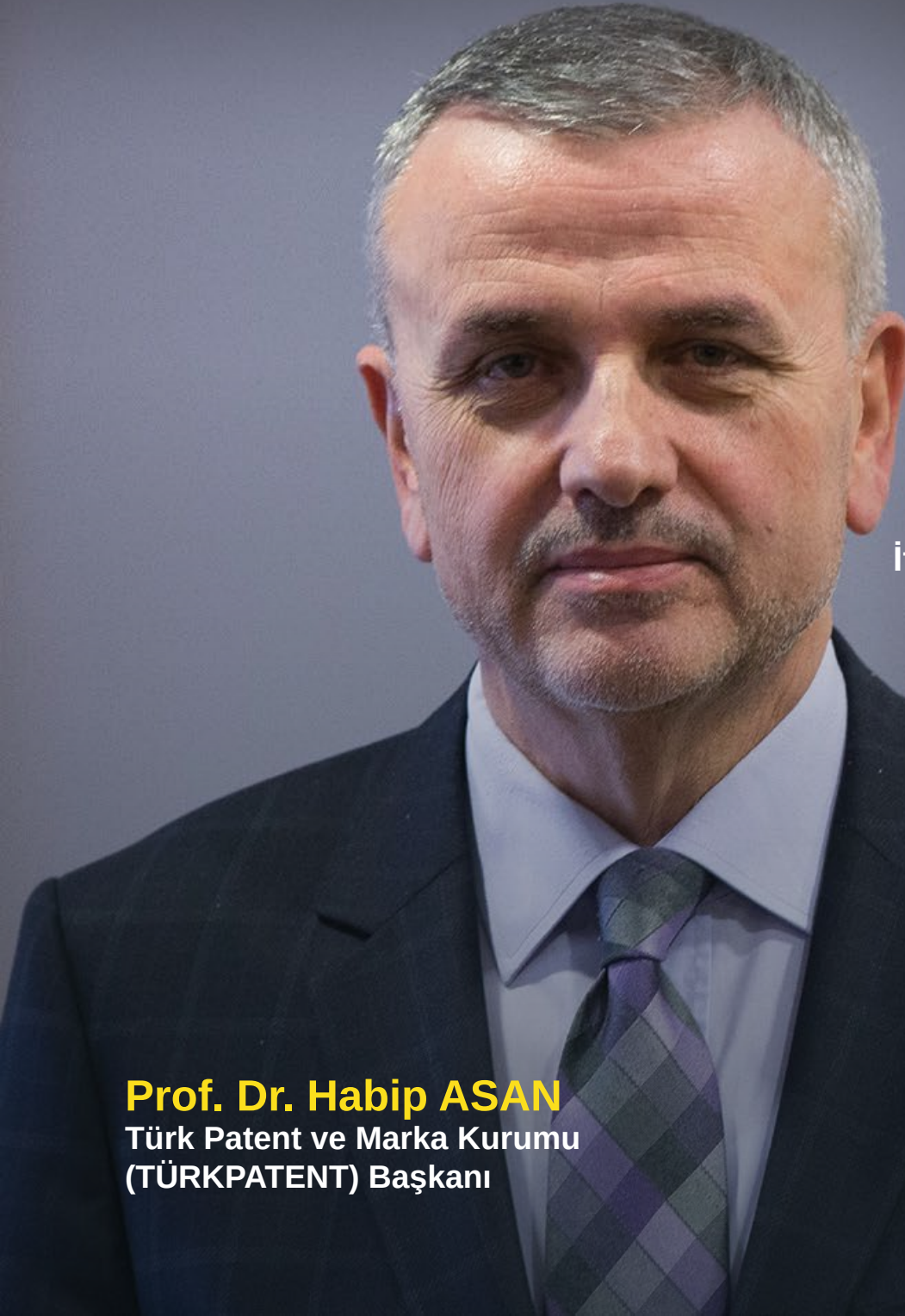
Dijital Biz

ARALIK 2020 SAYI: 15 / FİYAT: 20 TL

dijitalbiz.com

Bilişim, Ekonomi, İş Dünyası Dergisi

Türkiye'den Patent Atağı

Prof. Dr. Habip ASAN
Türk Patent ve Marka Kurumu
(TÜRKPATENT) Başkanı

Unutulma Hakkı ile Basın ve
İfade Özgürlüğü Arasında Bir
Denge Olmalı

Kişisel Verilerin Korunması
Mevzuatına Uyumluluk İçin
Kritik Uyarılar

COVID-19 ile Beraber
Türkiye'de Bulut Kullanımı
Sıçrama Yaptı

GEBKİM'e 6 Yeni Tesis, 1,2
Milyarlık Yatırım

Türkiye'nin Uzay Temalı İlk
Bilim Merkezi Kapılarını Açtı

FARKLI OLMAK YETMEZ

Günümüz iş dünyasında doğru ve verimli iletişim, kalıcı başarı sağlamakta hayati bir öneme sahip. Hedef kitleye ulaşmanın sırrı ise medya ve müşteri ilişkilerinde yatıyor.

Uzmanlığı, deneyimi ve özel yaklaşımlarıyla, hikayelerinizi hedef kitleye en etkili şekilde ulaştıran, iş dünyası ve medyada hak ettiğiniz ilgiyi yaratan Faselis Growth ile tüm dikkatleri üzerinize çekmeye hazır mısınız?

FARK EDİLMEK GEREKİR

www.faselisgrowth.com

VATANSEVER BİLİŞİM A.Ş. ADINA
İMTİYAZ SAHİBİ
Şenol Vatansever
senol.vatansever@dijitalbiz.com

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
(SORUMLU)
Şenol Vatansever
senol.vatansever@dijitalbiz.com

EDİTÖR
Sema Vatansever
sema.vatansever@dijitalbiz.com

GÖRSEL YÖNETMEN
Gökhan Ünlü
gokhan.unlu@dijitalbiz.com
Most Idea & Most Dijital

SOSYAL MEDYA
Arzu Tufan
arzu.tufan@dijitalbiz.com

BARINDIRMA
Vatansever Bilişim & Bulutistan

REKLAM VE PROJE
reklam@dijitalbiz.com

ABONELİK
www.dijitalbiz.com/abone
abone@dijitalbiz.com

BÜLTEN GÖNDERİMİ
bulten@dijitalbiz.com

YAYIN TÜRÜ
Aylık, Süreli Yayın

Dergide yayınlanan yazılardan kaynak gösterilmesi koşuluyla alıntı yapılabilir. Dergide yayınlanan makale ve röportajlarda yer alan fikirler yazarlarına ve röportaj veren kişilere aittir, dergimiz için bağlayıcı değildir.

Editörden

Kadınlara Yönelik Şiddete Son Kampanyasını Destekliyoruz!

İnsanlar, COVID-19 küresel salgını ile beraber internet ortamında ve özellikle sosyal medyada çok zaman geçiriyor. Kadınlar evden çalışma ile beraber ve kız çocukları uzaktan eğitim ile beraber çevrim içi platformları her zamankinden daha fazla kullanıyor. Bu da siber zorbalık riskini doğal olarak artırıyor.

Birleşmiş Milletler (BM) Kadın Birimi Türkiye Ofisi, kadınlara ve kız çocuklarına yönelik siber şiddete son verilmesi için "16 Günlük Aktivizm - Kadınlara Yönelik Şiddete Son Kampanyası" düzenliyor. Bu amaçla herkesi Ateş Böcekleri web sitesinde (www.atesbocekleri.info) siber şiddetle ilgili testi çözmeye ve arkadaşlarına meydan okumaya (challenge) davet ediyor. Konuyla ilgili olarak BM Türkiye Mukim Koordinatör Vekili Alvaro Rodriguez ve BM Kadın Birimi Ülke Direktörü Asya Varbanova'nın [@unwomenturkey](https://twitter.com/unwomenturkey/status/1332730978222030849) Twitter hesabından paylaştığı videolu mesajı (<https://twitter.com/unwomenturkey/status/1332730978222030849>) izleyebilirsiniz. Ziyaretçiler, 25 Kasım tarihindeki Kadınlara Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele ve Dayanışma Günü'nden başlayıp 10 Aralık tarihindeki İnsan Hakları Günü'ne kadar sitede açık olacak interaktif testi çözerek siber şiddet hakkındaki bilgisini ölçebiliyor ve siber şiddetle ilgili mini kılavuzu kendi cihazına indirerek bilgi ve farkındalığını artırabiliyor. Test sonunda ise herkes arkadaşlarına meydan okuyarak testi çözmeye davet edebiliyor. Siteye yapılan her ziyaret, kampanyayı 1 milyon kişi hedefine yaklaştırıyor. Kampanya kapsamında interaktif teste verilen anonim yanıtlar, BM Kadın Biriminin ortakları ile birlikte geliştireceği, toplumsal cinsiyet temelli siber şiddetle mücadele planlarına veri sağlayacak.

Global Bilişim Derneği (BİDER) ve **Dijital Biz Dergisi** olarak kampanyaya destek veriyoruz. Diğer sivil toplum kuruluşu (STK) üyelerinin ve medya mensuplarının da destek vermeleri için onlara meydan okuyoruz!

Data Center İstanbul Sanal Etkinliği 8 Aralık'ta, Kaçırmayın!

COVID-19 küresel salgınının başlaması ile beraber Dünyada ve Türkiye'de sağlık ve ekonomi başta olmak üzere birçok alanda büyük değişimler yaşanıyor. Puslu havalar oluşturan kriz dönemlerinde değişimlere ayak uydurabilenler durumu fırsata da çevirebiliyor. Dijital dönüşümde öncü olmak isteyenler bu alanda gerekli yatırımları zaten yapıyorlardı. Rekabet ortamı, çeviklik ihtiyacı da dijital dönüşüme doğru itiyordu. Nispeten değişime daha kapalı olan sektörlerde de küresel pandemi ile beraber dijital dönüşüm için aksiyon almak zorunluluk haline geldi.

Veri merkezi sektörünün önde gelenlerini buluşturacak Data Center İstanbul Sanal Etkinliği (www.datacenteristanbul.com), 8 Aralık'ta online olarak gerçekleşecek. Kamu ve özel sektörün lider isimleri ve medya temsilcileri konferansa katılacak. **Global Bilişim Derneği (BİDER)**, **BİLİŞİM GRUBU** ve **Dijital Biz Dergisi** olarak destekleyenler arasında yer alıyoruz.

Etkinlik Başkanı ve Konuşmacı olarak tüm gün aktif bir rolüm olacak. COVID-19 ile beraber yaşanan süreçleri ve bulutun yeni normallerini de konuşacağız. Tüm sektör profesyonellerini 8 Aralık'ta bizimle beraber online olmaya davet ediyoruz.

Prof. Dr. Habip ASAN : Türkiye'den Patent Atağı 6

Unutulma Hakkı ile Basın ve İfade Özgürlüğü Arasında Bir Denge Olmalı 18

Kişisel Verilerin Korunması Mevzuatına Uyumluluk İçin Kritik Uyarılar 22

Gözetleyen Kapitalizm'e Hazır mıyız? 28

19 Bin Veri Sorumlusuna 36 Bin ile 1 Milyon 800 Bin TL Arası Ceza Kapıda 30

BİDER, Kamu Bilişim Haftası Etkinliklerine Tam Destek Verecek 32

Geleceğin Dünü 34

Şenol Vatansever, Avrupa Birliği'nde WhatsApp'a Devlet Kontrolü İddiaları Hakkında Anadolu Ajansı'na (AA) Açıklamalarda Bulundu 36

COVID-19 ile Beraber Türkiye'de Bulut Kullanımı Sıçrama Yaptı 40

Bilişim Teknolojileri Zirvesi İçin Geri Sayım Başladı 42

Teknolojide Son Trendler ve 2030'a Doğru Yolculuk 44

Siber Zorbalık ile İlgili Olarak Diğer STK'lara Meydan Okuyoruz! 46

GEBKİM'e 6 Yeni Tesis, 1,2 Milyarlık Yatırım 50

2021 Yılı Bütçesi TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda 54

Türkiye'nin Uzay Temalı İlk Bilim Merkezi Kapılarını Açtı 60

Dünyanın İlk Sanal Savunma Sanayi Fuarı Gerçekleşti 62

TÜBİTAK 2020 Bilim Ödülleri Açıklandı 66

Uzaydaki Gücümüz Artmaya Başlayacak 68

2 Milyar Kişi İstanbul'u İzledi 70

Türk Bayraklı Gemilerde Dijital Dönüşüm Devam Ediyor 72

Dijital Dönüşümde Avrupa'nın En İyisi 74

56 Ülkenin Girişimcileri Türkiye'de Kuluçkaya Alınacak 78

Fikirlerini Projeye ve Girişime Dönüştürmek İsteyenlere Destek 80

COVID-19 ile Mücadelede Türkiye'de İleri Teknolojiler Geliştiriliyor 82

AB Ülkeleri, Amerika ve Diğer Ülkeler ile İş Birliği Yapılması Yabancı Yatırımlarını Artırır 86

Ticaret Bakanlığı'ndan 81 İle İhracat Atağı 88

Savunma ve Havacılık'ta Endonezya'ya İhracatımız 70 Kat Arttı 92

Hazırgiyim İhracatı Zirveye Abone Oldu 94

NASA İçin Üretiyor 96

Türkiye'nin En Girişimci ve Yenilikçi Üniversiteleri 98

Dijital Dönüşüm için Güçlerini Birleştiriyorlar 100

Çalışanlar Daha Fazla Söz Hakkı ve Özgürlük İstiyor 102

Çalışanlar Evden Çalışmaya Devam Etmek İstiyor 104

Şirketler Hayatta Kalabilmek İçin Teknolojiye Yatırım Yapacak 106

Yapay Zekâ Yatırımları Ön Plana Çıkacak 108

CFO'lar Sürdürülebilir Büyümeye Odaklanıyor 110

5G Teknolojisinin Kritik Bileşeni Test Edildi 112

Pandemi Sonrası Dünyada Ağ Kalitesini Korumak 116

2020 Yılı Ağ Trafik ve İnternet Tüketimi Trendleri 118

5G Tüketici Pazarı 2030 Yılına Kadar 31 Trilyon USD'ye Ulaşacak 120

Kurumsal 5G Alanında Satın Alma Süreci Tamamlandı 122

Siber Suçlulara Fidyeye Ödeyen Şirketlere Ceza 124

Banka Dolandırıcılarının Neden Olduğu Ortalama Hasar 126

Elektrikli Araç Testlerinde Merkez Üs Olmayı Hedefliyor 128

Sanal Refakatçi, Kamyonların Yollardaki Güvenliğini Artırıyor 130

Araç ve Yolculuk Paylaşım Uygulamaları 134

Blockchain'in Geleceği Online Zirvede Konuşuldu 138

Türkiye Nükleer Düzenleme Kurumu Heyetinden Ziyaret 140

Türkiye Kurumsal PC Pazarına Giriyor 142

Bir Arama Motorundan Daha Fazlası 144

Az Gören Çocuklara Sanat Atölyesi 146

DATA CENTER İSTANBUL 8 ARALIK 2020

ONLINE

www.datacenteristanbul.com

Türkiye'den Patent Atağı

Prof. Dr. Habip ASAN
Türk Patent ve Marka Kurumu
(TÜRKPATENT) Başkanı

Dünyada ve ülkemizde yaşanan dijitalleşme ve teknolojik gelişme ile yenilik temelindeki ekonomik ve toplumsal dönüşümün en önemli kesişim alanlarından birini oluşturan “Sınai Mülkiyet Hakları” konusunda TÜRKPATENT olarak ortaya koyduğumuz performans dünya ortalamasının oldukça üzerindedir.

Dijital Biz okurları için kendinizi kısaca tanıtır mısınız?

1964 Trabzon doğumluyum. İstanbul Kabataş Erkek Lisesinden sonra 1985 yılında Karadeniz Teknik Üniversitesi Makine Mühendisliği bölümünden mezun oldum. 1988-1990 yılları arasında ABD’de Texas Tech Üniversitesi’nde yüksek lisans çalışmalarımı, 1990-1994 yılları arasında da aynı üniversitede doktora çalışmalarımı tamamladım. 1994 yılında Türkiye’ye dönerek Karadeniz Teknik Üniversitesi Makine Mühendisliği bölümünde akademik çalışmalarına devam ettim. 2000 yılında Doçent, 2005 yılında Profesör oldum. Üniversite bünyesinde birçok idari görevde bulundum. Çoğu uluslararası olmak üzere 30’un üzerinde bilimsel makalem yayımlandı. 16 Ekim 2008 yılından bu yana Türk Patent ve Marka Kurumu Başkanlığı görevini yürütüyorum. Ayrıca Türk Patent ve Marka Kurumu iştirakleri olan **Bilişim Vadisi TGB** ve **Türk Sınai Mülkiyet Değerleme A.Ş. (TÜRKSMĐ)** Yönetim Kurulu Başkanlıklarını da yürütmekteyim. Bu görevlere ilave olarak **Avrupa Patent Organizasyonu (EPO)** idari konsey organlarından olan **Teknik ve Operasyonel Destek Komitesi (TOSC)** Başkanlığı görevini de 2016 yılından bu yana yapmaktayım. Evli ve üç çocuk babasıyım.

Türk Patent ve Marka Kurumu hakkında kısaca bilgi verebilir misiniz?

Türk Patent ve Marka Kurumu, ülkemizin teknolojik ilerlemesine katkıda bulunmak ve araştırma geliştirme faaliyetlerinin gelişmesini sağlamak üzere sınai mülkiyet haklarının tesisi, bu konudaki korumanın sağlanması ve sınai mülkiyet haklarına ilişkin bilgi ve dokümantasyonun kamunun istifadesine sunulmasından sorumlu, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bağlı bir kamu kuruluşudur.

Kısa adıyla “TÜRKPATENT” patent, faydalı model, marka, tasarım, coğrafi işaret ve gelecekteki ürün adlarına ilişkin hakların tescili ve ilgili sınai mülkiyet korumalarının sağlanmasına dair süreçleri ve bu konulardaki farkındalık faaliyetlerini yürütmektedir.

TÜRKPATENT tarafından tescil edilen haklar ve koruma süreleri nelerdir?

Patent; belirli bir süre ve yer için üçüncü kişiler tarafından buluşun izinsiz olarak üretilmesini, kullanılmasını satılmasını veya ithal edilmesini engelleme yoluyla sahibine tanınan tekel hakkıdır. Bu hakkın kullanılabileceğini gösteren belgeye ise patent belgesi denir. Teknolojinin her alanındaki buluşlara yeni olması, buluş basamağı içermesi ve sanayiye uygulanabilir olması şartıyla patent verilir. **Patent**, başvuru tarihinden itibaren 20 yıl süreyle buluşun korunmasını sağlar.

Faydalı model ise dünya çapında yeni olan ve sanayiye uygulanabilen buluşların sahiplerine koruma sağlayan bir sınai mülkiyet hakkıdır. Faydalı model belgesinde koruma süresi 10 yıldır.

Marka, bir teşebbüs tarafından sunulan malların ya da hizmetlerin diğer teşebbüslerin mallarından veya hizmetlerinden ayırt edilebilmesini sağlayan işaretlerdir. **Marka** koruma süresi başvuru tarihinden itibaren 10 yıl olup bu süre onar yıllık dönemler halinde yenilenebilmektedir.

Tasarım, ürünün tümü veya bir parçasının ya da üzerindeki süslemenin çizgi, şekil, biçim, renk, malzeme veya yüzey dokusu gibi özelliklerinden kaynaklanan görünümüdür. Tasarım tescillerinin koruma süresi başvuru tarihinden itibaren 5 yıldır. Bu süre beşer yıllık dönemler hâlinde yenilenmek suretiyle toplam yirmi beş yıla kadar uzatılabilmektedir. Ancak, modası hızlı değişen tekstil, giyim ve ambalaj gibi tasarım ömrü kısa ürünler için üç yılla sınırlı, masrafsız, doğrudan elde edilebilen **tescilsiz tasarım** koruması da bulunmaktadır.

Coğrafi işaret, belirli bir bölgeden kaynaklanan ya da belirgin bir niteliği, ünü veya diğer özellikleri itibarıyla bu bölge ile özdeşleşmiş bir ürünü gösteren işaretlerdir. **Coğrafi işaret** anonim bir mülkiyet hakkı olup tescili süresizdir.

Daha az bilinen bir diğer sınai mülkiyet türü **Entegre Devre Topoğrafyaları** olup mikroşemcilerin üç boyutlu dizilimi ile ilgili fikri haklardır. Koruma süreleri 10 yıldır.

Sınai Mülkiyet Haklarının tescili için Türk Patent ve Marka Kurumuna başvuruda bulunulmaktadır. Başvurular, e-Devlet ara yüzleriyle uyumlu Elektronik Başvuru Sistemi (EPATS) üzerinden elektronik olarak yapılmaktadır.

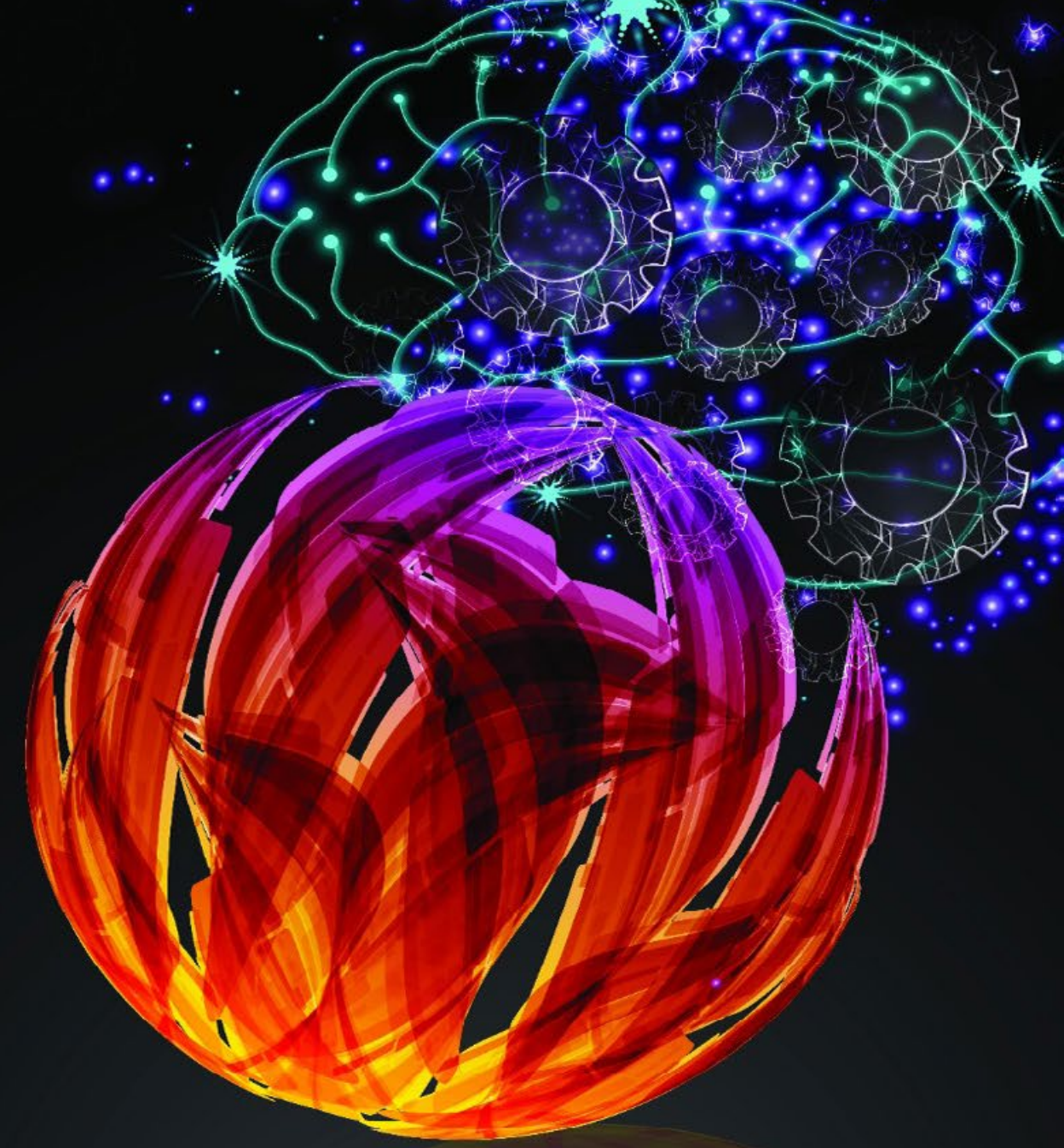
Ülkemizdeki sınai mülkiyet haklarıyla ilgili gelişimini kısaca anlatır mısınız?

Sınai mülkiyet hakları, dünyada ve ülkemizde yaşanan dijitalleşme ve teknolojik gelişme ile yenilik temelindeki ekonomik ve toplumsal dönüşümün en önemli kesişim alanlarından birini oluşturmaktadır. Bu alanda son yıllarda ortaya koyduğumuz performans oldukça iyi olup dünya ortalamasının üzerindedir.

Nitekim 2002 yılında ülke olarak bir yılda yapılan toplam yerli patent başvurumuz sadece 414 iken başvuruların niteliği de artarak bu sayı 2019 yılında 8 bin 100 seviyesine ulaşmıştır.

Türkiye'nin yenilik ve fikri ürün kapasitesindeki artışa ilişkin önemli göstergelerden biri de hiç kuşkusuz uluslararası patent başvurularıdır. Dünya Fikri Mülkiyet Teşkilatının (WIPO) 2019 patent başvuru verilerine baktığımızda Türkiye, 2019 yılında önceki yıla oranla uluslararası patent başvurularında yüzde 47 ile en fazla artış oranını sağlayan ülke oldu. Bu alanda artış oranı olarak dünya birincisi olduk ve 22'ncilikten 13. sıraya yükseldik. 2018'de 1403 olan uluslararası patent başvuru sayımız geçen yıl 2058'e yükseldi. Hindistan, İsrail, Avustralya ve Finlandiya gibi ülkeleri geride bıraktık. Bu son derece önemli bir gelişme.

TÜRKPATENT, 2017'den bu yana Birleşmiş Milletlere bağlı Dünya Fikri Mülkiyet Teşkilatı nezdinde hizmet veren 23 uluslararası otoriteden biridir. TÜRKPATENT 2020 yılında en çok uluslararası patent araştırma raporu düzenleyen uluslararası araştırma ve inceleme otoriteleri (ISA) arasında ilk 9'da yer alıyor.

Patent

Patent; bir probleme yeni bir teknik çözüm sunan ürünler veya yöntemler yani buluşlar için tanınan yasal bir haktır. Patent hakkı sahibi başkalarının izinsiz olarak buluşunu üretmesini, satmasını, kullanmasını veya ithal etmesini engelleyebilir.

Nedir ?

"Aklın teknolojiyle buluşmasıdır."

Bu buluşma sadece Türk Patent ve Marka Kurumu'nda tescillenir.

Tasarım

Bir ürünün, tümü veya bir parçasının ya da üzerindeki süslemenin çizgi, şekil, biçim, renk, malzeme veya yüzey dokusu gibi özelliklerinden kaynaklanan görünümüdür.

Nedir ?

"Aklın estetikle buluşmasıdır."

Bu buluşma sadece Türk Patent ve Marka Kurumu'nda tescillenir.

Ülkemizde sınai mülkiyet verilerinde güncel durum nedir?

TÜRKPATENT patent, marka ve tasarım başvuru sayılarına göre, dünyada en fazla başvuru alan ilk 10 patent kurumundan biridir. Dünyayı etkisi altına alan koronavirüs (Kovid-19) salgını dönemini de içinde barındıran bu yılın ilk üç çeyreğinde Türk Patent ve Marka Kurumuna yapılan patent, marka, tasarım ve faydalı model başvuruları arttı.

Yılın ilk üç çeyreğinde TÜRKPATENT'e 4 bin 816'sı yerli olmak üzere toplam 12 bin 629 patent, 105 bin 188'i yerli olmak üzere toplam 116 bin 416 marka, 28 bin 015'i yerli olmak üzere toplam 31 bin 973 tasarım, 2 bin 579 faydalı model ve 330 coğrafi işaret başvurusu yapıldı.

Sınai mülkiyet alanında yapılan çalışmalarla artan farkındalıkla birlikte yerli başvuru sayılarında da ciddi artışlar yaşandı. 2020'nin ilk üç çeyreğini geçen yıl ile kıyaslayacak olursak patent başvurularında yüzde 13, marka başvurularında yüzde 30, tasarım başvurularında yüzde 8, faydalı model başvurularında ise yüzde 31 oranında artış yaşandı.

Kurumunuz dijital dönüşümde hangi aşamada, planlarınız nelerdir?

Bilgi toplumunun altyapısını oluşturan en önemli unsurların başında fikri haklar ve sınai mülkiyet hakları konusu gelmektedir. Türk Patent ve Marka Kurumu olarak sınai mülkiyet kullanıcılarına daha etkin ve verimli hizmet verilebilmek için personel, iş süreçleri ve teknoloji unsurlarında bütüncül dönüşüme geçilmesinin önem kazandığı görülmüş ve bu kapsamda Kurumumuz bünyesinde Dijital Dönüşüm Ofisi kurulmuştur.

E-devlet ara yüzleriyle uyumlu olarak geliştirdiğimiz **Elektronik Başvuru Sistemini (EPATS)** 2020 yılı başında kullanıma açtık ve tüm işlemlerin e-devlet kapısı üzerinden gerçekleştirilmesini sağladık. Geçtiğimiz Temmuz ayında, bu kez yeni **Elektronik Tebligat Sistemi (ETEBs)** uygulamamızı kullanıma açarak sınai mülkiyet başvuru süreçleriyle ilgili yüzbinlerce belgenin muhataplarına elektronik ortamda tebliğ edilmesini sağladık.

Son olarak Kurumumuzun tüm birimlerinin iş süreçlerinin ve işlemlerinin otomatik hale getirilmesi, kullanıcı hatalarının minimize edilmesi, zaman ve kaynak tasarrufu sağlanması, nitelikli verilerin üretilmesi ve uluslararası standartlarda hızlı ve kaliteli sınai mülkiyet tescillerinin gerçekleştirilmesi amacıyla uzun süredir üzerinde çalışmakta olduğumuz Dijital Dönüşüm Projesi-ni başlattık.

Benzer şekilde geçtiğimiz günlerde "Patent Verilerinin Dijital Dönüşümü Projesi" kapsamında aylık patent dokümanlarının XML formatına dönüştürülmesiyle ilgili çalışmanın startını verdik. Bu sayede Kurumumuzdaki tüm fiziksel ve dijital arşivler sorgulanabilir ve bütünleşik kullanılabilir hale gelecektir. Türkiye'nin 2023 hedefleri doğrultusunda bilgi teknolojileri alanında önemli ilerlemeler kaydeden Türk Patent ve Marka Kurumu, hizmet verdiği kesimlerin memnuniyetini en üst seviyeye çıkarmanın yanı sıra, bu alanda örnek ve model bir kurum olma vizyonu ile çalışmalarına devam edecektir.

Sizce Dünyayı değiştirecek teknolojiler nelerdir?

Teknolojik yenilik kalıcı ve sürekli. Ancak zaman zaman bir buluş tamamen yeni kullanım ve uygulamaların yolunu açabilecek nitelikte olabilir. Geçmişte bir mumun daha parlak ya da daha uzun süre yanmasını sağlayacak iyileştirmeler fazlasıyla yapıldı fakat o dönemde elektrik ampulünü bulmak oyunun kurallarını değiştirecek bir gelişme idi.

Günümüzde ise dünyanın geldiği nokta itibari ile kitlelere etki edecek teknolojik gelişmeleri tek başına ele almak oldukça güçleşti. Çünkü artık teknolojik gelişmelerin tamamen birbirine bağlı ve birbirini tetikleyici nitelikte olduğu söylenebilir. Öyle ki son yıllarda cihazların bir ağa bağlanması için uygun altyapının hızla gelişmesi, nesnelerin interneti kavramını doğurdu ve sadece insanların cihazlar ile değil, cihazların da birbirleriyle iletişim kurması mümkün hale geldi. Her türlü ev eşyasının yanı sıra medikal cihazlar, otomobiller, trafik ışıkları hatta sokak lambaları bile ağ üzerinde etkileşim kuran sanal bir kimliğe sahip.

Önde gelen ağ teknolojisi firmalarından Cisco tarafından yapılan bir araştırmaya göre 2020 itibarıyla dünya genelinde 50 milyarın üzerinde bu ağa bağlı cihaz bulunuyor. Cihaz sayısının bu denli artması sonucu ağ üzerindeki veri trafiğinin de büyüklüğü öngörülebilir. Bu veri trafiğinin yönetilmesi, verinin saklanması ve işlenmesi ihtiyacı bulut bilişim sistemini doğurdu. Bu teknoloji sayesinde merkezi sunucularda devasa boyutlara ulaşan veri yığınları oluştu. Anlamsız haldeki bu verinin anlamlı bir bilgiye yani bir katma değere dönüştürülmesi büyük veri analitiği ile mümkün hale geldi. Öyle ki 2020 yılı Dünya Ekonomik Forumunda büyük ya da küçük her türlü şirketin geleceğinin, verilerin etkili bir şekilde kullanılmasına bağlı olduğu vurgulandı.

Bilginin altın ile kıyaslandığı bu dönemde verinin korunması hayati bir önem kazandı ve siber güvenlik teknolojisi ön plana çıktı.

Artık şirketler ve devletler siber güvenlik altyapılarını geliştirmek için milyar dolarlara varan yatırımlar yapıyor. Geleneksel veri koruma pratiklerinin yetersiz kaldığı durumlar için ise blok zinciri teknolojisinden yararlanılan siber güvenlik uygulamaları geliştiriliyor.

Bunların yanında artık otonom robotlar, sanal ve artırılmış gerçeklik, simülasyon ve eklemeli üretim teknolojileri her türlü sektörde yerini alırken tüm süreçler içerisinde ise yapay zekâ çok etkin bir rol oynuyor.

Şimdiye kadar saydığım tüm teknolojiler birbiri ile etkileşim kuruyor, daha önemlisi birbirini tamamlıyor. Bu yüzden artık yalnızca doğru strateji ve politikalar ile bütünleştirilerek uygulamaya geçirilen teknolojiler kitlesel bir etki ortaya çıkabilir.

Marka Nedir ?

"Farklılığın kaliteyle buluşmasıdır."

Ayırt edici, kendine özgü olan ve tescile konu ibarenin açık ve kesin olarak anlaşılmasını sağlayacak şekilde sicilde gösterilebilen her türlü işarettir. Tescilli marka, tanıtım avantajı ve rekabet gücü sağlar.

Bu buluşma sadece Türk Patent ve Marka Kurumu'nda tescillenir.

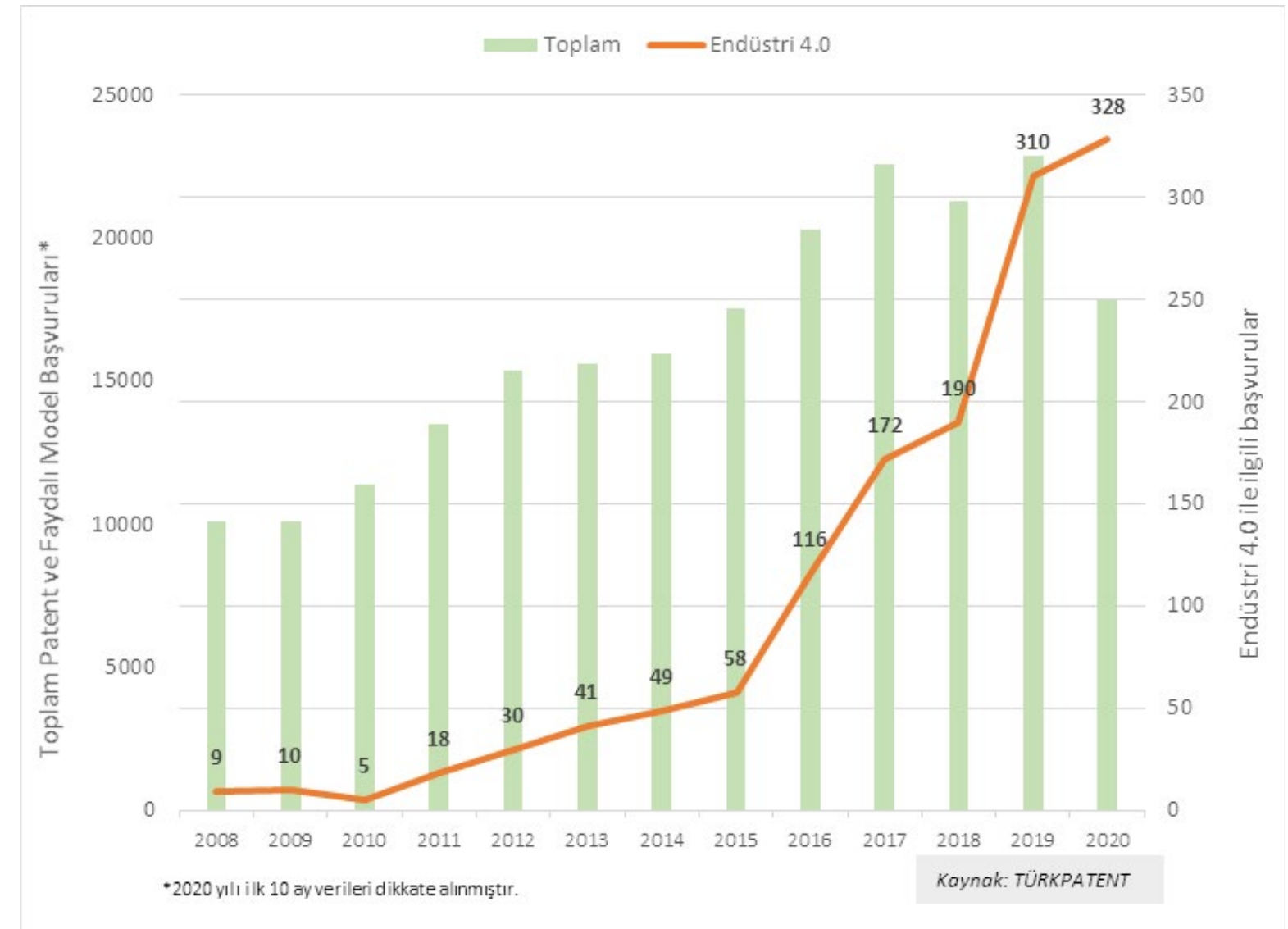

Endüstri 4.0 konusunda görüşleriniz nelerdir? Sizce Türkiye Endüstri 4.0'da hangi aşamada? TÜRKPATENT hangi aşamada, planlarınız nelerdir?

Artık neredeyse teknoloji içerikli her yazı ya da konuşmada dördüncü sanayi devrimi, yani diğer bir ifadeyle Endüstri 4.0 terimi karşımıza çıkıyor. Bu devrimin “dördüncü” olarak nitelendirilmesindeki temel faktör geçmişte sanayinin üç önemli kırılma noktası yaşamasıdır. Birinci sanayi devriminde buhar gücünün kullanılması sonucu makineleşme, ikinci sanayi devriminde elektriğin kullanılması sonucu seri üretim ve üçüncü sanayi devriminde bilgisayarın ve programlanabilir denetleyicilerin kullanılması sonucu otomasyon mümkün hale geldi. Dördüncü sanayi devriminde ise bilgi ve iletişim teknolojileri ile bütünleşen sanayide dijitalleşme söz konusudur. Endüstri 4.0'ı geçmiş sanayi devrimlerinden ayıran önemli bir özelliği mevcut. Geçmiş devrimlerde genellikle enerji kaynakları kilit rol oynadı, bazen onlarca yıl geçiş süreci yaşandı ve bunlar daha çok bölgesel etki gösterdi. Endüstri 4.0'da ise bilişim, iletişim ve yazılımın ön plana çıkması sebebiyle, dönüşümün uygulama ve yayılma süresinin çok daha hızlı olacağı ve küresel ölçekte geniş kitlelere etki edeceği söylenebilir. Tüm gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler dönüşüm yarışına girmişken ülkemizin de sürece en iyi şekilde adapte olması gerekiyor.

Yenilikçi teknolojilere yön vermede önemli rolü olan patent sistemi Endüstri 4.0 ile başlayan süreçte de önemli bir aktör olacak. Türk Patent ve Marka Kurumu olarak çeşitli teknik alanlarda olduğu gibi Endüstri 4.0 ile ilgili patent başvurularını da yakından takip ediyoruz. Patent başvurularındaki eğilimler, ülkemizdeki durumu izlemek ve dünyadaki gelişmelerle karşılaştırma yapabilmek için somut veriler ortaya koyan oldukça etkili bir araçtır. Bu kapsamda kurumumuz bünyesindeki Endüstri 4.0'ın teknolojik altyapısını oluşturan nesnelerin interneti, bulut bilişim, büyük veri analitiği, artırılmış gerçeklik, eklemeli üretim (3 boyutlu yazıcı), simülasyon, otonom robotlar ve siber güvenlik teknolojileri ile ilgili patent başvuruları, ülkemizin dünyadaki gelişmelere eş zamanlı olarak bu dönüşüm sürecine başlangıçtan itibaren uyum sağladığını gösteriyor. Bu alanda ülkemizdeki patent başvuruları 2010 yılı itibariyle ivme kazanıyor, 2016 yılında ise keskin bir şekilde artıyor. 2020 yılının ilk on ayı geride kalırken şimdiye kadar Endüstri 4.0 teknolojileri ile doğrudan ilgili olan bin 300'ün üzerinde patent ve faydalı model başvurusu mevcut. Bu başvuruların %60'ından fazlasının son 3 yılda gerçekleşmiş olması dikkat çekiyor. Teknoloji bazında bakıldığında özellikle nesnelerin interneti, bulut bilişim ve eklemeli üretim alanındaki başvuruların hızlı bir şekilde arttığı söylenebilir. Başvuru sahiplerini ise çoğunlukla bilgi ve iletişim teknolojileri (ICT) ve tüketici elektroniği sektörlerinde faaliyet gösteren firmalar oluşturuyor.

Patent konusunda öncü kuruluşlardan olan Avrupa Patent Ofisi (EPO) de, Endüstri 4.0 konusunu sürekli olarak gündeminde tutuyor. Burada yayınlanan ve EPO nezdindeki Endüstri 4.0 verilerini ortaya koyan “Patents and the Fourth Industrial Revolution” (Patentler ve Dördüncü Sanayi Devrimi) konulu raporda, kurumumuzdakine paralel eğilimlerin görülmesi ülkemiz için olumlu bir göstergedir. Ayrıca EPO'nun düzenlediği ve Endüstri 4.0 alanındaki başvurularının patentlenebilirlik kriterleri gibi konuların tartışıldığı birçok uluslararası etkinliğe kurum olarak katılım sağlıyoruz. Böylece bu alanda dünyadaki gelişmeleri de yakından takip etmiş oluyoruz.

Şekil: Türkiye'deki Toplam Patent ve Faydalı Model Başvuruları ile Endüstri 4.0 ile İlgili Başvuruların Yıllara Göre Karşılaştırmalı Gösterimi

Yapay Zekâ konusunda görüşleriniz nelerdir? Sizce Türkiye Yapay Zekâda hangi aşamada? Kurumunuz hangi aşamada, planlarınız nelerdir?

Günümüzün en popüler teknolojisi dendiğinde aklımıza kuşkusuz gelebilecek en iyi örnek yapay zekâdır. Yapay zekâ teknolojisi günümüzde neredeyse yaşamımızın her alanında kullanılmaktadır. Yapay zekâ arayışı ise tıpkı tüm arayışlarda olduğu gibi hayaller ile başlamıştır.

İnsanoğlu uzun yıllar boyunca kendilerine ait insansı makineler hayal etmiş ve bu makineleri resimler, heykeller, çizimler ve hikayeler ile anlatmıştır.

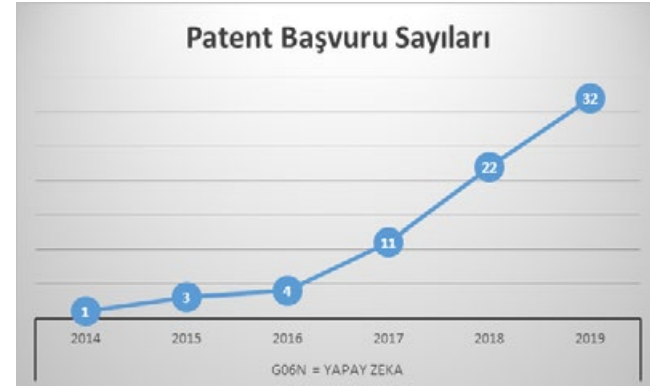
Yapay zekâ çalışmalarındaki asıl amaç, insan zekâsını örnek alarak, insan zekâsı gerektiren görevleri yapabilecek bilgisayar programları ve bu programların içerisinde çalıştığı makineleri geliştirmektir. Bu amaçla geliştirilen yapay zekâ uygulamaları her geçen gün daha ileriye gitmekte ve insan zekâsı gerektiren bazı işlere rehberlik etmekte oldukça faydalı olmaktadır. Bu nedenle yapay zekâ otonom araçlar, tıbbi teşhis ve gelişmiş üretim metotları başta olmak üzere her alanda kullanılmaktadır.

Yapay zekânın yaygınlaşması patent sayılarına da yansımaktadır. Hatta Dünya Fikri Mülkiyet Teşkilatı'nın (WIPO) 2019 yılında yayınladığı

raporda dünyada büyük patent ofisleri arasında görülen ABD, Avrupa, Çin, Japonya ve Güney Kore'den sonra yapay zekâ başvurularının en fazla yapıldığı ülkelerden biri Türkiye olarak gösterilmektedir. Ayrıca gene aynı raporda bulanık mantık alanındaki bilimsel yayınlarda dünyada ülkemiz 9. sıradadır. Gerçekten de bu söylediğim verileri Kurumumuza yapılan patent başvuru sayısı istatistiklerine de bakarak görebiliriz.

Yukarıdaki grafik bize yapay zekâ alanında ülkemizde yapılan başvuru sayılarının hızla arttığını göstermektedir. Bu durum bize aslında ülkemizde yapay zekâ alanında yapılan AR-GE çalışmalarının yoğun bir şekilde devam ettiğini göstermektedir.

Bunun yanında AR-GE'yi, yenilikleri sürekli teşvik eden Kurum olarak elbette ki yapay zekâ teknolojilerinden de faydalanmaktayız. Biliyorsunuz Kurumumuzda yapılan sınai mülkiyet başvuruları her yıl artmakta ve bunun sonucu olarak başvurularla ilgili iş yükü de ciddi bir şekilde çoğalmaktadır. Biriken bu iş yükünün azaltılması amacıyla Kurum olarak patent, marka ve tasarım başvurularının araştırma inceleme aşamalarında uzmanlarımızın iş yükünü azaltmak amacıyla yapay zekâ teknolojilerinin sistemimize entegre etme yönünde gerek iç kaynaklarımızla gerekse uluslararası kuruluşlarla iş birliği kapsamında plan ve çalışmalarımız da bulunmaktadır.

Blockchain konusunda görüşleriniz nelerdir? Sizce Türkiye Blockchain'de hangi aşamada? TÜRK PATENT hangi aşamada, planlarınız nelerdir?

Blockchain teknolojisi son yıllarda popülerliğini giderek arttırmış ve bazı araştırmacılar tarafından internet teknolojilerinden sonraki en

büyük çığır açıcı teknoloji olarak ifade edilmiştir. Esasen, çeşitli verileri güvenli bir şekilde depolamak ve dağıtmak için geliştirilen bir yöntem olan blockchain teknolojisini güçlendiren etkenler potansiyel kullanım alanlarıdır. Blockchain teknolojisinin günümüzde özellikle finans sektörü başta olmak üzere, akıllı sözleşmeler, noter sözleşmeleri gibi birçok kullanım alanı bulunmaktadır. Blockchain ile birlikte taraflar herhangi bir üçüncü taraf aracıya ihtiyaç duymadan, şifrelenerek güvenli hale getirilmiş işlemler ile veri ve değer alışverişi gerçekleştirebilmektedir. Tarafların oluşturduğu blockchain ağında, şeffaf ve hesap verilebilir bir yapıda olması ve merkezi bir otoriteye bağlı kalmaması sayesinde güvenliğin temeli oluşmaktadır.

Türk Patent ve Marka Kurumu olarak günümüzün en popüler teknolojilerinden biri olan Blockchain teknolojisini yakından takip ediyoruz. Blockchain teknolojisinin sınai mülkiyet başvuru süreçlerine etkisi ve bu teknolojinin kullanımı konusunda çeşitli araştırmalar yapıyoruz.

1.Ulusal Liseler Patent ve Faydalı Model Yarışması Başvuruları Devam Ediyor...

Türk Patent ve Marka Kurumu tarafından daha önce iki kez üniversitelere yönelik düzenlenen "PATENTLE TÜRKİYE- Ulusal Üniversiteler Patent Yarışması" bu yıl ilk kez liselere yönelik olarak düzenleniyor.

"1. Ulusal Liseler Patent ve Faydalı Model Yarışması"na, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı faaliyet gösteren okul ve kurumlarda lise düzeyinde öğrenim gören tüm öğrencilerimiz 31 Ocak 2021 tarihine kadar ücretsiz olarak katılabilecektir.

Öğrenciler yarışmaya TÜRK PATENT'in elektronik başvuru sistemi (EPATS) üzerinden (epats.turkpatent.gov.tr) online patent ve faydalı model başvurusu yaparak ücretsiz olarak katılım sağlayabiliyorlar.

Yarışmada dereceye giren adaylar 2 bin TL'den 20 bin TL'ye kadar ödüllendirilecektir.

Detaylar ve başvuru için:
www.patentleturkiye.gov.tr

Unutulma Hakkı ile Basın ve İfade Özgürlüğü Arasında Bir Denge Olmalı

Kişisel verilerin korunmasında farkındalık konusu, 12 Kasım'da gerçekleştirilen 3'üncü e-Safe Kişisel Verileri Koruma Zirvesi'nde masaya yatırıldı. Etkinliğin açılış konuşmacılarından Kişisel Verileri Koruma Kurumu (KVKK) Başkanı Prof. Dr. Faruk Bilir, "Unutulma Hakkı" kavramı ile ilgili önemli açıklamalarda bulundu.

Etkinlikte, kişisel verileri koruma uzmanlarının yanı sıra bu alanda faaliyet gösteren siber güvenlik firmalarının temsilcileri ve hukukçular, konuyu pek çok farklı açıdan ele aldı. Zirve bu yıl, COVID-19 salgını nedeniyle hem fiziksel olarak hem de çevrim içi şekilde hibrit etkinlik formatında gerçekleştirildi. KVKK binasında gerçekleştirilen etkinliğin fiziksel bölümüne; protokol, konuşmacılar, sponsorlar ve basın mensupları kabul edildi. İzleyiciler ise etkinliği, e-Safe'in resmi YouTube kanalı üzerinden ve Türksat Kablo-Net üzerinden canlı olarak takip ettiler. Tüm gün süren etkinliği YouTube üzerinden toplamda 4.000'inden fazla kişi seyretti.

Türk Telekom'un teknoloji Sponsoru olarak yer aldığı etkinlikte, Prof. Dr. Bilir'in yanı sıra

açılış konuşmalarını yapanlar; e-Safe Kurucusu ve Zirve Başkanı Musa Savaş ve Trend Micro Akdeniz Ülkeleri, İsrail, Rusya Federasyonu ve Türkiye Cumhuriyetler Bölge Başkanı Yakup Börekçioğlu oldu.

Kişisel verilerin korunmasının anayasal bir hak olduğunu belirten Prof. Dr. Bilir, konuşması sırasında şunları söyledi: "Her şeyden önce Unutulma Hakkı'nın, istisnai bir hak olduğunun altını çizmek gerekir. Unutulma Hakkı nedir dediğimiz zaman da bireyin geçmişte, hukuka uygun olarak ve doğru nitelikteki bilgilerinin, zamanın geçmesine bağlı olarak erişimden kaldırılması ya da gündeme getirilmemesini talep etmesi şeklinde tanımlanabilir. Ama kurulumuzun aldığı karar, arama motorları çerçevesinde ve indeksten kaldırılma şeklinde. Özellikle Unutulma Hakkı'nı kullanmak isteyen kişilerin öncelikle arama motorlarına müracaat etmesi, oradan bir sonuç alınamaz ise kurula bir başvuruda bulunması gerekir. Dolayısıyla bu hakkı da aslında kural olarak değil, istisnai bir hak olarak değerlendirmek gerekir."

Unutulma Hakkı İstisnai Bir Haktır

Prof. Dr. Bilir, Unutulma Hakkı ile ilgili yapılacak değerlendirmeler hakkında, Kişisel Verileri Koruma Kurulu tarafından verilen kararlara da değindi: "Unutulma Hakkı istisnai bir hak olduğu için, kurul bu konuda 13 kriter belirledi. Bu konuda ifade özgürlüğü ve basın özgürlüğü ile unutulma hakkı arasında veya kişinin kişisel verilerinin korunmasını isteme hakkı arasında bir dengeleme yapılması lazım."

Prof. Dr. Bilir, bu kriterlerden bazılarını şöyle sıraladı:

- İlgili kişi, kamusal yaşamda önemli bir rol oynuyor mu?
- Arama sonuçlarının öznesi bir çocuk mu?
- Bilginin içeriği doğru mu?
- Bilgiler kişinin çalışma hayatı ile mi ilgili?
- Bilgiler güncel mi?

Kurul kararına göre, değerlendirme kriterlerinin bunlarla sınırlı olmadığını ifade eden Prof. Dr. Bilir, kurulun, her olayın kendine özgü niteliğine göre farklı kriterlerin değerlendirilebileceği şeklinde bir karar verdiğini belirtti.

KVKK'ya 5.903 Başvuru Yapıldı

KVKK'nın gerekli tedbirler çerçevesinde, hem gerçek hem de çevrimiçi ortamlar aracılığıyla, kişisel verilerin korunması ile ilgili faaliyetleri sürdürerek çalışmalarını aksatmadığını belirten Prof. Dr. Bilir, çeşitli istatistiksel bilgiler de paylaştı.

Bu kapsamda bugüne kadar Kuruma 5.903 adet başvuru yapıldığını, bu başvuruların 4.427 adedinin sonuçlandırıldığını, 852'si 2020 yılında olmak üzere toplamda 1.489 kurul kararı alındığını, kurumun görev ve yetki alanına giren konularla ilgili ise 454 hukuki görüş verildiğini ifade eden Prof. Dr. Bilir; 31 yayın, 29 video ve 105 kurul kararının kurum internet sayfasında ilgililerin erişimine açık olduğunu söyledi.

Etkinliğin açılış bölümünün ardından Kritik Kişisel Verileri Koruma konusu şu başlıklar altında ele alındı:

- Hukuk
- Teknik
- Sosyal

İdari Tedbirlere Uyum Çalışmalarının Temeli: 'Kişisel Veri İşleme Envanteri Hazırlanması'

Hukuk başlığı kapsamında Dijital Biz Dergisi Genel Yayın Yönetmeni ve Global Bilişim Derneği (BİDER) Başkanı Şenol Vatansever de idari ve teknik tedbirleri içeren bir konuşma yaptı. İdari tedbirlere uyum çalışmalarının temelini 'Kişisel Veri İşleme Envanteri Hazırlanması' olduğunu belirterek şunları söyledi: "Temeli iyi atılmamış bir binanın ilk sarsıntıda hasar görmesi ya da çökmesi ne kadar yüksek ihtimal ise, gerçek durumu ortaya koymayan bir kişisel veri işleme envanterinin de telafisi mümkün olmayan zararlara zemin hazırlaması en az o kadar yüksek bir ihtimal. Envanter; beyana dayalı ve manuel olarak değil, çağımıza uygun biçimde ve yazılımlar ile otomatik olarak ortaya çıkarılmalı. Tüm sunuculardaki, tüm veri tabanlarındaki, tüm kullanıcı bilgisayarlarındaki kişisel veriler otomatik yöntemlerle taranmalı, raporlanmalı, kişisel veri içeren dokümanlar sınıflandırılmalı. www.1kvkk.com web sitesinde bu kapsamda idari ve teknik tedbirler ile ilgili bilgiler alabilirsiniz."

Etkinliğin videolarına, e-Safe'in resmi YouTube kanalı üzerinden erişilebiliyor: <https://www.youtube.com/eSafeorg>

KAMU BİLİŞİM HAFTASI

7-11 Aralık 2020

Canlı yayın: Kamu Bilişim Derneği Youtube kanalı

"Potansiyelini Bilişimle Keşfet"

Kişisel Verilerin Korunması Mevzuatına Uyumluluk İçin Kritik Uyarılar

Kişisel verilerin korunmasında farkındalık konusu, 12 Kasım'da gerçekleştirilen 3'üncü e-Safe Kişisel Verileri Koruma Zirvesi'nde masaya yatırıldı. Etkinliğin açılış konuşmacılarından Kişisel Verileri Koruma Kurumu (KVKK) Başkanı Prof. Dr. Faruk Bilir, "Unutulma Hakkı" kavramı ile ilgili önemli açıklamalarda bulundu. KVKK binasında gerçekleştirilen etkinliğin fiziksel bölümüne; protokol, konuşmacılar, sponsorlar ve basın mensupları kabul edildi. İzleyiciler ise etkinliği, e-Safe'in resmi YouTube kanalı üzerinden ve Türksat Kablo-Net üzerinden canlı olarak takip ettiler. Tüm gün süren etkinliği YouTube üzerinden toplamda 4.000'inden fazla kişi seyretti.

Hukuk başlığı kapsamında Dijital Biz Dergisi Genel Yayın Yönetmeni ve Global Bilişim Derneği (BİDER) Başkanı Şenol Vatansever de idari ve teknik tedbirleri içeren bir konuşma yaptı. İdari tedbirlere uyum çalışmalarının temelini "Kişisel Veri İşleme Envanteri Hazırlanması" olduğunu belirtti.

- 2016 Yılından Bu Yana KVKK ile İlgili Çalışmalar Yapıyoruz
- Kurul ve İlgili Kişiyi Bilgilendirme Süreçleri Sağlıklı Olarak Uygulanıyor mu?
- Şirketlerde Bilgi Güvenliği ve Kanun Hakkında Eğitim ve Farkındalık Faaliyetleri Yeterli Seviyede mi?
- VERBİS'e Bildirim Yapmayanlara ya da Yanlış Bildirim Yapanlara Ne Kadar Ceza Verilecek?
- Hazırlanan Kişisel Veri İşleme Envanterleri Gerçek Durumları Yansıtıyor mu?

2016 Yılından Bu Yana KVKK ile İlgili Çalışmalar Yapıyoruz

Global Bilişim Derneği (BİDER) Başkanı Şenol Vatansever, zirveyi takip eden KVKK binasındaki protokolü ve YouTube izleyicilerini selamlayarak sözlerine başladı: "İsmim Şenol Vatansever. Global Bilişim Derneği (BİDER) Başkanım. Dijital Biz Dergisi Genel Yayın Yönetmeniyim. Vatansever Bilişim A.Ş. ve Patriot Teknoloji A.Ş. Yönetim Kurulu

Başkanıyım. Kişisel verilerin korunması konusundaki farkındalığın daha da geliştirilmesine katkıda bulunmayı hedefliyoruz. 'e-Safe Kişisel Verileri Koruma Zirvesi' için başta Kişisel Verileri Koruma Kurumu Başkanı Prof. Dr. Faruk Bilir ve e-Safe Kurucusu ve Zirve Başkanı Musa Savaş olmak üzere emeği geçen herkese teşekkür ederim.

Etkinlikle ilgili detaylı habere en kısa sürede www.dijitalbiz.com ve www.1kvkk.com adreslerinden ulaşabileceksiniz. Dijital Biz Dergisi Aralık 2020 Sayısında da habere yer vereceğiz. Turkcell Dergilik ve Türk Telekom e-dergi'den de erişebileceksiniz."

KVKK Uzmanı Şenol Vatansever, 2016 yılına kadar uzanan KVKK çalışmaları konusunda bilgiler aktardı: "2016 yılının Nisan ayından bu yana Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (KVKK) ile ilgili çalışmalar yapıyoruz. Hem kurumsal hem de bireysel üyeleri olan BİDER'in Başkanı olmam sebebiyle de KVKK bizi birçok açıdan etkiliyor. BİDER aslında Bilişimciler ve BİLİŞİM GRUBU'nun devamı niteliğinde olduğu için Dijital Biz ile beraber binin üzerinde aktif üyeye sahip olan büyük bir topluluk. Kimi üyelerimiz veri sorumlusu olarak uyumluluk çalışmaları yaparken kimi üyelerimiz uyumluluk için hukuki danışmanlık ya da teknoloji çözümleri sağlıyor. Merkeze kişisel verilerin korunması hedefini koyuyoruz. Diğer taraftan kamu kurumlarının ya da şirketlerin minimum maliyetlerle idari ve teknik tedbirlere uyum çalışmalarını yapmalarını hedeflerken, çözüm sağlayan şirketlerin de katma değer yaratarak ve büyüyerek faaliyetlerini sürdürmelerini arzuluyoruz. COVID-19 küresel salgınının Dünya'ya ve Türkiye'yi sağlık ve ekonomi açısından olumsuz etkilediği dönemleri yaşıyoruz. Türkiye'mizi 500 milyar dolar ihracat hedefine ulaştırabilecek en önemli sektörün bilişim sektörü olabileceği bilinciyle de bilişim sektöründe faaliyet gösteren üreticilerimizi ve hizmet sağlayan şirketlerimizi desteklememiz gerekiyor. Ekonomi ve istihdam tıpkı sağlık gibi zaman zaman kişisel verilerin korunması kaygılarının da önüne geçebiliyor. Bunu da normal karşılıyoruz.

Başkanıyım. Kişisel verilerin korunması konusundaki farkındalığın daha da geliştirilmesine katkıda bulunmayı hedefliyoruz. 'e-Safe Kişisel Verileri Koruma Zirvesi' için başta Kişisel Verileri Koruma Kurumu Başkanı Prof. Dr. Faruk Bilir ve e-Safe Kurucusu ve Zirve Başkanı Musa Savaş olmak üzere emeği geçen herkese teşekkür ederim.

KVKK İdari Tedbirlere uyum kapsamında politikalar, sözleşmeler, taahhütnameler, denetimler ve risk analizlerinde de eksiklikler ya da yanlışlıklar yapılıyor ve bu başlıklarla ilgili konularda da düzenlenen cezalar var. Bugün kısıtlı zamanımızı daha verimli kullanmak adına şirketlerin ve kamu kurumlarının KVKK İdari Tedbirlere uyum çalışmalarında daha kritik ve karmaşık hatalar yaptıklarını düşündüğümüz özellikle 4 başlıkta değerlendirme-lerimizi aktaracağım. Bu başlıklar neler?

- Kişisel Veri İşleme Envanteri Hazırlanması
- Kurumsal İletişim (Kriz Yönetimi, Kurul ve İlgili Kişiyi Bilgilendirme Süreçleri, İtibar Yönetimi vb.)
- Eğitim ve Farkındalık Faaliyetleri (Bilgi Güvenliği ve Kanun)
- Veri Sorumluları Sicil Bilgi Sistemine (VERBİS) Bildirim

En kritik olarak gördüğümüz 'Kişisel Veri İşleme Envanteri Hazırlanması' başlığına geçmeden önce diğer 3 başlığa değinmek isterim."

Kurul ve İlgili Kişiyi Bilgilendirme Süreçleri Sağlıklı Olarak Uygulanıyor mu?

Vatansever Bilişim A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı Şenol Vatansever, KVKK İdari Tedbirlere uyum çalışmalarında sıkıntılar olduğunu ifade ettikleri ikinci başlığı şu şekilde detaylandırdı: "Kurumsal iletişimde, yani Kurul ve İlgili Kişiyi bilgilendirme süreçleri ve itibar yönetiminde uygulamada ciddi yanlışlar yapılıyor. Genelde şirketlerin ya da kamu kurumlarının olası bir ihlal yaşandığında refleksi olarak ilk yaptıkları davranış maalesef olayın üstünü örtmeye çalışmak oluyor. Şimdi KVKK binasındayız diye gerçekleri ifade etmekten

kaçınmamız gerekiyor ki, hem mevcut durumumuzu doğru tespit edelim hem de bu durumu nasıl iyileştirebileceğimizi tüm paydaşlar olarak beyin fırtınası yaparak değerlendirelim. Üyelerimiz ya da farklı kanallar üzerinden gelen bilgilerle, bazı şirketlerin ihlal süreçlerini öğrendiğim durumlar oldu. Katıldığım bazı TV programlarında da şirket ismi vermeden bu konuları gündeme getirerek tartışmaya açtım. İhlali bildirmekten kaçınmaya çalışma ya da detayların bazı önemli kısımlarını görmezden gelerek bildirmeye çalışma sorunun çözümüne katkı sağlamıyor, tam tersine problemleri daha da büyütüyor. Burada şeffaf olunması, ihlal bildiriminde bulunurken tüm bilgi ve belgelerin eklenmesi önemli. Kurul'un mevcut bilgi ve belgeleri çok detaylı olarak incelediği ve kararlarının adil olduğu konusunda hiçbir şüphemiz yok. Bunu da her ortamda ifade ediyorum. Bu başlıkla ilgili sektörden gelen birkaç soruyu aktarmak isterim. Kurul bu sorularla ilgili sahip olduğu bilgileri kamuoyunu aydınlatmak adına paylaşabilirse memnuniyetle STK iletişim kanallarımızda ve Dijital Biz Dergisi'nde yayınlatabiliriz:

- İhlallerden etkilenen ilgili Kişilere bildirimlerin ne şekilde yapıldığı,
- Kaç şirketin ya da kamu kurumunun kaç kişiye bildirim yaptığının istatistikleri,
- Bu bildirimlerin yapılıp yapılmadığının Kurum tarafından ne şekilde denetlendiği,
- Bilgilendirme yapmayan şirketler ya da kamu kurumları varsa Kurul tarafından ne gibi yaptırımlar uygulandığı,
- Bu bildirimlerin yüzde kaçının ilgili Kişiler tarafından mahkemelere taşındığı."

Şirketlerde Bilgi Güvenliği ve Kanun Hakkında Eğitim ve Farkındalık Faaliyetleri Yeterli Seviyede mi?

Vatansever, KVKK İdari Tedbirlere uyum çalışmalarında sıkıntılar olduğunu gözlemledikleri üçüncü başlık olan bilgi güvenliği ve kanun hakkında eğitim ve farkındalık faaliyetleri hakkında değerlendirmelerini aktardı: "Özellikle kanunla ilgili oluşturulan şirketlerdeki ya da kamu kurumlarındaki KVKK kurullarında bile ciddi bilgi eksiklikleri ya da yanlış bilgiler olduğunu görüyoruz. Verilen

eğitimlerin bir kısmı verimsiz geçiyor, bir kısmı kâğıt üzerinde verilmiş gibi gösterilebiliyor. Kişisel Verileri Koruma Kurumu'nun liderliğinde -belki eğitim firmaları ile iş birliği yapılarak- şirketlerde ve kamu kurumlarında KVKK'dan sorumlu kişilere ve hatta çalışanların tümüne yönelik farklı seviyelerde bilgilendirme ve sertifikasyon çalışmaları yapılması KVKK ile ilgili bilincin gelişmesi için faydalı olabilir."

VERBİS'e Bildirim Yapmayanlara ya da Yanlış Bildirim Yapanlara Ne Kadar Ceza Verilecek?

BİDER Başkanı Şenol Vatansever, KVKK İdari Tedbirlere uyum çalışmalarında sıkıntıları olduğunu ifade ettikleri dördüncü başlığın VERBİS'e bildirim olduğunu belirterek açıklamalarına devam etti: "Bunu sadece biz ifade etmiyoruz, Kurum da daha önce erteleme gerekçesinde ifade etmişti. Kişisel Verileri Koruma Kurumu, VERBİS'e yapılan kayıt başvurularının büyük bir kısmında tespit edilen hatalar ve mevzuata aykırı başvurular nedeniyle kayıt başvurularında uzatma kararı almıştı. Kurum web sitesinde konuyla ilgili yaptığı açıklamada, 'VERBİS'e iletilen bildirimler incelendiğinde, birçok bildirimde kişisel veriler ile işleme amaçları, alıcı ve alıcı grupları, veri konusu kişi grupları, alınan teknik ve idari tedbirler, yerli önlemler, yurtdışına veri aktarımı ve saklama sürelerinin örtüşmediği, bu konuda ciddi yanlışlıklar ve mevzuata aykırılıklar olduğunun görüldüğünün' altını çizmişti. VERBİS'e beyan edilen bilgilerin doğru ve güncel olması gerektiğini, bu bilgilerden ilgili veri sorumlusunun sorumlu olduğunu, sürecin sağlıklı işlemesi adına kayıt başvuru sürelerinin uzatıldığını belirtmişti. Bu durumun maalesef hala geçerli olduğunu düşünüyoruz.

Gerçek kişi veya şirketlerin VERBİS üzerinden sicile kayıt yaptırmamaları durumunda Kişisel Verileri Koruma Kanunu'nun 18'inci maddesinin birinci fıkrasının 4 bendine göre güncellenen rakamlarla yuvarlak hesapla 36.000 Türk lirasından 1.800.000 Türk lirasına kadar idari para cezası verilecek. İstisna olmadığı halde kayıt yaptırmayan veri sorumluları tespit edilirse bu yaptırım uygulanacak.

Uzatma kararlarını kimileri bekliyordu, kimileri sürpriz olarak değerlendirdi. Kimileri eleştirirken kimileri Kurum'un tüm sektörler nefes aldığını belirtti. Tüm bu yorumlar aslında Kurum'un ne kadar büyük bir sorumluluk altında olduğunu da gözler önüne seriyor. Tarafımıza sektörden ulaşan bazı soruları paylaşmak isterim:

- VERBİS'e kaydolunanlar cezadan kesin olarak kurtulacak mı? Yoksa doğru ve güncel bilgilerle kaydolmak daha mı önemli?
- VERBİS kayıtları ihbar kabul edilecek mi?
- Eğer VERBİS kayıtları ihbar kabul edilecekse, kayıt başvurularının büyük bir kısmına ceza kesilmesi mi gerekecek?
- Direkt ceza kesilecekse, ceza tutarları ne kadar olacak? Şirketten şirkete hangi kriterlere göre değişecek?

Tüm bu sorularla ilgili bazı fikirlerimiz var. Özetle; Kurum'un mevcut duruma iyi niyetle yaklaşarak gerçek ve tüzel kişilere, kamu kurum ve kuruluşlarına tekrar tekrar önemli telafi imkanları verdiğini düşünüyoruz. KVKK ile ilgili her konuda son sözü Kişisel Verileri Koruma Kurulu'nun söyleyeceğinin de tekrar altını çizmek isteriz."

Hazırlanan Kişisel Veri İşleme Envanterleri Gerçek Durumları Yansıtır mı?

Vatansever, KVKK İdari Tedbirlere uyum çalışmalarında sıkıntılar olduğunu gözlemledikleri son başlık olarak birinci başlığa değineceğini belirterek kişisel veri işleme envanteri ile ilgili kritik detayların altını çizdi: "İdari tedbirlere uyum çalışmalarının temelini 'Kişisel Veri İşleme Envanteri Hazırlanması' olduğunu düşünüyoruz. Temeli iyi atılmamış bir binanın ilk sarsıntıda hasar görmesi ya da çökmesi ne kadar yüksek ihtimal ise, gerçek durumu ortaya koymayan bir envanter de telafisi mümkün olmayan zararlara zemin hazırlayabilir. Peki hazırlanan Kişisel Veri İşleme Envanterleri gerçek durumları ortaya koymuyor mu? Bizce teorik kalıyor ve pratik durumu göstermiyor.

Bazı danışmanlık firmalarının hazırladığı, şirketlere ya da kamu kurumlarına idari ve teknik tavsiyeler içeren raporlar; zaten şirketlerin

ya da kamu kurumlarının bildiklerini yazılı olarak vermekten öte geçmiyor. Kişisel Veri İşleme Envanteri diye bölümlerle haftalar hatta aylar süren görüşmeler sonucunda oluşturdukları Excel dokümanları maalesef sadece kenarda duruyor. Çünkü ne mevcut durumu sağlıklı olarak gösteriyor ne de gelecek için bir anlam ifade ediyor. Çok yüksek danışmanlık bedelleriyle hazırlanan bu dokümanlar ağırlıklı olarak müşteri beyanlarını baz alarak oluşturuluyor. Müşterinin bilinçli ya da bilinçsiz olarak söylemediği bilgiler, çalışan bilgisayarlarındaki kişisel verilerin yansıtılmadığı raporlar KVKK açısından aslında hiçbir anlam ifade etmiyor."

Patriot Teknoloji A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı Şenol Vatansever, kişisel veri işleme envanterinin hazırlanması için önemli teknolojik altyapı desteği sağlayan yazılım çözümlerinin detaylarını anlattı: "Beyana dayalı manuel olarak değil, çağımıza uygun olarak yazılımlar ile otomatik olarak ortaya çıkarılmalı. Tüm sunucudaki, tüm veri tabanlarındaki, tüm kullanıcı bilgisayarlarındaki kişisel veriler otomatik yöntemlerle taranmalı, raporlanmalı, kişisel veri içeren dokümanlar sınıflandırılmalı. Neden? Çünkü:

- Şirket çalışanları, sunucunun belli bir yerinde durması gereken verileri sunucunun başka bir yerine ya da başka bir sunucuya ya da kendi bilgisayarına kopyalayabilir.
- Veri tabanında durması gereken veriler, raporlar çekilerek e-postalar üzerinden şirket içindeki ya da dışındaki kişilere gönderilebilir. Bu kişiler kendi bilgisayarlarına kopyalayabilir.
- Şirket bilgisayarlarında tutulmaması gereken daha önce çalıştığı şirketlerin müşterilerinin ya da tanıdıklarının kişisel verilerini de bilgisayarında tutabilir.

Bu örnekleri ilk defa duymuyoruz, yaygın olarak yaşanan durumlar. Kâğıt üzerinde kuralların belirlenmiş ve çalışanlara ilan edilmiş olması sistemin sağlıklı olarak işleyeceği anlamına gelmiyor. Doğru yazılımlarla denetim mekanizmalarının da işletilmesi gerekiyor. Şirketlerdeki

teknoloji çeşitliliğine cevap verebilecek yazılımlar tercih edilmeli. Microsoft Windows ve Linux işletim sistemleri; Microsoft SQL, Oracle, MySQL, PostgreSQL, SQLite, H2 veri tabanları ve bunları kullanan çeşitli uygulamalar; PDF, Şifrelenmiş PDF, Microsoft Word, Microsoft Excel, CSV, TXT, TIFF, JPEG, GIF, PNG dahil olmak üzere çeşitli resim dosyaları ve bilinen yüzlerce dosya biçimi desteği olması önemli. Taranmış evraklarda en belirleyici kişisel veri olan T.C. Kimlik Numarası keşfini algoritmasına uygun olarak sıfır hata ile yapması süreçleri hızlandırır ve kolaylaştırır. Ek olarak; ad ve soyad, cep telefonu numarası, kredi kartı bilgileri, banka hesap bilgileri gibi Kişisel Verileri de -gerektiğinde OCR yaparak- tarayıp bulabilmeli ve raporlayabilmelidir. Silinmesi gereken dosyaları KVKK'ya uygun olarak silebilmelidir. Mahkemelerde delil olarak kullanabilmesi için yapılan tüm işlemlerin imzalı olarak zaman damgasıyla saklanması sağlanmalıdır. Bulduğu veri tabanı alanlarında içinde kişisel veri olanları KVKK'ya uygun olarak anonim hale getirebilmelidir. www.1kvkk.com web sitesinde bu kapsamda idari ve teknik tedbirler ile ilgili bilgiler alabilirsiniz.

Yazılım çözümleri kullanıldığında danışmanlık firmalarının hizmet verdikleri şirketlerin ya da kamu kurumlarının bölümleri ile haftalar hatta aylar boyunca yaptıkları verilerinizi ne-relerde tutuyorsunuz gündemi olan toplantılar ortadan kalkıyor. Hizmet alan firmalar tasarruf ediyor. Hizmet veren firmalar danışmanlık ekiplerini birkaç firmaya yığmak yerine birçok firmaya aynı anda hizmet verebilecek duruma geliyor. Yazılım ile insan hataları ortadan kaldırılıyor. Otomatik taramalarda kişisel verilerin tahmin edilebilen ve hiç tahmin edilemeyen kısımlardan nasıl çıktığı görülüyor. Devamında bu verilen hangilerinin tutulacağına, hangilerinin silineceğine ve anonim hale getirileceğine karar veriliyor. Yazılım bunların tamamına teknolojik altyapı olarak destek veriyor. Size zamandan ve bütçeden kazandırıyor. Veri envanterinin yaşayan bir süreç olarak kurgulanması ve güncellemelerin VERBİS'e yansıtılması kritik öneme sahip.

Kişisel verileri tarama operasyonu otomatik hale geldiği için veriler üzerinde tam kontrol sağlanabiliyor. Müşteri ya da Kurum taleplerine hızlı geri dönüş yapılabilir.”

BİDER Başkanı Şenol Vatansever, KVKK İdari ve Teknik Tedbirlere uyum ile ilgili konuşulacak çok detayın olduğunu belirterek sözlerini şu şekilde tamamladı: “Kurum’un KVKK ile ilgili konularda düzenleyeceği workshop’lar olursa üyelerimizle beraber katkı sunmaktan memnuniyet duyacağımızı da ifade etmek isterim. Organizasyon için emeği geçen herkese tekrar teşekkür ederim. Bu duygu ve düşüncelerle hepinizi saygıyla ve muhabbetle selamlıyorum.”

Prof. Dr. Kerem ALKİN
İstanbul Medipol Üniversitesi
İşletme ve Yönetim Bilimleri
Fakültesi (İYBF) Dekan Vekili

‘Gözetleyen Kapitalizm’e Hazır mıyız?

Bu ürkütücü kavramın özünü (Surveillance Capitalism), kapitalizmin ‘üretim-tüketim-kar’ döngüsüne yönelik olarak, teknoloji ve internet kullanıcılarını ‘ürüne ve satılabilir değer’e dönüştüren; internet kullanıcılarını sürekli sistemde tutmayı sağlayacak bir algoritmanın arkada çalıştığı bir dijital ekosistem oluşturuyor. Milyonlarca reklam veren şirkete, özellikle de uluslararası şirketlere internet, sosyal medya ve dijital platform takipçisi biz ‘tüketiciler’in dikkatinin ve ilgisinin satıldığı bir dünya.

‘Gözetleyen Kapitalizm’de ‘kâr’a dönüştürülen esas ürün, bizlerin, internet kullanıcıları tüketimlerin davranış ve algılarında ‘kademeli, yavaş ve hissettirilmeden’ başarılan değişim. Tüm dijital platform, tüketici algısını reklam veren lehine değiştiren bir internet uzay alanı olarak çalışıyor. Beğenilerinizi, beklentilerinizi, hatta kişiliğinizi değiştirmeye odaklanmış derin bir sistemden söz ediyoruz. Firmalara, tüketiciyi etkileyerek, firmanın ürününe yönelik garantiyi de vererek, ‘kesinlikle ikna oldum’u satıyorlar.

Ve, bunun için devasal, mega boyutta veri topluyor ve kullanıyorlar. Finans piyasalarında ki vadeli işlemler gibi, vadeli petrol kontratı gibi, insanoğlunun ‘gelecekteki kararları’nı

pazarlıyorlar. Bunun için de, hayatınızın her saniyesi takip edip, verileri analiz edip, müşterileri olan reklam verenlerin ürünlerini alacak şekilde tüketiciyi, bireyleri önceden kurgulanmış bir vadeye, geleceğe yönlendiriyorlar. İnsanların gelecekteki kararlarını yeniden tasarlayarak trilyonlarca dolar kazanıyorlar.

Hangi fotoğrafa, hangi videoya, hangi konuya neden ve ne kadar vakit ayırdığının farkındalar. Günlük hareketlerimizi algoritmalar ve yapay zekayla matematiksel modele dönüştürüp, tüm bilginin içine reklam verenlerin ürünlerini aralara serpiştiriyorlar. Psikolojide kullanılan ‘ikna etme’ metotlarını teknolojiye uyarlayarak; sosyal medya ve dijital platformlar için yeniden programlıyor ve modelliyorlar. İnsanın psikolojisinden nasıl yararlanacaklarını geliştiren mühendisleri çalıştırıyorlar. İnternetteki herkes, hepimiz aslında bir ‘dijital kobay’ gibiyiz.

Bizleri araç bazlı teknoloji kullanan tüketiciden, bağımlılık ve manipülasyon bazlı teknoloji kullanan tüketiciye dönüştürmeye çalışıyorlar. Tüm dijital teknoloji ekosistemindeki paydaşlar, artık araç bazlı işlerden manipülasyon ve bağımlılığa bağlı süreç ve araştırmalara yoğunlaştılar. Bu amaçla da, insanların başkala

rıyla bağlantı kurma ihtiyacını kullanıyorlar. İnsanoğlu ise, henüz 5 dakikada ve/veya 10 bin kişinin onay veya yorum veya eleştirisini kaldırabilecek kadar evrimleşmedi.

Bu nedenle, 10-14 yaş grubu çocuklarda ve gençlerde, sosyal medya yaygınlaştığından bu yana 3’e katlanmış bir intihar vakası var. Z ve Alfa kuşağı kuşatma altında. Bu, daha önce, televizyonda da denendi. Ama, ‘internet uzayı’ ‘sınırsız’ bir aşama. Böyle bir imkanla insanları radikalleştirme, marjinal görüş ve davranışlara, akımlara, hareketlere yönlendirmek artık mümkün. Çünkü insan, teknoloji bağımlılığı ile ‘mat’ edildi. Dolarıyla, siyasal kutuplaşmayı da vahşice kullanıyorlar. Bu süreç, Trump-Clinton arasındaki bir önceki ABD başkanlık seçimlerinde de kendini gösterdi. Şimdi, Trump-Biden mücadelesinde de kendini gösteriyor.

Peki, ülkeler demokrasilerini, siyaset alanını, bağımsız seçimlerini bu ‘derin dijital organizasyon’a karşı nasıl koruyacak? İşte, en kritik soru da bu. Daha 4 yıl önce, ‘derin dijital organizasyon’un küresel çapta tüketicilerin tercihlerini reklam veren şirketler lehine manipüle etmek için kullandıkları tüm dijital platformlar, Facebook, Twitter, Instagram’ın arka planında yer alan tüketici verilerinin Rusya tarafından, Hillary Clinton’a karşı, Donald Trump’ın seçilmesi için, ‘derin dijital organizasyon’un dahi fark edemeyeceği bir ustalıkla

kullanıldığına dair dedikodu ve yorumlara birlikte şahit olduk.

Bugün ise, Başkan Trump, kendisinden nefret edilmesini sağlayacak bir derinlik ve kapsamda, hayli sofistike metotlarla, ‘derin dijital organizasyon’un Demokratlar ve Biden lehine çalıştığını ifade ediyor. Başkan Trump, bir firmanın ürününden ‘tiksinti’ duyulmasını, ‘nefret edilmesi’ni; rakip firmanın ürününe ise bir ‘beğeni patlaması’ oluşturulmasını sağlayan ‘ikna etme’ algoritmasının, son 1 yıldır kendi aleyhine ve Biden lehine yoğun bir şekilde kullanıldığını iddia ediyor. Bu nedenle, ağır bir ‘yalan haber’ bombardımına maruz bırakıldığını ısrarla söylüyor. İlginçtir, Ipsos’un araştırması, insanların yüzde 59’u yalan haberi gerçek haberden ayır edebildiğini düşünürken; bu kişi bir başkası ise, gerçek ile yalan haberi ayırbilme becerisi bir anda yüzde 30’a düşüyor.

Ipsos’un 27 ülkede 20 bine yakın yetişkin arasında yaptığı araştırma, sosyal medya platformlarının en iyi, en doğru haber ve bilgi kaynağı olduğunu düşünenlerin oranının 27 ülke ortalaması olarak yüzde 45 olduğuna işaret ediyor. Türkiye için bu oranın yüzde 58 olması, kimi çevrelerin bu platformları neden yoğun kullandıkları, bunun da Türkiye için hayli risk oluşturduğu noktasında gerekli ipucunu veriyor. ABD’de yetişkinlerin yüzde 64’ü, halkın ise yüzde 54’ü sosyal medya platformlarının

ülke için negatif bir etkiye sebep olduklarını düşünüyor. Yetişkinlerin yüzde 28’i yanlış ve çarpıtılmış haberlerle yönlendirilmeye çalışıldıklarından, yüzde 16’sı nefret, ırkçılık ve ayrımcılığın pompalanmasından rahatsız.

Trump-Biden mücadelesi ile, ABD tarihinin en tartışmalı başkanlık seçimlerinden birisinin içinden geçerken, internet ve sosyal medyadaki saldırgan içerikleri tehlikeli görme oranı Cumhuriyetçi seçimde 2017’ye göre 2020’de, yüzde 61’den 72’ye yükselmiş iken, Demokrat seçimde yüzde 48’den 39’a gerilemiş. Bu nedenle, Başkan Trump’ın seçim sonuçlarının manipüle edildiği yönündeki ısrarlı açıklamaları ve Cumhuriyetçi seçmenin tepkilerini dikkate aldığımızda, Gözetleyici Kapitalizm kavramı üzerinden, birkaç ABD başkanlık seçimini de, Avrupa’daki seçimleri de daha bu şekilde konuşuruz gibi gözüküyor.

Dipnot:

Trump-Biden mücadelesi ile, ABD tarihinin en tartışmalı başkanlık seçimlerinden birisinin içinden geçerken, internet ve sosyal medyadaki saldırgan içerikleri tehlikeli görme oranı Cumhuriyetçi seçimde 2017’ye göre 2020’de, yüzde 61’den 72’ye yükselmiş iken, Demokrat seçimde yüzde 48’den 39’a gerilemiş.

19 Bin Veri Sorumlusuna 36 Bin ile 1 Milyon 800 Bin TL Arası Ceza Kapıda

Global Bilişim Derneği (BİDER) Başkanı Şenol Vatansever, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (KVKK) idari tedbirlere uyum çalışmalarının temelini ‘Kişisel Veri İşleme Envanteri Hazırlanması’ olduğunu belirterek şunları söyledi: “Envanter; beyana dayalı ve manuel olarak değil, çağımıza uygun biçimde ve yazılımlar ile otomatik olarak ortaya çıkarılmalı. Tüm sunuculardaki, tüm veri tabanlarındaki, tüm kullanıcı bilgisayarlarındaki kişisel veriler otomatik yöntemlerle taranmalı, raporlanmalı, kişisel veri içeren dokümanlar sınıflandırılmalı. Veri envanterinin yaşayan bir süreç olarak kurgulanması ve güncellemelerin Veri Sorumluları Sicil Bilgi Sistemi’ne (VERBİS) yansıtılması kritik öneme sahip. Kişisel verileri tarama operasyonu otomatik hale geleceği için veriler üzerinde tam kontrol sağlanabilir. Müşteri ya da Kişisel Verileri Koruma Kurulu taleplerine hızlı geri dönüş yapılabilir.”

Global Bilişim Derneği (BİDER) Başkanı Şenol Vatansever, KVKK’nın birçok açıdan üyelerini etkilediğini belirterek şu açıklamalarda

bulundu: “Kimi üyelerimiz veri sorumlusu olarak uyumluluk çalışmaları yaparken kimi üyelerimiz uyumluluk için hukuki danışmanlık ya da teknoloji çözümleri sağlıyor. Merkeze kişisel verilerin korunması hedefini koyuyoruz. Kamu kurumlarının ya da şirketlerin minimum maliyetlerle idari ve teknik tedbirlere uyum çalışmalarını yapmalarını hedeflerken, çözüm sağlayan şirketlerin de katma değerler yaratarak ve büyüyerek faaliyetlerini sürdürmelerini arzuluyoruz. COVID-19 küresel salgınının Dünya’yı ve Türkiye’yi sağlık ve ekonomi açısından olumsuz etkilediği dönemleri yaşıyoruz. Ekonomi ve istihdam tıpkı sağlık gibi zaman zaman kişisel verilerin korunması kaygılarının önüne geçebiliyor. Bunu normal karşılamakla beraber kapıda olan cezalar konusunda kamuoyunu bilgilendirme sorumluluğumuzu da yerine getiriyoruz.”

Vatansever; KVKK idari tedbirlere uyum kapsamında politikalar, sözleşmeler, taahhüt-nameler, denetimler, risk analizleri, kurumsal iletişim, eğitim ve farkındalık faaliyetlerinde eksiklikler ya da yanlışlıklar yapıldığını ve bu

başlıklarla ilgili konularda düzenlenen cezalar olduğunu belirtti. Ek olarak kişisel veri işleme envanteri hazırlanması ve Veri Sorumluları Sicil Bilgi Sistemi’ne (VERBİS) bildirim süreçlerinde daha kritik ve karmaşık hatalar yapılmaya devam edildiğini vurguladı.

İdari Tedbirlere Uyum Çalışmalarının Temeli: ‘Kişisel Veri İşleme Envanteri Hazırlanması’

BİDER Başkanı Şenol Vatansever idari tedbirlere uyum çalışmalarının temelini ‘Kişisel Veri İşleme Envanteri Hazırlanması’ olduğunu belirterek şunları söyledi: “Temeli iyi atılmamış bir binanın ilk sarsıntıda hasar görmesi ya da çökmesi ne kadar yüksek ihtimal ise, gerçek durumu ortaya koymayan bir kişisel veri işleme envanterinin de telafisi mümkün olmayan zararlara zemin hazırlaması en az o kadar yüksek bir ihtimal. Envanter; beyana dayalı ve manuel olarak değil, çağımıza uygun biçimde ve yazılımlar ile otomatik olarak ortaya çıkarılmalı. Tüm sunuculardaki, tüm veri tabanlarındaki, tüm kullanıcı bilgisayarlarındaki kişisel veriler otomatik yöntemlerle taranmalı, raporlanmalı, kişisel veri içeren dokümanlar sınıflandırılmalı. Kâğıt üzerinde kuralların belirlenmiş ve çalışanlara ilan edilmiş olması sistemin sağlıklı olarak işleyeceği anlamına gelmiyor. Doğru yazılımlarla denetim mekanizmalarının da işletilmesi gerekiyor. Silinmesi gereken dosyalar KVKK’ya uygun olarak silinebilmeli. Mahkemelerde delil olarak kullanabilmesi için yapılan tüm işlemlerin imzalı olarak zaman damgasıyla saklanması sağlanmalı. İçinde kişisel veri olan veri tabanı alanları KVKK’ya uygun olarak anonim hale getirilebilmeli.”

Kişisel veri işleme envanteri diye bölümlerle haftalar hatta aylar süren görüşmeler sonucunda beyana dayalı ve manuel olarak oluşturulan dokümanların sadece kenarda durduğunu belirten Vatansever, “Çünkü bu dokümanlar maalesef ne mevcut durumu sağlıklı olarak gösteriyor ne de gelecek için bir anlam ifade ediyor. Çalışanların bilinçli ya da bilinçsiz olarak söylemediği bilgiler, çalışan bilgisayarlarındaki kişisel verilerin yansıtılmadığı raporlar KVKK açısından aslında hiçbir anlam ifade etmiyor. Veri envanterinin yaşayan bir süreç olarak kurgulanması ve güncellemele- rin VERBİS’e yansıtılması kritik öneme sahip.

Kişisel verileri tarama operasyonu otomatik hale geleceği için veriler üzerinde tam kontrol sağlanabilir.” diyerek ancak bu şekilde müşteri ya da Kişisel Verileri Koruma Kurulu taleplerine hızlı geri dönüş yapılabileceğini açıkladı.

VERBİS’e Bildirim Yapmayanlara ya da Yanlış Bildirim Yapanlara Ne Kadar Ceza Verilecek?

BİDER Başkanı Şenol Vatansever, KVKK İdari Tedbirlere uyum çalışmalarında VERBİS’e bildirim süreçlerinde kritik ve karmaşık hatalar yapıldığını ifade ederek açıklamalarına devam etti: “Bunu sadece biz ifade etmiyoruz, Kurum da daha önce erteleme gerekçesinde ifade etmişti. Kişisel Verileri Koruma Kurumu, VERBİS’e yapılan kayıt başvurularının büyük bir kısmında tespit edilen hatalar ve mevzuata aykırı başvurular nedeniyle kayıt başvurularında uzatma kararı almıştı. Kurum web sitesinde konuyla ilgili yaptığı açıklamada, ‘VERBİS’e iletilen bildirimler incelen- diğinde, birçok bildirimde kişisel veriler ile işleme amaçları, alıcı ve alıcı grupları, veri konusu kişi grupları, alınan teknik ve idari tedbirler, yeterli önlemler, yurtdışına veri aktarımı ve saklama sürelerinin örtüşmediği, bu konuda ciddi yanlışlıklar ve mevzuata aykırılıklar olduğunun görüldüğünün’ altını çizmişti. VERBİS’e beyan edilen bilgilerin doğru ve güncel olması gerektiğini, bu bilgilerden ilgili veri sorumlusunun sorumlu olduğunu, sürecin sağlıklı işlemesi adına kayıt başvuru sürelerinin uzatıldığını belirtmişti. Bu durumun maalesef hala geçerli olduğunu düşünüyoruz.”

Vatansever; VERBİS’e kayıt başvurularının daha önce 3 defa uzatıldığını hatırlatarak, “4. defa uzatılmadı ve kapsamda olup kaydolmayan yaklaşık 12.000 veri sorumlusuna 30 gün içerisinde kaydolmaları için mektup gönderildi. Kayıt yaptıranı kaydını tamamlamamış yaklaşık 7.000 veri sorumlusuna da e-posta gönderildi. Gerçek kişi veya şirketlerin VERBİS üzerinden sicile kayıt yaptırmamaları durumunda Kişisel Verileri Koruma Kanunu’nun 18’inci maddesinin birinci fıkrasının 4 bendine göre güncellenen rakamlarla yuvarlak hesaplarsa 36.000 Türk lirasından 1.800.000 Türk lirasına kadar idari para cezası verilecek.” açıklamalarında bulundu. İstisna olmadığı halde kayıt yaptırmayan veri sorumlularına bu yaptırımın uygulanacağını altını çizdi.

BİDER, Kamu Bilişim Haftası Etkinliklerine Tam Destek Verecek

Global Bilişim Derneği (BİDER), 7-11 Aralık'ta dijital ortamda bilişim sektörünü buluşturacak Kamu Bilişim Haftası'nı destekleyeceklerini duyurdu.

Kamu Bilişim Derneği (KBD) tarafından hafta boyunca düzenlenecek paneller, "KBD YouTube kanalından" canlı izlenebilecek. BİDER Başkanı Vatansever, oturum başkanlığını Kişisel Verileri Koruma Kurumu 2. Başkanı Cabir Bilirgen'in yapacağı ve 11 Aralık saat 14:00-15:30'ta düzenlenecek "Veri Güvenliği ve Kişisel Veriler" panelinde konuşma yapacak.

Kamu Bilişim Haftası boyunca "Yeni Nesil Toplum: Dijital Dönüşüm", "Yeni Nesil Siber Güvenlik Çözümleri", "Yeni Nesil Ağ Teknolojileri", "Yeni Nesil Veri Merkezleri, Bulut Bilişim, İş Sürekliliği", "Yeni Nesil Siber Güvenlik Çözümleri", "Yeni Nesil Görüntüleme, Tanıma ve Güvenlik Çözümleri", "Yeni

Nesil Yazılım Teknolojileri ve Açık Kaynak", "Yeni Nesil Yönetim, İletişim, Uzaktan Çalışma ve ERP Çözümleri", "Yeni Nesil Teknolojiler: NesNet ve 5G" ve "Veri Güvenliği ve Kişisel Veriler" panelleri düzenlenecek.

Oturum başkanlıklarını kamu kurumlarının, sivil toplum kuruluşlarının ve medyanın üst düzey yöneticilerinin yapacağı panellerde toplam kırkın üzerinde konuşmacı yer alacak.

Programın detayı ve konuşmacılar <https://www.kamubilisimzirvesi.com/program/> adresinden incelenebilir.

BİDER Başkanı Şenol Vatansever, KBD'nin kamu bilişim yöneticilerini ve çözüm sağlayıcı konumunda olan özel sektör tedarikçilerini bir araya getirmesinin bilişim sektörü için çok değerli olduğunu belirtti.

Vatansever, paydaşların buluşmasında yeni

teknolojiler ve trendlerin değerlendirildiğini belirterek, "Buluşmalar, yeni projelerin ve yeni iş birliklerinin ilk adımlarının atılmasına vesile olabiliyor. Kovid-19 küresel salgını ile beraber Türkiye'de de sağlık ve ekonomi alanları başta olmak üzere birçok alanda büyük değişimler yaşandı ve yaşanmaya devam ediyor. Teknoloji alanında çalışan profesyoneller zaten sürekli ifade ediyordu, ama uzaktan çalışma ve uzaktan eğitim ihtiyaçları dijital dönüşümün ne kadar önemli olduğunu herkese gösterdi. Nispeten değişime daha kapalı olan sektörlerde bile küresel salgın ile beraber dijital dönüşüm için hızla aksiyonlar alındı." değerlendirmesini yaptı.

Vatansever; konuşmacı olarak yer alacağı "Veri Güvenliği ve Kişisel Veriler" panelinde Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (KVKK) kapsamında idari ve teknik tedbirlere uyum ile ilgili önemli detaylara ek olarak konunun ekonomik boyutunu da değerlendireceğini belirterek, şöyle devam etti:

"KVKK ile beraber artık merkeze kişisel verilerin korunması hedefini koyuyoruz. Derneğimizde kimi üyelerimiz veri sorumlusu olarak uyumluluk çalışmaları yaparken kimi üyelerimiz uyumluluk için hukuki danışmanlık, yazılımlar ve teknoloji çözümleri sağlıyor. Mevcut ekonomik koşullar çerçevesinde, kamu kurumlarımızın minimum maliyetlerle idari ve teknik tedbirlere uyum çalışmalarını yapmalarına imkân verecek destekleri vermeye hazırız. KVKK kapsamında düzenlenmiş ve düzenlenecek olan cezalarla beraber bulut hizmeti alanların, yerli veri merkezlerine kaçınılmaz olarak geçiş yapacağını öngörüyoruz. Bu da yerli bulut firmalarının ve ekosistemin büyümesini sağlayacak. Veri merkezi hizmeti veren yabancı firmaları da Türkiye'de varlıklarını devam ettirebilmek için veri merkezi yatırımları yapma noktasına getirecek. Hatırlarsanız yakın zamanda dünyanın en büyük şirketlerinden biri, 1 milyar dolarlık yatırım ile Yunanistan'da veri merkezleri açma kararı almıştı. Bu kararın siyasi ve ekonomik gerekçeleri olabilir. Türkiye pazarını ve büyüme potansiyelini çok da dikkate almadan, yanlış yönlendirmelerle yapılmış stratejik bir hata

olduğunu düşünüyorum. Sayın Cumhurbaşkanımızın Avrupa Birliği (AB) Ülkeleri, Amerika ve diğer ülkeler ile bölgesel ve küresel iş birliği çağrısı yapmış olmasını desteklediğimizi ifade etmiştik. Bu çerçevede bu şirketin ve diğer yabancı şirketlerin iş planlarını ve yatırımlarını gözden geçirmelerini tavsiye ederiz."

Prof. Dr. Güner GÜRSOY
İstanbul Okan Üniversitesi
Rektör Yardımcısı

Geleceğin Dünü

Bir önceki “Şimdinin Ötesi” yazımı tamamlamak için “Geleceğin Dünü” adlı yazımı kaleme aldım. Gelecek ile ilgili uzgörülerimizdeki sapmalar, bizleri bugün şaşırtıyor olsa da aynı zamanda yeni bir yönetsel düşünce yapısına hazırlıyor. Geleceğin dününde yani bugün neler yapmalıyız? Aşağıda farklı yaklaşımları kısaca özetledim. İlgilenenler konular hakkında daha kapsamlı okumalar yapabilirler.

Duyarlılık Analizi

Tüm stratejik kararlarımız şirket ve kurumlarımız için hayatidir ve bu kararlarımızı şekillendirirken “duyarlılık analiz”lerini muhakkak yapmalıyız. Duyarlılık analizi temel olarak, kararlarımızı şekillendiren varsayımlarımızdaki sapmaların ne gibi olumsuz sonuçlara yol açabileceğinin öngörülmesidir. Kararlarımızın yumuşak karnı olan varsayımlarımız, yani doğru olarak kabullenmelerimiz, gelecekte bizi zor durumda bırakabilecek mayın tarlalarıdır. Özellikle içinde bulunduğumuz VUCA dünyasında ise paradigma varsayımlarımızı da bu sürece dahil etmeli ve daha geniş bir perspektifte stratejik kararlarımızı sorgulamalıyız.

Alternatif Planlarla Yönetim

Plan ve bütçelerden sapmaların kaçınılmaz olduğuna yönelik bir genel kanı vardır. Ancak dün bu sapmalar ve şaşmalar kabul edilebilir sınırlar içerisindeyken, bugün yaşadıklarımız bunların kabul edilebilirlik sınırlarını zorlamaktadır. Bu bağlamda, bugün ve özellikle gelecekte

mevcut planlarımızdan sapmaların kaçınılmaz olduğunu öngörerek alternatif durumlara ilişkin alternatif plan yedeklerini (contingency planning) önceden hazırlamamız gece kısmen rahat uyumamıza yardımcı olacaktır.

Risk Yönetimi

Dalgalanmaların ve karmaşıklığın arttığı bulanık ve belirsiz (VUCA) dünyamızda her şirket ve kurum için olmazsa olmaz yönetim fonksiyonu risk yönetimidir. Tüm yönetsel fonksiyonlarımızda olası riskleri öngörerek hatta uzgörerek bunlara ilişkin koruyucu tedbirlerimizi şimdiden belirlemeli ve artan olası risklerimizi yönetebilmeliyiz. Risk tolerans düzeylerimizi ve bu düzeyleri aşan riskler için alınacak tedbirler kurumsal sürdürülebilirlik için hayati önem taşımaktadır.

Teknoloji Yönetimi

Teknoloji geleceğin en önemli oyun değiştiren yeteneklerinden biri olacaktır. Bu bağlamda bugünden teknolojinin evrileceği noktayı uzgörerek mevcut teknoloji yatırım ve geliştirme planlarımızı buna bağlı olarak şekillendirmemiz lazım. Özellikle Endüstri 4.0 vizyonu çerçevesindeki uygulamaları ve bunların yansımalarını yakından takip etmeli ve buna ilişkin kurum/şirket Endüstri 4.0 uyum mastır plan çalışması yapmalıyız.

Yetenek Yönetimi

Dalgalanmaların ve karmaşıklığın arttığı bulanık ve belirsiz (VUCA) dünyamızda liderlik

ve İnsan Kaynakları Yönetimi mevcut gelişmeler sonucunda Yetenek Yönetimine evriliyor. Kurumsal sürdürülebilirliği şirket içindeki yetenekler ile gerçekleştirebilmek mümkündür. Özellikle problemlerin ve fırsatların sahada süratle tespit edilebilmesi ve bunlar için gerekli tedbir ve düzenlemelerin de gecikmeksizin alınabilmesi sahada konumlandığımız ve inisiyatif verdiğimiz yetenekler ile gerçekleştirilebilir.

Kurumsal Sürdürülebilirlik

Paradigma değişimleri, krizler, Covid-19 gibi olası pandemi koşulları, müşteri ve çalışanlardaki demografik değişimler, müşteri tüketici davranışlarındaki değişimler, teknolojik gelişmeler, sınırlar ötesi e-ticaretin yaygınlaşması gibi faktörler kurumsal sürdürülebilirlik alanında kurum/şirketleri tehdit etmektedir. Şirketler bu bağlamda kurumsal sürdürülebilirliklerini tehdit edecek KRI – kritik risk ölçütlerini yakından takip ederek bunlara ilişkin risk yönetim teknikleri ile gerekli tedbirleri almaya odaklanabilir. Kurumsal sürdürülebilirlik için temel 2 kurumsal yetkinlik; (1) kurumsal öğrenmeyi öğrenebilmeyi gerçekleştirme ve (2) kurumsal olarak değişime uyum derecesi ni yükseltebilmedir.

Kurumsal Öğrenme

Kurumsallaşma kapsamı içinde en önemli boyut kurum/şirket için hayati olan bilgi ve birikimin kurumsallaşabilmesidir. Genelde tecrübeli ve yetenek sahibi kişilerde odaklanan bu hayati bilgilerin kişilere bağımlı olmasından kurtulmak için; en iyi uygulamalar ve tecrübeler kütüphanesi, iç eğitimci

kullanımı, tecrübe ve bilgilerin devamlı talimatlara aktarılması, kurum/şirket içi yönetim koçluğu hizmetlerinin teşkili gibi farklı çözümler uygulamaya geçirilebilir. Öğrenilmiş bilgi kurumsal olarak içselleştirilebilmelidir ve şirketlerimiz kurumsal olarak öğrenmeyi öğrenebilmelidirler.

Değişim Yönetimi

Çevresel faktörlerdeki ve iş ortamlarındaki değişimin bu kadar sık yoğunlukta ve büyük ölçeklerde gerçekleşiyor olması, kurum/şirketlerin sürdürülebilirliği için en büyük tehdit ama aynı zamanda da iyi değerlendirilebilirse fırsattır. Bu nedenle şirketler bünyesinde CCO (Chief Change Officer) olarak değişimden sorumlu Genel Müdür Yardımcılıklarının atandıklarını görüyoruz. Planlı ve organize bir şekilde değişimin yönetilmesi şirket sürdürülebilirliği için olmazsa olmazdır.

Sonuç olarak; gelecek için güçlü bir şekilde hazır olabilmek, geleceğin dünü yani bugünden gerekli tedbirleri almamız ile mümkün. Günlük rutin iş, problem ve sıkıntılarımızdan belli sürelerde sıyrılarak geleceğe yönelik konumlanmalarımızı bugünden tamamlamalıyız. Gelecek hızlı gelecek ve geleceğin dününden itibaren hazır olmalıyız.

Dipnot:

Günlük rutin iş, problem ve sıkıntılarımızdan belli sürelerde sıyrılarak geleceğe yönelik konumlanmalarımızı bugünden tamamlamalıyız. Gelecek hızlı gelecek ve geleceğin dününden itibaren hazır olmalıyız.

Şenol Vatansever, Avrupa Birliği'nde WhatsApp'a Devlet Kontrolü İddiaları Hakkında Anadolu Ajansı'na (AA) Açıklamalarda Bulundu

Global Bilişim Derneği Başkanı Şenol Vatansever, "Uçtan uca şifreleme için bir yasak, AB vatandaşlarının özel hayatlarına müdahale iddialarını güçlendirecektir." dedi.

Uzmanlar, WhatsApp'ta uçtan uca şifreleme yasağına sıcak bakmıyor

Anadolu Ajansı (AA) – İzzet Taşkiran – Dijital iletişim uygulamalarında kullanılan "uçtan uca şifreleme" yönteminin herhangi bir gerekçe ile kaldırılmasının Kişisel Verileri Koruma Kanunu (KVKK) ile iletişim özgürlüğüne zarar verebileceği bildirildi.

Avrupa Birliği'nin (AB), WhatsApp ve Signal gibi dijital iletişim uygulamalarında kullanılan uçtan uca şifreleme yöntemini terör ve güvenlik gibi gerekçelerle yasaklayacağı

iddialarının gündeme gelmesini değerlendiren uzmanlar, bu sistemin kullanıcıların veri güvenliğinin devamı için gerekli olduğunu kaydetti.

Global Bilişim Derneği (BİDER) Başkanı Şenol Vatansever, AA muhabirine yaptığı açıklamada, çeşitli mesajlaşma programlarıyla bir kişiyle sohbet edildiğinde uygulamada yerleşik olarak yer alan uçtan uca şifreleme özelliğinin kullanıldığını belirtti.

Bununla mesajların, fotoğrafların, videoların, sesli mesajların, belgelerin, durum güncellemelerinin ve aramaların başka kişiler tarafından ele geçirilmesinin otomatik engellendiğini kaydeden **Vatansever**, "Bunun için herhangi bir ayarın etkinleştirilmesine gerek yok. Böylece, WhatsApp dahil olmak üzere aradaki hiçbir taraf gönderilen içerikleri okuyamaz

veya dinleyemez. Bunun nedeni, uçtan uca şifreleme özelliğinin mesajları cihazınızdan ayrılmadan önce güvence altına alan 'Signal' şifreleme protokolüyle güvence altına alması ve kilidi açıp mesajları okuyabilmek için gereken özel anahtarın yalnızca mesajlaşan kişilerde bulunmasıdır. Yapılan değişiklik kullanıcıya gösterilmeden, bir sohbetin şifreleme durumu değiştirilemez." diye konuştu.

Vatansever, uçtan uca şifrelenmiş her sohbetin benzersiz bir güvenlik koduna sahip olduğunu, bunun kişi bilgisi ekranında QR kodu ve 60 haneli bir numara olarak bulunduğunu belirtti.

Gönderilen mesajların uçtan uca şifrelenmiş olduğunu doğrulamak için sohbet eden kişilerin kodları karşılaştırılabileceğine dikkati çeken Vatansever, sohbet edilen kişinin adına dokunulduğunda açılan kişi bilgisi ekranında "QR kodu" ve 60 haneli numaranın rahatlıkla görüldüğünü kaydetti.

Yeşil onay işareti görülmeli

Vatansever, sohbet edilen kişinin telefonundaki kodun tarandıktan sonra karşılaştırılabileceğini vurgulayarak, "Bu tarandığında kod doğruysa yeşil bir onay işareti görülür. İki tarafın da kodları eşleştirse başkalarının mesajları okuyamadığından ve aramaları dinleyemediğinden emin olunabilir." ifadelerini kullandı.

AB'nin WhatsApp benzeri uygulamalarda uçtan uca şifreleme sistemini yasaklayacağı iddiaların güçlü bir şekilde dillendirildiğini, Almanya'da şifreli yazışmalarının istihbarat kurumları tarafından okunabilmesine olanak tanıyan tasarının Bakanlar Kurulu tarafından geçen ay kabul edildiğini anımsatan Vatansever, şu bilgileri verdi:

"Haberlerde, söz konusu uygulamaların, terörle mücadele kapsamında kişilerin daha rahat izlenebilmesi için uçtan uca şifreleme sistemini açabilecek bir genel anahtarın servis sağlayıcıları tarafından yapılmasının zorunlu hale getirileceği belirtiliyor. Açıkçası uçtan uca şifrelemenin kaldırılmasında

terörle mücadele gerekçesi bana çok inandırıcı gelmiyor. Teröre bulaşmış kişilerin WhatsApp'ın uçtan uca şifreleme özelliğine güvenerek açık açık yazışma yapacaklarını düşünmenin gerçekçi bir tarafı yok. Dünyada emniyet güçleri ve istihbarat teşkilatları çok daha gelişmiş yöntemlerle gerekli takipleri gerçekleştiriyor. Uçtan uca şifreleme için bir yasak AB vatandaşlarının özel hayatlarına müdahale iddialarını güçlendirecektir. AB Genel Veri Koruma Yönetmeliği (GDPR) kapsamında bu konunun nasıl değerlendirileceğini de izlemek gerekiyor."

KVKK Uzmanı, avukat, ara bulucu Murat Keçeciler ise AB yetkililerinin güvenlik gerekçesi ile uçtan uca şifreleme yapan kuruluşlardan iletişimin içeriğini, takibini ve verileri güvenlik güçleri ile paylaşılmasını sağlayacak bir düzenleme hazırlığı içinde olduklarının anlaşıldığını söyledi.

Benzer tartışmaların 11 Eylül saldırılarından sonra ABD'de yaşandığını ifade eden Keçeciler, terörle mücadele kapsamında bu ülkedeki düzenlemeler sonucu kişi güvenliği, özel hayatın gizliliği ve haberleşme hürriyeti gibi birçok kavramın ihlal edildiği bir dönem yaşandığını bildirdi.

Keçeciler, verilerin güvenliği, kişilik hakkı ve haberleşme hürriyeti ile terör faaliyetlerinin önlenmesi veya eylem sonrası faillerin yakalanması ve cezalandırılması hedefleri arasında bir çatışmanın söz konusu olduğunu dile getirerek, "Özellikle terör saldırısı faillerinin cep telefonlarının imajlarının alınması ve dijital olarak delil sayılması noktasında telefonlarda bulunan şifrelerin kırılması için Apple ve diğer telefon üreticisi firma ile FBI birçok kez karşı karşıya gelmiştir." değerlendirmesini yaptı.

Verinin ticari bir meta haline gelmesi ile güvenliğin farklı bir boyut kazandığını kaydeden Keçeciler, şöyle devam etti:

"WhatsApp gibi uygulamalarda kullanılan uçtan uca şifreleme yöntemleri, kişilerin bu uygulamaları tercih etmeleri açısından çok önemlidir. Kişiler, paylaşım ve iletişimin

güvenliğinin temin edilmesine önem vermektedir. Bu uygulamalar ile kişiler özel yaşamlarına dair birçok veriyi paylaşmaktadır. Bunlara ek olarak haberleşme hürriyeti kapsamında iletişimin mahremiyetinin sağlanmasını talep etme ve beklmeleri de çok doğal. Bu teknolojilerin sağladığı bu mahremiyetin kötü niyetli kişiler tarafından suiistimal edilmesi, kendi zararlı amaçları doğrultusunda kullanıldıkları iddiaları yaygınlaştı. Bu nedenle bu kurumlardan güvenlik güçlerine verilecek genel bir şifre anahtarı ile trafiğin ve içeriklerin güvenlik güçlerince kontrol edilmesine ilişkin düzenlemeler yapılması tartışılmaktadır.”

Avukat Keçeciler, kamu düzeni ve güvenliği ile temel haklar arasında sağlıklı bir denge kurulması gerektiğini de vurgulayarak, “Uçtan uca şifrelemenin kaldırılması gibi uygulamaların suçu önleme veya suçluları yakalama amacıyla denetlenmesi, suçla mücadelede beklenen etki ve amacı çok sağlamayacağı kanaatindeyim. Dark web olarak tanımlanan alanda zaten çok farklı yöntem ve imkanlar ile suçluların birbirleriyle iletişim kurmaları mümkündür. Bu nedenle söz konusu düzenlemeler ile kişi güvenliğinin, düzenleme sonucunda elde edilmesi zor bir amaç için sarsılması ve örselenmesi uygun düşmeyecek, hukuk devleti ve demokrasi fikri yara alacaktır.” şeklinde konuştu.

“Bluetooth, mümkün olduğunca kapalı tutulmalı”

Dijital medya uzmanı Huzeyfe Erdinç ise şifreleme teknolojisinin doğru kullanıldığında güvenlik zincirinin kırılmasının imkânsız hale geldiğini söyledi.

Uçtan uca şifrelemenin mesajların şifresinin alıcı dışında çözülememesine olanak sağladığına dikkati çeken Erdinç, “Şifrelenmiş bir mesajda metni değiştirmek imkansızdır. Uçtan uca şifrelemenin uygulamalardan kaldırılması kötü aktörler ve servis sağlayıcıların mesajlarınıza rahatlıkla ulaşmasına ve verileri toplamaya olanak sağlar. Böylece şifrelenmemiş bir mesajda ciddi bir risk ortaya çıkıyor.” ifadelerini kullandı.

Erdinç, üçüncü kişilerin mesajlara erişmesini önlemek için gerekli olan uçtan uca şifreleme özelliğinin güvenlik ve gizlilik açısından tek değişken olmadığını da aktardı.

Vatandaşların dijital dünyada bilgilerini korumak için yapmaları gerekenleri şöyle özetledi:

“Vatandaşlar, gerekli haller dışında telefonlarının tuş kilidini muhakkak kullanmalıdır. Kişiler, cihazlardaki hassas bilgileri şifrelemeleriyle beraber yükledikleri uygulamaların neler yaptığını ve trafikleri izleyebilirler. Telefondaki verileri korumak için bluetooth özelliğinin ihtiyaç dışında mümkün olduğunca kapalı tutulması gerekir. Telefonunu zararlı virüs ve saldırılardan korumak için başlıca ücretli ve ücretsiz uygulamalar mevcut. İsteyenler, bu programları iyi araştırarak, ihtiyaçlarına göre edinebilirler.”

AA haberi: <https://www.aa.com.tr/tr/bilim-teknoloji/uzmanlar-whatsapta-uc-tan-uca-sifreleme-yasagina-sicak-bak-miyor/2046300>

ONLINE

DATA CENTER İSTANBUL

8 ARALIK 2020

Şenol Vatansever

Başkan
Bider

Kayıt için:

www.datacenteristanbul.com

COVID-19 ile Beraber Türkiye’de Bulut Kullanımı Sıçrama Yaptı

COVID-19 küresel salgınının başlaması ile beraber Dünyada ve Türkiye’de sağlık ve ekonomi başta olmak üzere birçok alanda büyük değişimler yaşanıyor. Puslu havalar oluşturan kriz dönemlerinde değişimlere ayak uydurabilenler durumu fırsata da çevirebiliyor. Dijital dönüşümde öncü olmak isteyenler bu alanda gerekli yatırımları zaten yapıyorlardı. Rekabet ortamı, çeviklik ihtiyacı da dijital dönüşüme doğru itiyordu. Nispeten değişime daha kapalı olan sektörlerde de küresel pandemi ile beraber dijital dönüşüm için aksiyon almak zorunluluk haline geldi.

Veri merkezi sektörünün önde gelenlerini buluşturacak Data Center İstanbul Sanal Etkinliği, 8 Aralık’ta online olarak gerçekleşecek. Kamu ve özel sektörün lider isimleri ve medya temsilcileri konferansa katılacak. **Global Bilişim Derneği (BİDER), BİLİŞİM GRUBU ve Dijital Biz Dergisi’nin** de destekleyenler arasında yer aldığı konferansta BİDER Başkanı Şenol Vatansever ve BİDER Yönetim Kurulu Üyesi Dr. Erol Özgüner birer konuşma yapacak.

Data Center İstanbul Konferansı, geçen yıl da Türkiye’de veri merkezi sektörünün yeni

buluşma noktası olmuştu. Sektörün lider firmalarının sponsorluğunda güncel konuların konuşulduğu ve üst düzey veri merkezi profesyonellerinin yer aldığı etkinlik, katılımcılarına eşsiz bir networking ortamı sağlamıştı. Dijital COVID-19 küresel salgınının başlaması ile beraber Dünyada ve Türkiye’de sağlık ve ekonomi başta olmak üzere birçok alanda büyük değişimler yaşanıyor. Puslu havalar oluşturan kriz dönemlerinde değişimlere ayak uydurabilenler durumu fırsata da çevirebiliyor. Dijital dönüşümde öncü olmak isteyenler bu alanda gerekli yatırımları zaten yapıyorlardı. Rekabet ortamı, çeviklik ihtiyacı da dijital dönüşüme doğru itiyordu. Nispeten değişime daha kapalı olan sektörlerde de küresel pandemi ile beraber dijital dönüşüm için aksiyon almak zorunluluk haline geldi.

COVID-19 küresel salgını ile beraber birçok sektörün evden çalışmaya başladığını belirten **Global Bilişim Derneği (BİDER) Başkanı Şenol Vatansever**, bulut tabanlı bilgi teknolojileri altyapısı olanların bu geçişte çok zorlanmadığını, ağırlıklı olarak kendi sistem odalarını kullananların ise bulut teknolojilerine geçiş için alternatiflerini değerlendirmeye başladığını aktardı.

IDC’ye göre 2022’ye kadar, dijital dönüşümün merkezindeki işlemci gücünü sağlayan bulut bilişim harcamaları şirket temel bilişim bütçelerinin yüzde 40’ına ulaşacak. 2028’e kadar yüzde 80’e ulaşması bekleniyor.

Gartner’a göre Bulut İş Süreci Hizmetleri (BPaaS), Bulut Uygulama Altyapı Hizmetleri (PaaS), Bulut Yazılım Hizmetleri (SaaS), Bulut Yönetimi Hizmetleri, Bulut Donanım Hizmetleri (IaaS) ile global genel bulut pazarı 2019’da yüzde 17,5 büyürken, Türkiye genel bulut pazarı 2019’da yüzde 29 büyüdü. 2020 yılında ise pandemi etkileri ile yüzde 17,2 büyüyerek 208 milyar doların üzerine çıkması bekleniyor. 2021 yılına gelindiğinde kurumların yüzde 90’ı bilgi teknolojileri ihtiyaçlarını karşılamak için birden fazla bulut veya hibrit bulut modeli kullanması bekleniyor.

BİDER Başkanı Şenol Vatansever şu değerlendirmelerde bulundu: “COVID-19 küresel salgınının başlaması ile beraber Dünyada ve Türkiye’de sağlık ve ekonomi başta olmak üzere birçok alanda büyük değişimler yaşanıyor. Puslu havalar oluşturan kriz dönemlerinde değişimlere ayak uydurabilenler durumu fırsata da çevirebiliyor. Dijital dönüşümde öncü olmak isteyenler bu alanda gerekli yatırımları zaten yapıyorlardı. Rekabet

ortamı, çeviklik ihtiyacı da dijital dönüşüme doğru itiyordu. Nispeten değişime daha kapalı olan sektörlerde de küresel pandemi ile beraber dijital dönüşüm için aksiyon almak zorunluluk haline geldi. Data Center İstanbul Sanal Etkinliğinde COVID-19 ile beraber yaşanan süreçleri ve bulutun yeni normallerini de konuşacağız. Tüm sektör profesyonellerini 8 Aralık’ta bizlerle beraber online olmaya davet ediyoruz.”

BİDER Yönetim Kurulu Üyesi ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) Bilgi İşlem Daire Başkanı Dr. Erol Özgüner, “Kamuda bulut bilişim teknolojilerinin kullanımı Temmuz 2019 tarihinde yayınlanan bir genelge ile yeniden düzenlendi. ‘Kamu kurum ve kuruluşlarında yer alan kritik veriler, internete kapalı ve fiziksel güvenliği sağlanmış bir ortamda bulunan güvenli bir ağda tutulacak. Bu ağda kullanılacak cihazlara erişim kontrollü olarak sağlanacak ve log kayıtları değiştirilmeye karşı önlem alınarak saklanacak.’ şeklinde açıklanan düzenleme sonrası kamu kurumlarının kendi private cloud ortamlarını yaratmaya yönelik yatırımları artmaya başladı. Daha hızlı erişim daha gelişmiş vatandaşlık hizmetleri sunumu, daha güvenilir veri yönetimi gibi faydaları ile bulut bilişim teknolojilerini 8 Aralık’ta hem kamu hem özel sektör temsilcileri ile birlikte değerlendireceğiz.” açıklamalarını yaptı.

Bilişim Teknolojileri Zirvesi İçin Geri Sayım Başladı

Teknoloji gurularının heyecanla beklediği Bilişim Teknolojileri Zirvesi (BTZ) 16-20 Aralık tarihlerinde online olarak düzenlenecek.

Her sene ortalama 1.500 kişinin katılımıyla düzenlenen ve 20.000 kişinin internet üzerinden takip ettiği Bilişim Teknolojileri Zirvesi (BTZ) için geri sayım başladı. Sektörün en prestijli etkinlikleri arasında yer alan BTZ, 16-17-18-19-20 Aralık tarihlerinde Dijital Biz Dergisi'nin tanıtım sponsorluğunda online olarak düzenlenecek. Geçtiğimiz yıllarda olduğu gibi bu yıl da Bilişim Teknolojileri Zirvesi kapsamında Türkiye'de ve Dünya'da teknolojinin odağındaki konular, sektörün önde gelen isimleri ve ilgili firma temsilcileri tarafından ele alınacak. Bununla birlikte İTÜ İşletme Mühendisliği Kulübü tarafından bu yıl 13.sü düzenlenecek etkinlikte "Sırada Ne Var?" ana teması ile sistem dönüşümü ve yeniden modellenmesi, geleceğin teknolojileri, yükselen sektörler ve etki dengesi, teknoloji ve marka iletişimi gibi birçok konu masaya yatırılacak. Oturumlar, Bilişim Teknolojileri (BT) Alanı, İnteraktif Bölüm, Dijifikir e-iş fikir yarışması ve Sosyal Medya Ödülleri başlıklı 5 bölümden oluşan zirveye akademik ve profesyonel dünyadan yoğun katılım olması bekleniyor.

Geçtiğimiz yıllarda oturumlarda Borusan Manesmann CEO'su Zafer Atabey, S&S Motors

Genel Müdürü Ferhat Albayrak, Karikatürist Erdil Yaşaroğlu, FutureBright Group Kurucu Ortağı Akan Abdula, Uz. Dr. Kerem Dünder, Ünlü DJ ve Youtuber Doğuş Çabakçor, KALT ekibinden Ozan Akyol ve Erman Çağlar, Mercedes-Benz Finansal İşlemler CIO'su Suat Saygın Tütüncü, P&G Türkiye, Kafkaslar & Orta Asya Yönetim Kurulu Üyesi & Tedarik Zinciri Direktörü Erk Ulugun gibi çok sayıda yetkin konuşmacı yer almıştı.

Aralarında Microsoft, Vodafone, sahibinden.com, Mercedes gibi 90'a yakın firmanın yer aldığı BT Alanı ise şirketlerin katılımcılarla birebir iletişim kurabildiği, ürün ve hizmetleri hakkında tanıtım olanağı veren fuaye alanı olarak konumlanıyor. Bu sene de online olarak etkinlikle eş zamanlı olarak iletişim platformu üzerinden bu etkileşim sağlanacak. Şirket yetkilileriyle birebir veya toplu görüşme imkânı sunulacak. Bu sene 5.si düzenlenen Dijifikir e-iş fikir yarışması ile genç girişimcilerin çeşitli ödüllerle hayallerinin gerçek olması sağlanıyor. Türkiye'de ilk olarak BTZ 2010 kapsamında düzenlenen İşletme Mühendisliği Kulübü Sosyal Medya Ödülleri'nde ise sosyal medyayı en iyi kullanan kişi ve kurumlar halk oylaması sonucunda belirlenerek ödüllendirilecektir.

Ön kayıt için: <https://btalani.btz.org.tr/kayit/>
Detaylı bilgi için: <https://www.btz.org.tr>

mikro
YAZILIM

İşin uzmanı Mikro Yazılım ile e-Faturaya Sorunsuz Geçin!

e-Fatura her şirkete lazım!

Anahtar teslim **e-Fatura** ile işin uzmanı **Mikro Yazılım!** Şirketinizin ihtiyacı olan tüm **e-Dönüşüm** çözümleri ve daha fazlası **Mikro Yazılım**'da sizi bekliyor.

Tanışın, mali mühür ve **e-Fatura** süreçleriyle uğraşmayın, kolaylığa alışı!

İster çalışan ister işletme sahibi olun, **Mikro Yazılım**'ın anahtar teslim **e-Fatura** çözümleri ile **e-Dönüşüm**'ü sorunsuz tamamlayın!

Hemen e-Fatura'ya Geçin

Hemen Bize Ulaştın
0 850 225 10 10
egitim@akademikro.com

Dr. Erol ÖZGÜNER
İstanbul Büyükşehir
Belediyesi (İBB)
Bilgi İşlem Daire Başkanı

Teknolojide Son Trendler ve 2030'a Doğru Yolculuk

İçinde bulunduğumuz teknolojik devrim çağında gün geçmiyor ki yeni bir ürün, yeni bir servis hayatımızı değiştirecek zenginlikler ve kolaylıklarla gündelik hayatımıza girmesin ve tüm alışkanlıklarımızı değiştirmesin. Her geçen gün, dünya çapında üreyen data, bir önceki günü neredeyse katlarken bir yandan da insan hayatını kolaylaştıran ve hayatımızı değiştiren etkilerle kendisini hissettirmeye devam ediyor. Bu ay, aslında çok zor geçen 2020 yılının son ayına giriyoruz. Genellikle yıl sonları, o yıla dair bireysel, ailesel, genel ve özel değerlendirmelerin yapıldığı bir ay olmanın yanı sıra yeni yıldan beklentilerin netleştirildiği ve hedeflerin konulduğu bir zaman dilimidir de. Yılın son yazısında, bizi önümüzdeki 10 yılda bekleyen teknolojik gelişmeleri belirlemeye ve bu gelişmelerin hayatımızı nasıl değiştireceğine dair beklenti ve tespitleri paylaşmaya çalışacağım.

Sistemlerin birbirleriyle bağlantıları ve birleşimleri yine önemli bir teknoloji süreci olacak. Bu noktada 5G, Uzay Transmisyonu, verinin paraya dönüştürülmesi, merkezden değil uç noktadan analitik, hesaplama ve karar verme, siber güvenlik, blok zincir, biometrik altyapılar ve sanal finans sistemleri sürekli bir gelişim gösterecektir.

Sıfır vizyon stratejileri hayatımıza daha çok girecek. Sıfır atık, sıfır enerjili binalar, karbon salınımsız şehirler, sıfır suç oranlı şehirler, sıfır email (çok iddialı) ve sıfır kazalı şehirler yeni 10 yılın trendleri olacaktır.

Bilişsel teknoloji çağı teknolojileri olarak, makine öğrenmesi, derin öğrenme, akıllı dijital asistanlar, robotik süreçlerden robot işçilere geçiş hızlanacaktır.

Ekonomik trendlere bakıldığında, online-offline süreçler birbirini tamlayacak şekilde hayatımızda olmaya artarak devam edecektir. Fiziksel mağazacılık değişecek, müşteri ve vatandaş deneyimi arttırılacak şekilde mağaza içi teknoloji deneyimleri arttırılacaktır. Perakende tüketim toptan tüketimin ayrılmaz bir parçası olarak paylaşımlı teknolojik altyapılarla finansal olarak daha ucuz sahip olma sonuçlarını doğuracaktır.

Şehirleşmelerde mega koridorlar, mega şehirler, mega bölgeler ve mega gecekondu mahalleleri City as a customer ana fikri ile şehrin yaşayanlarını tıpkı bir firmanın müşterisine davrandığı şekliyle maksimum memnuniyet yaratacak teknolojilerle hayatımıza girecek.

Akıllı ürünler ve akıllı şehirler teknolojik gelişmelerini yeşile ve doğaya yakınsayarak sürdürecektir. Altyapıda ise otonom imalatlar, dayanıklı malzeme üretimleri, yüksek hızlı ulaşım araçları, ileri su ve sulama çözümleri hayatımızda daha fazla yer alacak çözümler olacaktır.

Sosyal trendlerde, yaşlanan nüfusun kendine yer bulduğu, Y, millenium, Z kuşaklarının domine ettiği, kadın hassasiyetinin arttığı trendler ile karşılaşacağız.

Ulaşım ve mobilizasyonda, mikro mobilite, araç paylaşımları, tümleşik ulaşım, elektrikli araçlar dağıtım araçlarının (soğuk veya genel) modernizasyonu, otonom ve nihayet uçabilen araçları sonraki 10 yılda artık görmeye başlayacağımızı düşünüyorum.

Sağlıkta yeni teknolojiler tedavi ve evde bakım süreçlerinde çok daha aktif olacak, dijital sağlık teknolojileri, yoğun bakım ünitelerinin uzaktan yönetilmesi, her an her yerde sağlık değerlerine ulaşım ve yerinde sağlık yönetimi çok daha etkili olacak, tabi ki Covid benzeri global virütik vakalara karşı dünya artık daha duyarlı hale gelecek, hücre tedavilerinde ve uzaktan robotik yönetimlerle ameliyatlar daha yönetilebilir ve uygulanır hale gelecek.

Teknolojiye sınır çizmek kolay değil, o sebeple hayatın her aşamasına etki edecek altyapıları önümüzdeki 10 yıl

içerisinde çok daha fazla hayatımızın içinde göreceğiz.

Çok zor geçen 2020 yılının ardından tüm dünya ve tüm insanlığa, sevgi, barış, huzur, sağlık ve başarı dolu bir yeni yıl olması dileklerle, selam ve sevgiler...

Dipnot:

Teknolojiye sınır çizmek kolay değil, o sebeple hayatın her aşamasına etki edecek altyapıları önümüzdeki 10 yıl içerisinde çok daha fazla hayatımızın içinde göreceğiz.

Siber Zorbalık ile İlgili Olarak Diğer STK'lara Meydan Okuyoruz!

Birleşmiş Milletler Kadın Birimi Türkiye Ofisi, 25 Kasım - 10 Aralık tarihleri arasında düzenlenen '16 Günlük Aktivizm - Kadınlara Yönelik Şiddete Son Kampanyası' kapsamında kadınlara ve kız çocuklarına yönelik siber şiddete dur diyecek 1 milyon kişi arıyor. Bu amaçla herkesi Ateş Böcekleri web sitesinde (www.atesbocekleri.info) siber şiddetle ilgili testi çözmeye ve arkadaşlarına meydan okumaya (challenge) davet ediyor. Global Bilişim Derneği (BİDER), kampanyaya destek verdiğini ve diğer sivil toplum kuruluşlarının (STK) da destek vermesi için onlara meydan okuduğunu açıkladı.

Birleşmiş Milletler (BM) Kadın Birimi Türkiye Ofisi, sosyal medyada başlayan meydan okuma (challenge) ile 16 günlük aktivizm kapsamında kullanıcıları Ateş Böcekleri web sitesine (www.atesbocekleri.info) yönlendiriyor.

Ziyaretçiler, 25 Kasım tarihindeki Kadınlara Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele ve Dayanışma Günü'nden başlayıp 10 Aralık tarihindeki İnsan Hakları Günü'ne kadar sitede açık olacak interaktif testi çözerek siber şiddet hakkındaki bilgisini ölçebiliyor ve siber şiddetle ilgili mini kılavuzu kendi cihazına indirerek bilgi ve farkındalığını artırabiliyor. Test sonunda ise herkes arkadaşlarına meydan okuyarak testi çözmeye davet edebiliyor. Siteye yapılan her ziyaret, kampanyayı 1 milyon kişi hedefine yaklaştırıyor. Kampanya kapsamında interaktif teste verilen anonim yanıtlar, BM Kadın Birimi'nin ortakları ile birlikte geliştireceği, toplumsal cinsiyet temelli siber şiddetle mücadele planlarına veri sağlayacak.

Global Bilişim Derneği (BİDER) Başkanı Şenol Vatansever, "COVID-19 küresel salgını ile beraber insanlar internet ortamında ve özellikle sosyal medyada çok zaman

geçiriyor. Evden çalışma ile beraber kadınlar ve uzaktan eğitim ile beraber kız çocukları çevrimiçi platformları her zamankinden daha fazla kullanıyor. Bu da doğal olarak siber zorbalık riskini de artırıyor. 25 Kasım tarihindeki Kadınlara Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele ve Dayanışma Günü'nden başlayıp 10 Aralık tarihindeki İnsan Hakları Günü'ne kadar sürecek '16 Günlük Aktivizm - Kadınlara Yönelik Şiddete Son Kampanyası'na Global Bilişim Derneği (BİDER) olarak destek veriyoruz ve kampanyaya destek vermeleri için diğer sivil toplum kuruluşlarına (STK) da meydan okuyoruz. Birleşmiş Milletler Kadın Birimi Türkiye Ofisi'nin hazırladığı Ateş Böcekleri web sitesinde siber şiddetle ilgili testi çözen kişi sayısı 2 günde 100 bin kişiye yaklaştı. STK'larımızın destekleriyle 1 milyon kişiyi fazlasıyla aşacağına ve toplumda önemli bir farkındalık oluşturacağına inanıyoruz." açıklamalarında bulundu.

Siber Ortamda Kadına Karşı Şiddet, Cinsel İstismar ve Siber Zorbalık

Kadına karşı şiddet vakalarının kanser gibi hızla yayıldığı bir dönemde, siber ortamda da en çok mağduriyetleri küçük çocuklar ile kadınlarımızın yaşamaya devam ettiğini belirten BİDER İkinci Başkanı Av. Murat Keçeciler şu

değerlendirmelerde bulundu: "Şiddet, fiziki şiddetin yanı sıra psikolojik şiddeti de içinde barındırmaktadır. Gelişen teknoloji ile fiziki ve psikolojik şiddete ek olarak artık sanal şiddet de kendisini göstermektedir.

Siber zorbalık olarak tanımlanan sanal şiddet bazı vakalarda cinsel istismarı da içinde barındırmaktadır. UNICEF tarafından yapılan çalışmada siber zorbalık, dijital teknolojilerin kullanımıyla yapılan zorbalık olarak tanımlanmıştır. Sosyal medyada, mesajlaşma platformlarında, oyun platformlarında ve cep telefonlarında gerçekleşebilir. Siber zorbalık mağdurlarını korkutmayı, kızdırmayı veya utandırmayı amaçlayan tekrarlanan davranışlardır. Örnekleri şunları içerir:

- Sosyal medyada birinin hakkında yalanlar yaymak veya utanç verici fotoğraflarını yayınlamak,
- Mesajlaşma platformları aracılığıyla incitici mesajlar veya tehditler göndermek,
- Birinin kimliğine bürünmek ve onun adına başkalarına kötü mesajlar göndermek.

Siber zorbalık çoğu olayda dijital bir ayak izi bırakır. Dijital ayak izleri, siber zorbalığı durdurmaya yardımcı olacak ve yararlı kanıtlardır ancak, zorbalık fiili sona erdikten sonra kişilerin mağduriyetine sebep veren bir unsur olarak sanal ortamda kalmaya devam etmektedir. Bu nedenle unutulma hakkı son yasal düzenlemeler ile mevzuatımızda vatandaşlarımıza tanınan önemli bir hak olmuştur.

Kadına karşı şiddetin önlenmesine dair mevzuat incelendiğinde siber zorbalık ve cinsel istismar vakalarının da bu mevzuat kapsamında değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda siber suçlarla mücadele birimleri ile kadına karşı şiddetin önlenmesine ilişkin birimler arasında eş güdüm ve karşılıklı bilgi paylaşımı ve eylemsellik birliğinin kurgulanması önemlidir. Bu kapsamda Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığı'nın eş güdüm sağlayan çalışmalarının mevcudiyeti umut vericidir."

Şiddetin Dijital Boyutu: Kadına Karşı Siber Zorbalık

BİDER Yönetim Kurulu Üyesi Arzu Tufan; değişen ve gelişen teknoloji ile birlikte hayatımızı kolaylaştıran dijital yaşamın hem kurumsal hem de bireysel hayatımızın büyük bir kısmında yer almakta olduğunu belirterek sözlerine devam etti: "Dijital platformlara oluşan talep ve kullanımın artması, bireylerin gündelik hayatlarını kolaylaştırır da kötü niyetli dijital kullanıcıların elinde bir siber tehdit unsuru haline gelebilmektedir. Sosyal platformlarda ve dijital alanlarda yer alabilen siber zorbalık, akıllı telefonlarımıza yüklediğimiz uygulamalar aracılığıyla da yaşanabilmektedir. Kullandığınız uygulamaların, paylaşım yaptığınız kişisel bilgilerinizin ve fotoğraflarınızın bir siber zorbanın elinde size karşı tehdit unsuru haline dönüşebileceğini unutmayınız.

Şiddetin dijital boyutu olan siber zorbalık, özellikle toplumda kadınlarımızı ve genç kızlarımızı hedef alabilmektedir. Çeşitli sosyal mühendislik yöntemleri ile kişilerin özel bilgileri ele geçirilebilmektedir. Ele geçirilen bu bilgiler, rahatsız etmek ya da zarar vermek amacıyla kullanılabilir. Tüm bu sebeplerle güvenli internet kullanımı için güvenlik zafiyeti barındıran sanal ortamlarda kişisel bilgiler paylaşılmamalıdır."

Kadınlar İçin Daha Güvenli Bir Dijital Gelecek

Kadınların günlük yaşamlarında maruz kaldığı her türlü ayrımcılığın ve şiddetin siber dünyada da göz ardı edilemeyecek seviyelere ulaştığını belirten BİDER Yönetim Kurulu Üyesi Büşra Demirel şu değerlendirmelerde bulundu: "İnternet ve sosyal medya da maalesef kadınların kendilerini güvensiz hissettiği ve tehditlere maruz kaldığı bir ortama dönüştü. Siber şiddet suçları, aklınıza gelebilecek tüm internet ve sosyal medya platformlarının araç olarak kullanılması yoluyla işlenmektedir ve kadına yönelik diğer şiddet türleriyle aynı yıkıcı ve yıpratıcı etkileri ortaya çıkarmaktadır. Her zaman üzerinde durduğumuz gibi internet ortamından hiçbir zaman silinmeyecek olan dijital ayak izlerimiz çevrimiçi kimliğimizi oluşturur. Siber şiddet eylemleri özellikle siber şiddete maruz kalan kadınlar açısından maddi ve manevi tahribatlar meydana getirir. Cinsiyete dayalı siber şiddet eylemlerine maruz bırakılan kadınların ve kız çocuklarının çevrimiçi ve çevrimdışı varlıklarının tehlikede olduğu bilinci ile yaklaşılarak, mağdurun kişisel hak ve sınırlarının korunması için toplumsal bir sağduyu geliştirilmelidir."

f | t | i
@UNWomenTurkey

25 Kasım –
10 Aralık 2020

Kadınlara yönelik siber şiddete dur de! Sen de bir ateş böceği yak karanlığı aydınlat!

Hedef bir milyon #ateşböceği

sen de katıl

www.atesbocekleri.info

Medya Partneri

Milliyet
BASINDA GÜVEN

İsveç
Sverige

UN
WOMEN

GEBKİM'e 6 Yeni Tesis, 1,2 Milyarlık Yatırım

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, GEBKİM Kimya İhtisas Organize Sanayi Bölgesinde 3 fabrikanın resmi açılışını, 3 fabrikanın da temel atma törenini gerçekleştirdiklerini kaydederek, "Böylece kimya sektöründe yaklaşık 1,2 milyar liralık bir yatırımın Kocaeli'ye kazandırılmasının heyecanına şahitlik ediyoruz." dedi.

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, son 6 ayda hayata geçen vizyoner projeler ve yeni yatırımlar sayesinde Türkiye'nin, pek çok ülkeye göre pozitif yönde ayrıştığını belirterek, "Bugün ülkemizin ilk ve tek kimya ihtisas organize sanayi bölgesi olan GEBKİM'de sektöre yeni soluk getirecek işlerin başlangıcını yapıyoruz." ifadelerini kullandı.

Marmara Bölgesi'nin Sanayi Üssü

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Kocaeli Kongre Merkezi'nde düzenlenen toplu açılış törenine video konferans yöntemiyle katıldı. Erdoğan, sanayi ve teknolojiye, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK)

ve Türk Standardları Enstitüsü'ne (TSE) ait teknoloji merkezi ile deney laboratuvarlarının açılışını gerçekleştirdiklerini ifade etti. Kocaeli'nin, Marmara Bölgesi'nin sanayi üssü olduğunu kaydeden Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Asla ihmal edilmemesi gereken illerden (Kocaeli) biridir. Üretim tesisleriyle, konumuyla, organize sanayi bölgeleriyle, teknoloji merkezleriyle Kocaeli Türk ekonomisinin gurur kaynağıdır." diye konuştu.

50 Ayrı Yatırım

Çeşitli bakanlıklara bağlı kurumların şehirdeki hizmet binalarının ve yatırımlarının açılışını da yaptıklarını belirten Erdoğan, "Büyükşehir belediyemizin tamamladığı 1 milyar 170 milyon liralık 50 ayrı yatırım, proje, hizmet ve eserin de Kocaeli'mize hayırlı olmasını diliyorum." dedi.

GEBKİM Kimya Meslek Lisesi

Gebze'de GEBKİM İhtisas Organize Sanayi Bölgesinde 3 fabrikanın resmi açılışını, 3 fabrikanın da temel atma törenini

gerçekleştirdiklerini aktaran Erdoğan, "Böylece kimya sektöründe yaklaşık 1,2 milyar liralık bir yatırımın Kocaeli'ye kazandırılmasının heyecanına şahitlik ediyoruz. Açılışını yapacağımız GEBKİM Kimya Meslek Lisesi'nin pilot üretim tesisi özellikle gençlerimizin istihdamı, temelini atacağımız GEBKİM Anadolu ise kadınlarımızın sanayi sektöründeki istihdamı için örnek projelerdir." ifadelerini kullandı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, açılış yapılan yaklaşık 3 milyar liralık 155 kalem yatırımın Kocaeli'ye hayırlı olması temennisinde bulundu.

Yerli Üretimi Artırma

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, Kocaeli'nin Dilovası ilçesinde bulunan

GEBKİM Kimya İhtisas Organize Sanayi Bölgesi'nde, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın video konferans yöntemiyle katıldığı açılış ve temel atma töreninde konuştu. Türkiye'ye kritik yatırımları kazandırmak için bir araya geldiklerini söyleyen Bakan Varank, "Bu yatırımlarda, yerli üretimi artırıp dışa bağımlılığı azaltma var, katma değerli ihracat var, inovasyon var, istihdamı daha da önemlisi kadın istihdamını teşvik var ve de ülkemizin yarınları olan gençlerin mesleki eğitimleri için harcanan büyük çabalar var." dedi.

"TÜRKİYE, Pozitif Yönde Ayrıştı"

Sanayiye yaptıkları her yatırımın, bu ülkeyi hedeflerine emin adımlarla daha da yaklaştırdığını vurgulayan Varank, "Son 6 ayda hayata geçen vizyoner projeler ve yeni yatırımlar

arcadığımız 30 milyon dolar ülkemizde kalacak. Tabii firmamızın iç piyasa ihtiyacını karşılamamın yanında 15 milyon dolarlık ihracat hedefi bulunuyor.” ifadelerini kullandı.

Ekonomiye Katkısı 25 Milyon Dolar

Varank, Gentaş Kimya’nın 400 milyon lira yatırımla hayata geçirdiği, sıvı ve katı reçine fabrikasını açtıklarını bildirdi. Varank, Türkiye ve Avrupa’nın en modern tesisi olan fabrikanın, aynı zamanda kendi atığından kendi enerjisini de üreteceğini kaydetti. Varank, bu tesisin dış ticaret kanalıyla ekonomiye net katkısının 25 milyon dolar olacağını söyledi.

Varank, Ece Kimya’nın reçine fabrikasının da açıldığını kaydederek, “250 milyon liralık bu yatırımla orta vadede 45 ülkeye 42 milyon dolarlık ihracat yapılacak.” diye konuştu.

GEBKİM Yönetim Kurulu Başkanı Vefa İbrahim Aracı, bugün açılışını yaptıkları

yatırımların ve temelini attıkları yeni fabrikaların GEBKİM’e daha çok güç katacağını belirterek, Türk sanayisine ihracat ve istihdam artışı olarak geri döneceğini ifade etti.

Canlı bağlantının ardından Cumhurbaşkanı Erdoğan ve beraberindekiler kurdele kesti. Törene, Gençlik ve Spor Bakanı Mehmet Muharrem Kasapoğlu, Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun, Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü İbrahim Kalın, AK Parti Genel Başkan Yardımcıları Erkan Kandemir, Mahir Ünal, Ali İhsan Yavuz, AK Parti İzmir Milletvekili Binali Yıldırım, AK Parti Kocaeli Milletvekili Fikri Işık, Kocaeli Büyükşehir Belediye Başkanı Tahir Büyükakın katıldı.

GEBKİM Kimya İhtisas Organize Sanayi Bölgesi’nde gerçekleştirilen törende, Ece Boya Kimya Yönetim Kurulu Başkanı Okay Erdoğan ve Gentaş Kimya Yönetim Kurulu Başkanı Macit Aydın da hazır bulundu.

sayesinde Türkiye, pek çok ülkeye göre pozitif yönde ayrıştı. Bugün de ülkemizin ilk ve tek kimya ihtisas organize sanayi bölgesi olan GEBKİM’de sektöre yeni soluk getirecek işlerin başlangıcını yapıyoruz.” şeklinde konuştu.

450 Kişiye İş İmkanı

Türkiye’nin en büyük dezenfektan üreticisi Koruma Temizlik’in 400 milyon liralık yeni fabrikasının temelini atacaklarını anlatan Varank, “Bu tesis tamamlandığında 450 kişiye yeni iş imkanları oluşturmanın yanında yılda 10 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirecek.” diye konuştu.

Akrilik Levha Üretimi Tesis

Varank, Gentaş Kimya’nın akrilik levha üretim tesisinin de temelini atıldığını kaydederek, “Bu tesisle birlikte akrilik levhalardaki dışa bağımlılığımız tamamen ortadan kalkacak. Başka bir ifadeyle her yıl ithalata h

2021 Yılı Bütçesi TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda, TÜBİTAK KOVİD-19 Türkiye Platformunun aşı ve ilaç geliştirme çalışmalarını anlattı. KOVİD-19 tedavisinde iki yeni gelişmenin olduğunu kaydeden Bakan Varank, "Bilim insanlarımız Griffithsin molekülünün enfeksiyonu önleyici ve hastalarda saçılımı azaltıcı etkisini klinik öncesi deneylerde kanıtladı. Ribavirin molekülünün hastalığın tedavisinde etkin olduğunu hayvan deneyleriyle ispatladı." dedi.

Varank, bakanlığı ile bakanlığa bağlı ve ilgili kuruluşların 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Tasarısı ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanun Tasarısı'nı sundu.

Bakan Varank, özetle şunları söyledi:

TÜRK EKONOMİSİNE GÜVEN

Ocak-Ekim döneminde, reel sektörün yatırım

talebi, geçen senenin aynı dönemine kıyasla yüzde 21 arttı; 159 milyar liralık sabit yatırım için 8 bin 396 teşvik belgesi düzenledik. Organize sanayi bölgelerimizde 762 yeni fabrika üretime başladı. Üretime geçen sanayi işletmesi sayısı yüzde 14'lük artışla 12 bin 259'a ulaştı. Bugün itibarıyla, sanayi bölgelerinde 3 bin 978 tesisin inşaatı devam ediyor. Yatırımlardaki bu güçlü iştah, reel sektörün Türk ekonomisine olan güveninin en temel göstergelerinden birisi.

ULUSAL YAPAY ZEKA STRATEJİSİ

2019'da kurduğumuz; Yapay Zekâ, Kutup Araştırmaları ve Raylı Ulaşım Teknolojileri Enstitüleri etki üretmeye başladı. Mobilite, 5G ve İleri Bağlantı Teknolojileri yol haritalarıyla birlikte; Sanayi, Sağlık, Ticaret ve Finansta Dijital Dönüşüm yol haritalarımızı oluşturuyoruz. Ulusal Yapay Zekâ Stratejimizi yakında açıklayacağız.

TÜRKİYE'NİN OTOMOBİLİ

Türkiye'nin Otomobilinin ön gösterimini yaptık, fabrikamızın temellerini attık. 18 Temmuz'da inşaatını başlattığımız fabrika, 18 ayda tamamlanacak ve araçlarımız 2022 yılının son çeyreğinde seri üretim bandından inecek.

AR-GE HARCAMALARI

2019'da Ar-Ge harcamalarının milli gelire oranı en yüksek seviyeye ulaşarak yüzde 1,06 oldu. Ar-Ge ve Tasarım Merkezi sayısı 1607'ye, bu firmalarda çalışan personel sayısı 73 bine ulaştı. Bu merkezlerde 18 bin proje yürütülüyor ve çok başarılı işlere imza atılıyor.

GİRİŞİM SERMAYESİ FONU

Avrupa Birliği ile Rekabetçi Sektörler Programını yürütüyoruz. 260 Milyon Avroluk kaynağı projelerin kullanımına tahsis ettik. Girişimcilerimize sermaye sağlamayı hedefleyen 80 Milyon Avro bütçeli "Türkiye Gelecek Fonu"na ilişkin Finansman Anlaşması 19 Haziran 2020'de Resmi Gazete'de yayımlandı. Girişim Sermayesi Fonu'nu 2021 yılında ülkemizdeki girişimcilerin kullanımına açacağız.

DENEYAP TÜRKİYE

Geleceğin teknoloji yıldızlarını yetiştirmek üzere başlattığımız Deneyap Türkiye Projesi kapsamında, 30 şehrimizde teknoloji atölyelerinin kurulumunu tamamladık. Deneyap'larda 5 bin 600 öğrencimiz 3 yıl sürecek ücretsiz teknoloji eğitimleri alıyor. Bu projeyi 81 ilimize yaygınlaştırıp, en az 100 Deneyap Teknoloji Atölyesi kurmayı ve 5 yılda 50 bin özel yetenekli öğrencimize bu eğitim imkânını sağlamayı hedefliyoruz.

ULUSLARARASI LİDER ARAŞTIRMACILAR PROGRAMI

Uluslararası Lider Araştırmacılar Programıyla, ileri düzeyde bilimsel ve teknolojik çalışmalar yürüten deneyimli araştırmacıları yurtdışından ülkemize kazandırmaya başladık. Gururla

yürüttüğümüz bu program kapsamında, 2021 yılında açacağımız yeni çağrıyla en az 100 üst düzey araştırmacıyı daha Türkiye'ye getireceğiz. Ülkemizdeki üst düzey araştırmacıların çığır açıcı projelerini de Ulusal Lider Araştırmacılar Programıyla destekliyoruz.

STAR BURS PROGRAMI

Lisans öğrencilerinin, TÜBİTAK'ın araştırma projelerinde deneyim kazanmalarını sağlamak üzere Stajyer Araştırmacı Burs Programını (STAR) başlattık. 2021'de 1000 lisans öğrencisi bu projelerde çalışıp, burs alacak.

ÖLÇÜ ALETLERİ MUAYENELERİ

Vatandaşlarımızın can ve mal güvenliğini korumak için piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetlerimizi sürdürüyoruz. Ölçü aletleri muayenelerinin daha hızlı ve daha kaliteli yapılması amacıyla Türk Standardları Enstitüsünü yetkilendirdik. Yasal metroloji kapsamında 1 milyon 200 bin ölçü aletinin denetimini, ürün güvenliği kapsamındaysa 20 bin ürünün piyasa gözetimi ve denetimini yaptık.

KOBİ'LERE DESTEK

KOSGEB vasıtasıyla yıl başından bu yana 60 bin işletmeye 1,2 milyar lira kaynak aktardık. KOBİ Finansman Destek Programları kapsamında toplamda 15 bin 884 işletmeye 1,2 milyar lira kredi kullandırdık. Teknoyatırım ve Stratejik Ürün Programları kapsamında 173 milyon lira destek ödemesi yaptık. KOBİGEL Programıyla "İmalat sanayinde dijitalleşme" çağrısına çıktık, bin 207 başvuru aldık. Projeleri kabul edilen KOBİ'lere işletme başına 1 milyon liraya kadar destek sağlayacağız.

AŞI VE İLAÇ ALANINDA 17 PROJE

KOVİD-19 ile mücadelede bilimsel alanda önemli gelişmeler kaydediyoruz. KOVİD-19 Türkiye Platformu altında aşı ve ilaç alanında 17 proje başarıyla yürütülüyor. Bu projelerde; 167'si STAR Bursiyeri olmak üzere 436 araştırmacımız gece gündüz çalışıyor.

Hayvan deneylerini başarıyla tamamlayan 4 aşı adayımızın en kısa sürede klinik deney aşamasına geçmesi için gayret gösteriyoruz. KOVİD-19 tedavisinde yoğun şekilde kullanılan Favipiravir ilacının etken maddesi, üniversite-sanayi iş birliğinde yerli ve milli olarak sentezlendi. Şimdi hastalara şifa dağıtıyor.

RİBAVİRİN MOLEKÜLÜ

TÜBİTAK KOVİD-19 Platformundaki bilim insanlarımız, Ribavirin molekülünün hastalığın tedavisinde etkin olduğunu hayvan deneyleriyle ispatladı. Bu molekülle ilgili Faz-3 klinik çalışma yapmak üzere TİTCK'ya başvuru yapıldı. Yine bilim insanlarımız doğala özdeş Griffithsin molekülünün enfeksiyonu önleyici ve hasta bireylerde saçılımı azaltıcı etkisi olduğunu klinik öncesi tüm deney sonuçlarıyla kanıtladı. Bununla ilgili de TİTCK başvurusu yapıldı.

7 KRİTİK ALTYAPI

TÜBİTAK bünyesinde; motor teknolojileri,

enerjetik malzemeler, biyomalzeme-biyomekanik-biyoelektronik, yüksek sıcaklık malzemeleri, fotovoltaiik ve savunma teknolojileri alanlarında 7 kritik altyapıyı Sayın Cumhurbaşkanımızın teşrifleriyle hizmete açtık. Hassas GÜDÜM Kiti'nin (HGK-83) F4 ve F16 üzerindeki testlerini tamamladık. Kitler bu uçaklarda operasyonel kullanıma artık hazır. Milli imkân ve kabiliyetlerle geliştirilen Ardışık Delici Uçak Bombası, HABRAS Dinamik Test Altyapısında güçlendirilmiş betonu delmeyi başardı.

MİLLİ UZAY PROGRAMI

Milli Uzay Programımızla Türkiye'nin yol haritasını belirledik. Uzay konusundaki son dönem gelişmeleri dikkate alarak, ülkemizin kabiliyetleri, insan kaynağı ve hedefleri ışığında milli uzay stratejilerimizi geliştiriyoruz. Bu çerçevede üniversiteler ve diğer kurumlarla iş birlikleri tesis ediyoruz. Yakında kamuoyuyla da paylaşacağımız Milli Uzay Programında;

uydulardan fırlatma sistemlerine, uzaya erişimden altyapılara kadar somut ve iddialı projeler yer alıyor.

UZAY SANAYİ

Savunma sanayindekine benzer bir ekosistemi uzay sanayinde de oluşturarak, yüzlerce firmamızın bu alanda üretici olmasını sağlayacağız. Bununla birlikte ülkemizin uzaya ilişkin haklarını koruma ve geliştirmeye yönelik uzay hukuku ve mevzuat çalışmalarımız da devam ediyor.

PATENT BAŞVURULARI

Uluslararası patent başvurularında dünyada 17'inci sıradan 13'üncü sıraya yükseldik. Uluslararası marka başvurularında elde ettiğimiz yüzde 38'lik artış, Türk firmalarının marka değerinin yükselişini açıkça ortaya koyuyor. 45 binin üzerinde başvuruyla dünyada ilk 5 ülke arasında yer aldığımız tasarım alanında artık daha fazla niteliğe ve katma değere odaklanıyoruz. Bu amaçla Bilişim Vadisi bünyesinde, bir Tasarım Kümelenmesi kurmak için tüm hazırlıklarımızı tamamladık, yakında tanıtımını gerçekleştireceğiz.

VİZYONER POLİTİKALAR

Türk Standardları Enstitüsü (TSE), pandemi döneminde sanayi ve hizmetler sektöründe güveni artıracak vizyoner politikaları hayata geçirdi. Yıkanabilir bez maskeler için TSE K 599 kriterini belirleyip, üreticilerin kullanımına sunduk. İmalat sanayiinde çalışan emekçilerimizin sağlığını korumak ve üretimde devamlılığı sağlamak için alınması gereken önlemlere yönelik kılavuz hazırladık. Bu kılavuzu hizmetler sektörü için de geliştirdik.

239 FİRMAYA HELAL BELGESİ

Ekim ayı itibarıyla 239 firma TSE'den Helal Belgesi aldı. Üreticilerimizin küresel rekabet gücünü artırmak, test ve sertifikasyon alanında yurt dışı bağımlılıklarını azaltmak için son teknolojilerle donatılacak Ankara Temelli Kalite Kampüsünün yapımına başlıyoruz.

teknolojilerde öncü ülkelerden biri yapmak istiyoruz. Bu hedefleri gerçekleştirebilmek için kurumsal yapımızı daha da güçlendirdik. Bakanlığımızı üretimin ve kalkınmanın hamisi olarak görüyoruz.

AK Parti Bingöl Milletvekili Cevdet Yılmaz başkanlığında toplanan komisyonda, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının yanı sıra GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı, Türk Standartları Enstitüsü, Türk Patent ve Marka Kurumu, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, Türkiye Bilimler Akademisi, Türkiye Uzay Ajansı bütçeleri ile Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporu ele alınacak.

2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Tasarısı ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanun Tasarısı Sunumu:

<https://www.sanayi.gov.tr/assets/pdf/butce2021.pdf>

TÜBA ÖDÜLLERİ

Ulusal bilim akademimiz TÜBA, bilim diplomasisi alanında ülkemizi gururla temsil ediyor. TÜBA bünyesindeki; Bilim Eğitimi, Kök Hücre, Kanser, Gıda ve Beslenme, Bilim ve Eğitim Politikaları, Enerji, Bilişim Teknolojileri, Sürdürülebilir Çevre ve Finans Çalışma Grupları aktif şekilde faaliyetlerini sürdürüyor. TÜBA Uluslararası Akademi Ödülü, Üstün Başarılı Genç Bilim İnsanları Ödülü (GEBİP) ve Bilimsel Telif Eser Ödülü (TESEP) Programlarının 2020 yılı ödül sahiplerini aralık ayında açıklayacağız. Ayrıca bu yıl TÜBA COVID-19 Küresel Salgınla Mücadele Özel Ödülü de vereceğiz.

İNOVASYON VE GİRİŞİMCİLİK

Yüksek katma değerli üretim, inovasyon ve girişimcilik öncülüğünde güçlü büyümeyi yakalayacağız. Ülkemizi; biyoteknoloji, kuantum hesaplama, hızlandırıcılar ve yeni nesil nükleer reaktörler gibi çığır açıcı kritik

Türkiye'nin Uzay Temalı İlk Bilim Merkezi Kapılarını Açtı

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, Türkiye'nin uzay ve havacılık temalı ilk bilim merkezi GUHEM'in açılışını yaptıklarını belirterek, "14 bin metrekare kapalı alana sahip bu merkez için 130 milyon liranın üzerinde bir yatırım yapıldı. Bizim desteklediğimiz en büyük bütçeli bilim merkezi." dedi.

Bakan Varank, Bursa'da Gökmen Uzay Havacılık Eğitim Merkezi'nin (GUHEM) açılışına katıldı. Türkiye'nin uzay ve havacılık temalı ilk merkezlerinden biri olan GUHEM, Bursa Ticaret ve Sanayi Odası (BTSO) öncülüğünde, Bursa Büyükşehir Belediyesi ile Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) iş birliği ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının destekleriyle hayata geçirildi.

MİMARİSİYLE DE DİKKAT ÇEKİYOR

Mimarisiyle de dikkat çeken GUHEM, uluslararası jüri kurulu tarafından bugünün ve geleceğin en iyi yapılarının seçildiği 2019 Avrupa Gayrimenkul Ödüllerinde (European Property Awards 2019) "Kamusul Yapılar" kategorisinde

ödüle layık görüldü. GUHEM'de, 154 adet interaktif eğitim düzeneği, havacılık eğitim simülörleri, uzay inovasyon merkezi bulunuyor.

Açılışta konuşan Bakan Varank, İzmir merkezli deprem nedeniyle vatandaşlara geçmiş olsun dileklerini iletti. GUHEM'in Bursa'da uzay ve havacılık alanlarında farkındalığı artıracığını kaydeden Bakan Varank, şunları söyledi:

FARKINDALIĞI ARTIRACAK

Sanayide otomotiv ve tekstil sektörleriyle adını duyuran Bursa, başka hangi alanlarda sıçrama yapabilir sorusuyla en başından yola çıkmıştı. Büyükşehir Belediyemiz, valilik, üniversiteler, ticaret ve sanayi odası gibi yerel otoriteler ile işbirlikler yaptık. Bursa, bir sonraki atılımını uzay ve havacılık alanlarında gerçekleştirip, yeni kümelenmelere ev sahibi olabilir dedik. GUHEM fikri de buradan doğdu. GUHEM, Bursa'da uzay ve havacılık alanlarında farkındalığı artıracak ve bu alanda yapılabilecek çalışmalara ilham verecek bir merkez olacak.

TÜRKİYE İÇİN İLK

GUHEM'in ülkemiz için ilk olma özelliği var, burası Türkiye'nin ilk uzay ve havacılık temalı bilim merkezi. 14 bin metrekare kapalı alana sahip bu merkez için 130 milyon liranın üzerinde bir yatırım yapıldı. Bizim desteklediğimiz en büyük bütçeli bilim merkezi. TÜBİTAK merkezin içerisindeki temaları belirledi, eğitim faaliyetleri ile ilgili çalışmalar yaptı. İhtiyaç duyulan tüm araç ve gereçleri tedarik etti. Böyle güzel bir eseri ortaya çıkarmış olduk.

İKİ MERKEZ HİZMETTE

GUHEM'le birlikte İleri Kompozit Malzemeler Araştırma ve Mükemmeliyet Merkezinin (İKMAMM) de bugün açılışını yapıyoruz. Bu merkez de özellikle sanayi ile iş birliğini geliştirecek, sanayinin ihtiyaç duyduğu önemli testleri gerçekleştirecek. Buradaki bütçenin yüzde 70'ten fazlasını Kalkınma Ajansımız sağlamıştı. Bursa'mızı, yüksek katma değerli ürünler üreten ve Türkiye'nin şimdikinden daha yüksek yerlere gelmiş bir şehir olarak görmek istiyoruz.

"GENÇ NESİLLERE UZAYI SEVDİRECEK"

Bursa Valisi Yakup Canbolat, GUHEM'in açılışını yapmaktan mutluluk duyduklarını anlatarak,

"GUHEM ile genç nesillere uzay ve havacılık sektörü sevdilerek, bu alanlarda oluşturulacak ekosistemin eğitim ile başlatılması hedeflenmektedir." dedi.

"İLK 5'E GİRMEK İSTİYORUZ"

Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Alınur Aktaş, "Amacımız, 2022 yılında ürettiğimiz ürünleri yurt dışına satmak ve 2023 yılında dünya çapında üreticiler arasında ilk 5'e girmek. Sanayinin, ticaretin ve ihracatın merkezi Bursa'da GUHEM'le beraber, daha yüksek teknoloji ve katma değeri yüksek ihracatın öncülüğü yapılacak." ifadelerini kullandı.

"TEKNOLOJİYE DAYALI REKABET"

BTSO Yönetim Kurulu Başkanı İbrahim Buray, teknolojiye dayalı uluslararası rekabetin yeryüzünden uzaya taşındığı bir dönemden geçildiğini belirterek, "Bizleri yüksek teknoloji üretim hedeflerimize taşıyacak olan temel dinamiklerimizden biri de özgüveni yüksek gençlerimizde uzay ve havacılık konusunda heyecan oluşturmak. GUHEM, bu hedef doğrultusunda harekete geçti." diye konuştu.

Törene, AK Parti Bursa Milletvekilleri Hakan Çavuşoğlu ve Efkân Ala ile TÜBİTAK Başkanı Prof. Dr. Hasan Mandal da katıldı.

Dünyanın İlk Sanal Savunma Sanayi Fuarı Gerçekleşti

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, savunma sanayindeki büyük sıçramayı, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın çizdiği vizyon sayesinde gerçekleştirdiklerini belirterek, "Bizlere verdiği talimat; uluslararası savunma sanayi üreticilerine taşeronluk yapmak değil, tam bağımsız Türk savunma sanayini kurmak oldu. SAHA İstanbul, bu hedefin gerçekleştirilmesinde çok önemli bir rol oynuyor." dedi.

Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, "Sanal fuarlarla sadece ürünlerimizi değil aynı zamanda ülkemizdeki dijital altyapıyı, dijital yatkinlığı ve teknolojik kapasiteyi de yabancı alıcılara sergilemiş oluyoruz." ifadesini kullandı.

DÜNYANIN İLK SANAL SAVUNMA SANAYİ FUARI

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank ile Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, Savunma, Havacılık, Uzay ve Sanayi Kümelenmesi Derneği (SAHA İstanbul) tarafından düzenlenen dünyanın ilk sanal savunma sanayi fuarı SAHA EXPO'nun açılışına video konferans yöntemiyle katıldı. Burada konuşan Bakan

Varank, savunma sanayi açısından tarihi bir güne hep birlikte şahitlik edildiğini kaydederek, şunları söyledi:

3 BOYUTLU MODELLEME

Bu sanal fuar sayesinde; sektörde sahip olduğumuz kabiliyetleri, 3 boyutlu modelleme ve interaktif animasyonlarla aslında tüm dünyaya açıyoruz. Böylesine bir dönemde, SAHA EXPO'nun düzenleniyor olması, çok kritik mesajlar veriyor. Salgına rağmen Türk savunma sanayi, hız kesmedi. Ayaklarımız yere çok sağlam basıyor. Bu fuarda sergilenecek ürünler; kendimize olan güvenin, yeteneklerimizin ve ürün kalitemizin en somut göstergeleri.

BÜYÜK SIÇRAMA

Savunma sanayindeki büyük sıçramayı, Sayın Cumhurbaşkanımızın bizlere çizdiği vizyon sayesinde gerçekleştirdik. Bizlere verdiği talimat; uluslararası savunma sanayi üreticilerine taşeronluk yapmak değil, tam bağımsız Türk savunma sanayini kurmak oldu. SAHA İstanbul, bu hedefin gerçekleştirilmesinde çok önemli bir rol oynuyor.

551 FİRMA AYNI ÇATIDA

SAHA İstanbul savunma sanayinin nerdeyse tamamını ihtiva eden 551 firmayı aynı çatı altında bir araya getiriyor, yeteneklerini birleştiriyor ve birbirlerine rakip olmaları yerine bu firmaların birbirlerini tamamlamalarına yardımcı oluyor. SAHA İstanbul sayesinde; kamu-özel sektör ve üniversite, sadece birlikte çalışmakla yetinmeyip, ortak çalışmak için projeler geliştiriyor.

330 MİLYON DOLAR İHRACAT

Savunma sanayinin 15 senede geçirdiği dönüşüme değinmek istiyorum, vereceğim rakamlar 2005 ve 2020 yılı karşılaştırması. Dünyanın en fazla ciro yapan ilk 100 savunma sanayi firması sıralamasında hiç bir firmamız yokken, bu sene 7 firmamız listede kendine yer buldu. Sektörde 30 bin kişi çalışırken, şu an 73 binden fazla kişi savunma sanayisi için emek veriyor. Toplamda 330 milyon dolar ihracat yapabiliyorken, 3 milyar doları aşan ihracat kapasitene ulaştık. Yaklaşık 11 milyar dolarlık ciroya sahip bir sektörden bahsediyoruz.

AR-GE HARCAMALARI

Sektörün Ar-Ge harcamaları da her geçen gün artıyor. Sadece teknopark firmaları ve Ar-Ge Merkezlerinde yapılan harcamaların tutarı 12 milyar lirayı aşmış durumda. Ülkemizde en fazla Ar-Ge harcaması yapan ilk 10 firmanın 5 tanesi savunma sanayinde faaliyet gösteriyor.

11 BİNDEN FAZLA İSTİHDAM

Son 8 senede, savunma alanında toplam yatırım tutarı 13 milyar lira olan 421 projeye teşvik belgesi verdik. Bu projeler sayesinde, 11 binden fazla istihdam oluştu. Sektördeki 48 Ar-Ge ve Tasarım Merkezinin, çeşitli vergi istisnaları ve prim desteklerinden faydalanmasını sağlıyoruz.

5 MİLYARA YAKIN DESTEK

TÜBİTAK aracılığıyla yürüttüğümüz programlarla bugüne kadar 813 savunma sanayi projesine 5 milyar liraya yakın destek verdik. TÜBİTAK Savunma Sanayi Araştırma ve Geliştirme

Enstitüsü, 2000'li yıllardan itibaren geliştirdiği sistem seviyesi ürünleriyle birçok ilke imza attı.

YERLİLEŞME ŞART

Bütüncül bakış açısı ve doğru yönlendirme sayesinde, savunma sanayimizde 2000'lerde yüzde 20 olan yerlilik oranı, bugün yüzde 70'lere ulaştı. Sektörün geleceği ve tam bağımsızlık için, kritik bileşenlerde yüzde 100 yerleşme şart. Sektörde yerleşmeyi yukarılara taşımak için, derinlere inmek gerekiyor.

ROL MODEL

Savunma sanayi, bizim için çok iyi bir rol model. Buradan hareketle, Milli Teknoloji Hamlesi anlayışını tüm politikalarımızda uygulamaya başladık. Sektörde başarıyı getiren yönetim modeli, sanayinin diğer alanlarında da benzer yaklaşımlara başvurulması konusunda bize referans oldu. Kamunun alım ve yönlendirme gücü doğru kullanıldığında, hedefi tam 12'den vurabiliyorsunuz.

KARAR MEKANİZMASI

Sanayileşme İcra Komitesi ile birlikte, Türkiye sanayisini ve teknoloji üreticilerini daha da geliştirecek politikaları planlayacak üst düzey bir karar mekanizmasını hayata geçiriyoruz. Sanayimize seviye atlatmak ve ülkemizi geleceğe hazırlayacak kararları ilgili Bakanlıklarla beraber bu komitede alacağız. Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde kararlı, sonuç odaklı ve istikrara odaklanan ekonomi politikalarımız hız kesmeden devam edecek.

GÜVENLİ LİMAN

Yatırım teşvik sistemimizde de son 1 senede önemli düzenlemelere imza attık; Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Koordinasyon Kurulu ile öngörülebilirliği daha da artıracak, Türkiye'nin güvenli liman olduğunu tüm dünyaya bir kez kanıtlayacağız.

SEFERBERLİK RUHU

Geliştirilen teknolojilerin, sivil alanda kullanılabilirliğini arttırmak için sektörler arası etkileşimi artıracak mekanizmaları hayata geçireceğiz. Türkiye sanayinin her alanında çok güçlü bir potansiyele sahip. Milli Teknoloji Hamlesini topyekün bir seferberlik ruhuyla hayata geçireceğiz.

“ZAMAN VE MALİYET AÇISINDAN AVANTAJLI”

Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, sanal ticaret heyetleri ve sanal fuarların zaman ve maliyet açısından avantajlarına değinerek, şu ifadeleri kullandı:

“Bu bakımdan sanal fuarları, pandemi sonrasında da yeni normalimizin bir parçası olarak sürdürebileceğimizi öngörüyoruz. Bu da ülkemizin son yıllarda teknoloji ve dijitalleşmede gösterdiği gelişmeyle oldukça uyumlu bir durumdur. Sanal fuarlarla sadece ürünlerimizi değil aynı zamanda ülkemizdeki dijital altyapıyı, dijital yatkınlığı ve teknolojik kapasiteyi de yabancı alıcılara sergilemiş oluyoruz.”

Türkiye’nin ticari performansı ile yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgını karşısında büyük bir direnç gösterdiğini belirterek, “Pandemi sonrasında oluşacak yeni düzende de küresel ekonomi ve ticaretteki rolünü daha da güçlendirmiş bir Türkiye olarak yolumuza devam edeceğiz.” diye konuştu.

“HAYATİ ÖNEM TAŞIYOR”

Savunma Sanayii Başkanı İsmail Demir, Savunma, Havacılık ve Uzay Kümelenmesi Derneği’nin (SAHA İstanbul) çalışmalarının Türkiye için büyük önem taşıdığını belirterek, “Eğer sanayi ekosisteminiz güçlü değilse güçlü bir savunma sanayisinden de söz edemezsiniz. O bakımdan SAHA İstanbul kümelenmesinin varlığı ve o coğrafyada bulunan mevcut sanayi ve teknoloji altyapısının savunma sanayisine yönlendirilmesi hayati önem taşımakta.” dedi.

Türkiye’nin artık kendine yetebilen, rekabet edebilen bir savunma sanayisi bulunduğunu aktaran Demir, bunun yeterli olmadığını, daha fazlasını yapmak için var güçleriyle çalıştıklarını kaydetti.

“SAVUNMA ALANINDA HIZLI GELİŞİM”

Bakan Yardımcısı Hasan Büyükdede, savunma alanındaki hızlı gelişime dikkati çekerek, “Firmalarımız savunma sanayisini malzeme teknolojileri, kara taşıtları, uçak ve insansız hava araçları, gemi ve denizaltı teknolojileri ve silah endüstrisinde daha yakından tanır hale gelmiş, her konu için bir alt küme oluşturulmuş ve ortaklıklar gerçekleştirilmiştir. Bu sayede savunma sanayisine iş yapmak sanayici ve iş dünyamız için bir sektör haline gelmiştir.” diye konuştu.

SAHA İstanbul Yönetim Kurulu Başkanı Haluk Bayraktar, “Milli Teknoloji Hamlesi vizyonu ile kısa sürede bu alanda konulan iradeyle ülkemiz artık bağımlılıktan adım adım kurtuldu ve dünya harp tarihinde geliştirdiği teknolojilerle doktrin belirleyen ülke haline geldi.” dedi.

SAHA İstanbul Genel Sekreteri İlhami Keleş, sanal fuarın 9 Nisan 2021’e kadar açık kalacağını aktararak, Sanal SAHA EXPO’da firmaların özel tasarım 3 boyutlu stantlarının yer aldığını ifade etti.

“GAZETECİLİK İLE SOSYAL MEDYA İLİŞKİSİ”**SOSYAL MEDYADA HABER VAR****İZZET TAŞKIRAN**
DİĞER
YAYINLARI

TÜBİTAK 2020 Bilim Ödülleri Açıklandı

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) 2020 Bilim Ödülleri'ne layık görülenleri açıkladı. TÜBİTAK Yönetim Kurulunca yapılan değerlendirmeler neticesinde, 2020 yılında 4 Bilim Ödülü, 1 Özel Ödül ve 13 Teşvik Ödülü verilmesine karar verildi.

Bakan Varank, TÜBİTAK öncülüğünde oluşturulan, TÜBİTAK 2020 Bilim Ödüllerine layık görülen bilim insanlarını Cumhurbaşkanlığı Millet Kütüphanesi'nde duyurdu. TÜBİTAK'ın bilimsel araştırmalarıyla bilime evrensel düzey

de önemli katkılarda bulunmuş bilim insanlarını teşvik etmek üzere her yıl ödüller verdiğine dikkati çeken Varank, TÜBİTAK Yönetim Kurulunca yapılan değerlendirmeler neticesinde bu yıl 4 bilim ödülü, 1 özel ödül ve 13 teşvik ödülü verilmesinin kararlaştırıldığını bildirdi.

Varank, temel bilimler alanında Prof. Dr. Mustafa Soylak ve İsmail Türkan'ın, mühendislik bilimleri alanında ise Prof. Dr. Özgür Barış Akan ve Hilmi Volkan Demir'in bilim ödülü almaya layık görüldüğünü kaydetti.

TÜBİTAK 2020 yılı Teşvik Ödülleri sahiplerini de açıklayan Varank, temel bilimler alanında Dr. Öğretim Üyesi Bilge Baytekin ve Ferdi Karadaş'ın, mühendislik bilimleri alanında Prof. Dr. Sinem Çöleri, Hakan Usta, Doç. Dr. Mustafa Evren Erşahin ve Mustafa Serdar Önses'in, sağlık bilimleri alanında Prof. Dr. Elif Çadircı, Doç. Dr. Aydan Dağ ve Tefik Tamer Önder'in, sosyal bilimler alanında ise Prof. Dr. Mehmet Efe Biresselioğlu, Doç. Dr. Emre Selçuk, Dr. Öğretim Üyesi Selim Erdem Aytaç ve Gaye Soley'in ödül aldığını belirtti.

Varank, ayrıca bu yıl TÜBİTAK özel ödülünün sahibinin Prof. Dr. Cengiz Sinan Özkan olduğunu duyurdu.

Ödüle hak kazanan tüm bilim insanlarını tebrik eden Varank, aday gösteren kuruluş ve kişilere, değerlendirme sürecinde görev alan bilim insanlarına katkıları için teşekkür etti.

Varank, ödül töreninin ise her yıl olduğu gibi bu yıl da Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın himayelerinde aralık ayı içerisinde gerçekleştirmeyi planladıkları bilgisini verdi.

Uzaydaki Gücümüz Artmaya Başlayacak

Bakan Karaismailoğlu, uçak, tren, hatta otomobil ve otobüsü bir arada entegre etmek gerektiğine vurgu yaparken, “Bunları birbirine bağlamak için, bağımsız uygulamaları birbirine birleştiren yoğun bir çalışmamız var. Önümüzdeki günlerde bunun meyvelerini vereceğiz. Bunları yaparken de elbette en çok dikkat ettiğimiz şey teknolojimizin yerli ve milli olması. Yani teknoloji ihraç eden bir ülke konumuna gelmek istiyoruz.” dedi. 5G’nin dünyada oturmuş bir sistem olmadığına da vurgu yapan Karaismailoğlu, “Çalışmalar devam ediyor, biz de oradan geri kalmıyoruz. 5G’ye hazırlıklarımıza hızlı şekilde devam ediyoruz. Zamanı geldiğinde, dünya ile birlikte biz de 5G’ye geçeceğiz” ifadelerini kullandı.

E-ticaret, lojistik konularının da salgın sürecinde ne kadar önemli olduğunun anlaşıldığını da kaydeden Karaismailoğlu, bu nedenle PTT’de çok büyük bir dönüşüm hazırlığı içinde olduklarının altını çizdi. Karaismailoğlu,

demiryolunda lojistik olarak yük hareketinde şu an yüzde 5’lerde olduklarının da vurgularken, bunu kısa zamanda yüzde 10’lara, 20’lere çıkarma hedefinde olduklarını söyledi.

Turkuvaz Yayın Grubu’nun yayın organlarından Sabah Gazetesinin düzenlediği 3. Türkiye 2023 Zirvesi’ne katılan Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu, dijital dönüşüm sürecinde Bakanlık bünyesinde yapılan çalışmalar ile ilgili önemli açıklamalar yaptı.

Dijitalleşme konusunda Türkiye’nin dünyada önemli bir yere sahip olduğunu belirten Bakan Karaismailoğlu, amaçlarının kişilerin hayatını kolaylaştırmak olduğunu kaydetti. Karaismailoğlu, yaptıkları işin, insan-yük ve data taşımak olduğuna da vurgu yaparken, dijital dönüşümün özellikle pandemi süreci ile birlikte öngörülemeyen şekilde hızlandığını ve kıymetinin katlandığını kaydetti.

“Dijital dönüşümü en üst seviyede yaşıyoruz ve vatandaşlarımıza yaşıyoruz”

Türkiye’nin dijitalleşme konusunda dünyanın gerisinde kalmasının mümkün olmadığını da kaydeden Bakan Karaismailoğlu, “Hatta o noktanın daha da üstüne çıkmamız gerekiyor, bu konuda çok iddialıyız. Türkiye olarak, dijitalleşme konusunda dünyanın üst noktalarındayız. Bakanlık olarak, havada, karada, denizde, uzaya gönderdiğimiz uydularımızla birlikte dijital dönüşümü en üst seviyede yaşıyoruz ve vatandaşlarımıza yaşıyoruz, yaşatmayı sürdüreceğiz. 5G dünyada da çok tartışılıyor, buna yönelik önemli çalışma var. Türkiye olarak biz de buna yönelik alt yapımızı hazırlıyoruz. Burada en önemlisi yerli ve milli teknolojiler kullanmak. 5G için dünyada da oturmuş bir sistem değil, biz de oradan geri kalmıyoruz. 5G’ye hazırlıklarımıza hızlı şekilde devam ediyoruz. Zamanı geldiğinde, dünya ile birlikte biz de 5G’ye geçeceğiz” şeklinde konuştu.

“Hem mikro mobilite hem akıllı şehirler gündemimizin birinci sırasında”

Karaismailoğlu, mikro mobilitenin günlük hayattaki önemi hakkında da konuşurken, bu araçların sağlık, zaman tasarrufu ve mesafe için çok önemli olduğunu, bu konunun önem verdikleri konular arasında yer aldığını dile getirdi.

Bakan Karaismailoğlu, hem mikro mobilitenin hem de akıllı şehirler uygulamasının gündemlerinin birinci sırasında yer aldığını da vurgularken şunları söyledi: “Ülkemiz en gelişmiş akıllı teknolojilerini kullanan bir ülkelerinden biri, bunu çok daha artıracacağız. Uçak, tren, hatta otomobil ve otobüsü bir arada entegre etmek gerekiyor, bunları birbirine bağlamak için, bağımsız uygulamaları birbirine birleştiren yoğun bir çalışmamız var. Önümüzdeki günlerde bunun meyvelerini vereceğiz. Kişilerin hayatını kolaylaştırmak için çalışıyoruz. Ekonomik, hızlı ve güvenli olmasına da dikkat ediyoruz. Bunları yaparken de elbette en çok dikkat ettiğimiz şey teknolojimizin yerli ve milli olması. Yani

teknoloji ihraç eden bir ülke konumuna gelmek istiyoruz. Hedefimiz bu. Yatırımlarımızı da buna göre yapıyoruz.”

“Uzaydaki gücümüz artmaya başlayacak.”

Uzaya gönderilecek uydular hakkında da konuşan Bakan Karaismailoğlu, “2 Ekim’de 5A uydumuzu teslim almıştık. Bunu inşallah 30 Kasım’da uzaya yollayacağız. Uzaydaki gücümüz de artmaya başlayacak. Böylece yayıncılık gücümüz artacak. 2021’nin ortalarında 5B’yi uzaya yolladığımızda da internet ağıımız çok daha güçlenecek. Bunların hepsini hayatımıza entegre edecek şekilde planlıyoruz” açıklamasını yaptı.

“Dijitalleşme girişimcilerin önünü açıyor”

Yerli ve milli teknolojiye verdikleri önemi de anlatan Karaismailoğlu, şu ifadeleri kullandı: “Dijitalleşme girişimcilerin önünü açıyor. Gençlerimiz, evlerinden teknolojiye katkıda bulunup, dijitalleşme ile çok önemli adımlar atabiliyorlar. Biz de Bakanlık olarak bu Ar-Ge çalışmalarına yeterli desteği vermek için ince eleyip sık dokuyarak çalışıyoruz. Onların önünü açacak uygulamaları yapmak için buradayız.”

Değişen ihtiyaçlara yanıt vermek için çalıştıklarını da vurgulayan Bakan Karaismailoğlu, çalışmalar içinde çevreye duyarlılık konusuna da ayrı önem verdiklerini belirterek, “E-ticaret, lojistik konularının da salgın sürecinde ne kadar önemli olduğunu anladık. Bu yüzden PTT’de çok büyük bir dönüşüm hazırlığı içindeyiz şu an. Demiryolunda lojistik olarak yük hareketinde şu an yüzde 5’lerdeyiz. Bunu kısa zamanda yüzde 10’lara, 20’lere çıkarma hedefindeyiz” şeklinde konuştu.

2 Milyar Kişi İstanbul'u İzledi

Formula 1 DHL Türkiye Grand Prix, 9 yıl aranın ardından Intercity İstanbul Park'ta gerçekleşti.

Formula 1 DHL Türkiye Grand Prix, 9 yıl aranın ardından yeniden Türkiye'de, Intercity İstanbul Park'ta gerçekleşti. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından yapılan açıklamada Formula1'in sorunsuz ve emniyetli bir şekilde yapılması için her türlü hassasiyetin gösterildiği kaydedildi. Antrenman seanslarıyla, sıralama turları ve büyük yarışla birlikte tam 2 milyar kişi İstanbul'u; Türkiye'yi izledi.

Formula 1 hem Türkiye'nin hem de İstanbul'un tanıtımında önemli rol oynayacak

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından yapılan açıklamada şu ifadeler yer aldı: "Binlerce yıldır medeniyetlere, imparatorluklara başkent olmuş İstanbul'umuz Formula 1'e ev sahibi olmayı fazlasıyla hak etmektedir. Tam 9 yıl aradan sonra, Formula 1'in dünyanın her yerinden kolayca ulaşılabilen mega metropol İstanbul'da

yapılıyor olması gurur verici. Formula 1 hem Türkiye'nin hem de İstanbul'un tanıtımında önemli rol oynayacak."

Pistimizin toplam uzunluğu 5 bin 338 metre, genişliği ise 16 metre

"Pistimizin toplam uzunluğu 5 bin 338 metre, genişliği ise 16 metre. 800 metre uzunluğunda Pit-Stop alanı ve 275 metre uzunluğundaki Servis Yolu ile birlikte, toplam olarak 89 bin 355 metrekare asfalt alana sahip. Pistimiz aynı zamanda efsanevi 8. Virajı ile de tanınıyor. Toplam uzunluğu 600 metre olan virajı yürüyerek tamamlamak istediğinizde ortalama 1200 adım atmanız gerekiyor. Bu özelliğiyle F1'in en uzun virajlarından da birisi olma özelliği taşıyor."

Formula 1'de İstanbul Park'ta düzenlenen Türkiye Grand Prix'si Lewis Hamilton kazandı. İngiliz pilot bu sonuçla 7. kez Dünya Şampiyonluğunu ilan ederek F1 efsanesi Michael Schumacher'in rekoruna ortak oldu.

2020

Veri Keşfi ve Sınıflandırma Yazılımı

Bilgi, demo ve teklif için:

VERBİS'e kayıt için kişisel verileri
OTOMATİK çıkarın! Kampanya tarihi:
31.12.2020

Vatansever Bilişim A.Ş.

Adres: Esentepe Mah. Büyükdere Cad. No: 199/6 Levent 199 Binası Kat: -1 Levent Şişli 34394 İstanbul
Telefon: (0850) 460 0 886 (VTN) E-posta: bilgi@vatanseverbilisim.com Web sitesi: www.vatanseverbilisim.com

Türk Bayraklı Gemilerde Dijital Dönüşüm Devam Ediyor

T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Denizcilik Genel Müdürlüğü, gemi işlemlerini E-devlet ortamına aktarıyor.

T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Denizcilik Genel Müdürlüğü, gemi işlemlerinin E-devlet ortamına aktarılacağına bilgisini paylaştı.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu, dijital dönüşüm ile birlikte Türk Bayraklı gemilerde verilen hizmetin kalitesinin ve hızının artacağını belirterek, “Verilen e-devlet hizmetimiz sayesinde liman başkanlıklarında teması en aza indirerek; koronavirüs ile mücadele kapsamında hem vatandaşımızın hem de personelimizin sağlığının korunmasına katkı sağlamış olacağız” dedi.

GEMİ SATIŞI İÇİN ELEKTRONİK HİZMET SUNULACAK

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Denizcilik Genel Müdürlüğü tarafından yapılan açıklamada, “Geliştirdiğimiz e-devlet uygulaması ile Milli Gemi Sicili, Türk Uluslararası Gemi Sicili ve Bağlama Kütüğüne kayıtlı gemi ve su araçları ile alakalı başvuru, bilgi sorgulama ve ödeme gibi birçok işlemin vatandaşlarımızın liman başkanlıklarına gitmelerine gerek kalmadan elektronik ortamda geliştirmelerini sağlayacağız” denildi.

Yapılan açıklama şu bilgilere yer verildi: “Bununla beraber, vatandaşımızın liman başkanlıklarına gitmesini gerektiren gemi satışı gibi işlemler için, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğümüzün ‘Web Tapu’ uygulamasına benzer şekilde, işlemlerin büyük bir bölümü ve kontrolü elektronik ortamda gerçekleştirilecek, vatandaşımız kendisine verilen randevu saatinde sadece imza atmak için liman başkanlığımıza gidecektir. Ayrıca, vatandaşımızın ulaşım, liman başkanlıklarında bekleme ve belge toplamak için harcayacağı süre önemli ölçüde azalarak sunduğumuz hizmetin kalitesi ve hızı artacaktır.”

“HİZMETİN KALİTESİ VE HIZI ARTACAK”

Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu ise gemi işlemlerinin E-devlet ortamına aktarılması ile ilgili şu açıklamada bulundu: “Yeni e-devlet hizmetimiz ile vatandaşlarımız; bilgi sorgulama, ilk kayıt, nakil-terkin başvurusu, ödeme işlemlerini online olarak gerçekleştirebilecek. Verilen hizmetler sayesinde liman başkanlıklarında teması en aza indirerek; koronavirüs ile mücadele kapsamında hem vatandaşımızın hem personelimizin sağlığının korunmasına da katkı sağlamış olacağız.”

Bakan Karaismailoğlu, dijital dönüşümün gerçekleştirdiği diğer hizmetlerle birlikte Türk bayraklı gemilere sunulan hizmet kalitesinin daha da artacağını sözlerine ekledi.

DATA CENTER ANKARA

30 MART 2021

ONLINE

www.datacenterankara.com

İstanbul Havalimanı'nın tam kalbine yerleştirdik. Bu doğrultuda, SESAR (Single European Sky ATM Research) vizyonu ile eşleşen ve teknolojinin geniş imkanlarından yararlanarak sunduğumuz akıllı çözümler sayesinde İstanbul Havalimanı'nda yolcularımıza benzersiz bir dijital seyahat deneyimi yaşatabiliyoruz. Yakın gelecekte dijital entegrasyondaki hızımızı katlayarak, havalimanı işletmeciliğini 'teknolojik işletmecilik' noktasına taşımak başlıca hedefimiz. Bu sürecin ilk ayağı dijital cüzdan uygulaması olacak. Bu uygulamayı İst-buy isminde bir ticari platform takip edecek. Bu platforma havalimanının 'pazar alanı' diyebiliriz. Havalimanımız içindeki tüm mağazalarımız burada kendi ürünlerini pazarlama imkânı bulacak. İstanbul Havalimanı'nda 6 ay içinde hayata geçmesi planlanan en iddialı teknolojik uygulama ise biyometri yani yüz verisiyle yolculuk ve alışveriş imkânı olacak.

Uygulama ile yolcunun bileti, pasaportu ve dijital biyometrik verisi İstanbul Havalimanı mobil uygulaması üzerinden eşleştirilecek. Ayrıca, "Akıllı Havalimanı" konseptiyle çıktığımız yolda yapay zekâ destekli akıllı sohbet sistemi projemiz sayesinde yolcularımıza havalimanımızda anlık bilgilendirmeler yaparak, 7/24 destek imkânına kavuşacağız. İlk günden bu yana yapay zekâyı iş süreçlerimizin her noktasında kullanarak, verimliliği sürekli artırmayı hedefledik. Nesnelerin interneti (IoT) teknolojisiyle, takip mekanizmalarını da havalimanımızda hayata geçirmiş durumdayız. Akıllı, sürdürülebilir ve insan odaklı bir havalimanı olarak başarının, öncelikle yolcu memnuniyetinden geçtiğine yürekten inanıyorum. Bu memnuniyeti sürdürülebilir kılmak da dijital dünyanın bize sunduğu olanakları, zaman zaman hayal gücümüzün de ötesine taşıyarak, doğru ve etkin kullanabilmekten geçiyor.

Dijital Dönüşümde Avrupa'nın En İyisi

Benzersiz mimarisi, güçlü alt yapısı, üstün teknolojisi ve sunduğu üst düzey yolculuk deneyiminin yanı sıra 'akıllı havalimanı' konseptiyle de öne çıkan İstanbul Havalimanı, Uluslararası Havalimanları Konseyi (ACI) tarafından düzenlenen "16th ACI Europe Awards" kapsamında, "Dijital Dönüşümde Avrupa'nın En İyi Havalimanı" ödülüne layık görüldü.

Türkiye'nin dünyaya açılan kapısı İstanbul Havalimanı, henüz tasarım aşamasındayken tüm süreçlerini dijitalleştirilmesi ve teknolojiyi havalimanının her noktasına entegre etmesi sonucunda, Uluslararası Havalimanları Konseyi (ACI) tarafından düzenlenen "16th ACI Europe Awards" kapsamındaki Dijital Dönüşüm (Best European Airport Award – for digital transformation) kategorisinde en iyi havalimanı seçildi. İGA İstanbul Havalimanı'na ödülü, Belçika'nın başkenti Brüksel'de 17 Kasım 2020 Salı günü düzenlenen 16th ACI Europe Awards ödül töreninde takdim edildi.

Dijitalleşmenin lideri İstanbul Havalimanı...

Türkiye'nin en akıllı havalimanı konumundaki İstanbul Havalimanı, yolcularına sunduğu standart havalimanı hizmetlerinin yanı sıra mobilite eksenli, yenilikçi teknolojik hizmetleri ile farklılaşıyor. İstanbul Havalimanı'nda hâlihazırda yolculara sağlanan e-pasaport, akıllı çeviri hizmeti, mobil uygulama, akıllı otopark, 5G, akıllı güvenlik, akıllı robot gibi önemli dijital hizmetlerle, Türkiye adına 'teknolojik değer' üretiliyor.

"Dijitalleşme ve teknolojiyi, İstanbul Havalimanı'nın merkezine koyduk"

İstanbul Havalimanı'nın dijital dönüşüm dalında Avrupa'nın En İyi Havalimanı Ödülü'nü kazanması üzerine değerlendirmelerde bulunan İGA Havalimanı İşletmesi İcra Kurulu Başkanı ve Genel Müdürü Kadri Samsunlu; "Öncelikle şunun altını çizmek isterim ki; yolcularımızın bizden en önemli talebi, dijital seyahat deneyimini yaşamak... Biz de bu talebi dikkate alarak, ilk günden bu yana dijitalleşme ve teknolojiyi

Uluslararası Havalimanları Konseyi (ACI) tarafından düzenlenen “16th ACI Europe Awards” programı kapsamında, ‘Dijital Dönüşüm Ödülü’ne layık görülmemiz, hedeflerimize yürürken doğru rotada ilerlediğimizin de somut bir kanıtı, heyecan verici bir göstergesi oldu. İGA olarak, henüz tasarım aşamasında dijital altyapısını en ileri teknolojilerle kurguladığımız İstanbul Havalimanı’nın, ‘Akıllı Havalimanı’ konseptiyle dünyaya öncü ve örnek olması yönündeki çalışmalarımızı, bundan sonra da var gücümüzle sürdüreceğiz.” ifadelerini kullandı.

“Dijital dönüşümün gücüne her zaman inandık”

İGA Havalimanı İşletmesi Dijital Hizmetler ve Ticaretten Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Ersin İnankul; “Uluslararası havalimanlarının yarıştığı böylesine zorlu bir kategoride, genç bir havalimanı olmamıza karşın ‘Avrupa’nın En İyisi’ seçilmekten büyük mutluluk duyuyor. Ülkemize böylesine anlamlı bir ödülü kazandırmış olmanın gurur ve heyecanını taşıyoruz. Dijital dönüşümün gücüne her zaman inandık. Akıllı bir havalimanı tasarlayarak teknolojik değişimlere en hızlı adapte

ile yaklaştık. Yapay zekâyı iş süreçlerimizin her noktasında kullanarak verimliliği sürekli artırmayı hedefledik. Yapay zekâ aracılığıyla check-in bölgesi, tuvalet ve ibadethanelerde yoğunluk kontrolü yapabiliyoruz. Sensörlerle beraber havalimanının neresinde ne kadar yoğunluk var bunu görebiliyor, ekip ve kaynak yönetimini buna göre yapabiliyoruz. Havalimanımızı, rekor seviyede donanımla teknolojik anlamda en üst noktaya taşıdık. Neticesinde de dijital dönüşüm alanında Avrupa’nın en iyisi olduğumuzu tescilleyen bu ödüle uzandık, gururluyuz.” şeklinde konuştu.

56 Ülkenin Girişimcileri Türkiye’de Kuluçkaya Alınacak

İslam İşbirliği Teşkilatı’nın (İİT) gençlik kuruluşu olan ve 56 İİT üyesi ülkeyi bünyesinde barındıran İslam İşbirliği Gençlik Forumu (ICYF), Teknopark İstanbul’la bir işbirliği anlaşması imzaladı. Bu anlaşma ile 56 İslam ülkesinde yarışmalarla seçilecek çekirdek girişimlerin Türkiye’de kuluçkaya alınarak, Türkiye girişimcilik ekosistemine dahil edilmesi planlanıyor.

Dünyadaki 56 İslam ülkesindeki Müslüman gençleri temsil eden ICYF, bu ülkelerde gençlik faaliyetleri, gençliğin çıkarlarının savunulması, sürdürülebilir kalkınmanın desteklenmesi, eğitimin ve gençlerin ahlaki değerlerinin teşvik edilmesinin yanı sıra kültürlerarası ve medeniyetler arası diyalogun gelişmesine katkı sağlamak gibi çalışmaların koordinasyonu için çalışan bir sivil toplum örgütü. İslam ülkelerindeki girişimci gençleri desteklemek amacıyla çeşitli yarışmalar ve

zirveler düzenleyen kurum, Türkiye’nin en büyük kuluçka merkezlerinden birine sahip olan Teknopark İstanbul’la bir iş birliği anlaşmasına imza attı.

Bu anlaşma kapsamında 56 İslam ülkesindeki girişimcilerin kuluçka merkezinin deneyim ve tecrübelerinden yararlanması sağlanacak. Çeşitli projelerle bir seçim sürecinden geçirilmesi planlanan girişimciler arasında başarılı olanlar Teknopark İstanbul’un kuluçka merkezine alınacak. Burada farklı eğitimlerden geçirilecek girişimcilerin uluslararası piyasada da görünür olması sağlanacak. Hedef ise Türkiye’de girişimcilik ekosisteminin büyütülüp çeşitlendirilmesinin yanı sıra Türkiye’ye yabancı yatırımcıları da çekmek.

Neden İş Birliği Yapıldı?

İşbirliğinin imzalanması için yapılan toplantıda

konuşan ve Türkiye’de büyüyen bir girişimcilik ekosistemi olduğuna değinen ICYF Başkanı Taha Ayhan, Türkiye’de kuluçka merkezlerinde ciddi bir bilgi birikimi oluştuğunu ve bu bilgi birikiminin diğer İslam ülkelerindeki girişimci gençlerle paylaşılması gerektiğini söyledi.

Bunun için Teknopark İstanbul’la bir iş birliği anlaşmasına imza attıklarını aktaran Ayhan, konuşmasına şöyle devam etti: “ICYF olarak Teknopark İstanbul’la gençliğin sorunlarına yaratıcı ve dinamik çözümler geliştirmek, gençleri güçlendirmek, kapasitelerini artırmak ve toplumdaki aktif rollerini geliştirmek için bilim, teknoloji ve girişimcilik alanında ortak etkinlikler düzenleme noktasında bir iş birliği yaptık. Girişimciliği ve buluş odaklı faaliyetleri teşvik

etmek amacıyla İstanbul Kuluçka Merkezi, 56 ülkeden seçilecek girişimci gençlere eğitim programları, araştırma ve geliştirme ve mentorlük gibi çeşitli imkanlar sunacak. Kısacası 56 İslam ülkesindeki çekirdek girişimler Türkiye’de kuluçkaya alınacak. Ardından ise uluslararası arenada bu girişimleri vitrine çıkartıp İslam ülkeleri gençliğine yeni fonlar oluşturmak hedeflerimiz arasında yer alıyor.”

Fikirlerini Projeye ve Girişime Dönüştürmek İsteyenlere Destek

5 binden fazla girişimciye eğitim veren, fikirlerini projeye ve girişime dönüştürmek isteyenlere destek faaliyetlerine bir yenisini daha ekleyen Girişimci İşadamları Vakfı (GİV), KOSGEB ve TÜGVA ile imzaladığı TEKMER Protokolü ile yeni bir projeye daha imza attı.

Girişimciliği özendirmek, desteklemek, yaymak ve Türkiye'yi ilgilendiren her türlü ekonomik meselelere çözüm önerileri sunmak misyonuyla faaliyet gösteren GİV, KOSGEB ve TÜGVA ile yaptığı iş birliğinin ülkemiz girişimciliğine büyük katkı sunacağına inanıyor. TEKMER Protokolüne imzalar, KOSGEB Başkanı Cevahir Uzkurt, GİV Başkanı Mehmet Koç ve TÜGVA Başkanı Enes Eminoğlu tarafından KOSGEB'de gerçekleştirilen törende atıldı.

Göçten cari açığa bütün problemler girişimciler üzerinden çözülebilecek

GİV Başkanı Mehmet Koç; göçten cari açığa bütün problemlerin girişimciler üzerinden çözülebileceğine inandıklarına işaret ederek, KOSGEB'in de desteğiyle son 4 yılda 5 bine yakın girişimci adayını eğittiklerini bildirdi.

Türk milletinde girişimcilik konusunda potansiyel olduğunu vurgulayan Koç, şu değerlendirmede bulundu: "Bunun organizasyonunda ülke olarak geçmiş dönemde bir sıkıntı çekiyorduk ama şu anda girişimci olarak hizmet etmek gençlerin öncelikleri arasına girdi. Protokolle, oluşturduğumuz bu nüve gelecek 5 yılda belki 1000'e yakın start-up şirketi çıkaracak. Bunların bir kısmı şu anda ithal edilen ürünleri ikame edecek, bir kısmı da istidama yönelik olacak.

Belki bir kısmı da şu anda Türkiye'de var olmayan sektörlerle yönelik katkı sağlayacak. TEKMER'lerde de çok başarılı olmuş konulardan ziyade, henüz dokunulmamış, gençliğin daha çok ilgisini çekecek alanlara yönelerek bu 3 kurum ciddi şekilde hizmet etmiş olacak."

TEKMER'ler Ar-Ge ve teknoloji tabanlı iş fikirlerinin hayata geçirildiği mekânlardır

KOSGEB Başkanı Prof. Dr. Cevahir Uzkurt: "TÜGVA ve GİV ile özellikle genç girişimci adaylarımızın kendi işlerini kuracağı, KOSGEB desteklerinden daha fazla yararlanacakları ve ilerleyen zamanda da kendi iş fikirlerini hayata geçirecekleri TEKMER'lerin kurulmasına dönük bir iyi niyet iş birliği protokolü imzaladık. İşini kurmuş gençlerimizin bunları büyütmeleri için KOSGEB'in sağlamış olduğu destekler ve danışmanlık gibi hizmetlerden yararlanmasına dönük de bir başlıığımız var."

Misyonumuz Gençliğe Hizmet

TÜGVA Başkanı Eminoğlu, KOSGEB ve GİV ile hızlı bir adım atarak protokol aşamasına geldiğini vurgulayarak, bugün itibarıyla TEKMER'lerle ilgili çalışmalarını tüm Türkiye'de sürdüreceklerini söyledi.

Ana misyonlarının gençliğe hizmet etmek olduğunu belirten Eminoğlu, "81 il ve 500'den fazla ilçede şu an itibarıyla çalışmalarımızı yürütüyoruz. Geçtiğimiz yıllarda yaptığımız anket ve çalışmalarda gençlerin ihtiyaç sıralamasında girişimcilik konuları ilk 3 arasındaydı. Bu noktada girişimcilik koordinatörlüğünü vakıf bünyesine dahil etmiş olduk." ifadelerini kullandı. Eminoğlu, bu gibi çalışmalarla gençlerin önünü açarak, fikir üretecekleri ve inovatif çalışmalarını yansıtacakları zeminleri onlara sunacaklarını kaydetti.

Bilindiği gibi, fikirlerini projeye, projelerini girişime dönüştürmek isteyenlere büyük destek sağlayacak merkezler olarak öne çıkan TEKMER'ler ülkemiz girişimciliğine büyük katkı sunuyor. GİV, "25 Şehirde 25 TEKMER" Projesiyle fikrini proje haline getirmiş girişimcilerimize daha fazla destek olacak. Girişimcilerin güçlü bir seviyeye gelene kadar yüklerini hafifletmeyi ve sadece hedeflerine odaklanmalarını sağlayacak. Ayrıca TEKMER'ler, girişimcinin sermaye sorunu yaşamayacağı, gerektiğinde yatırımcı ile kolaylıkla buluşabileceği ve girişimci maliyetlerinin düşük olduğu katma değerli üretim merkezleri olacak. GİV'in KOSGEB ve TÜGVA ile imzaladığı başta İstanbul, Ankara olmak üzere 25 şehirde kurulacak 25 TEKMER projesi aynı zamanda girişimcilerimizin sayısının daha da artmasına vesile olacak.

COVID-19 ile Mücadelede İleri Teknoloji Geliştiriliyor

İTÜ ARI Teknokent ve Petrol Ofisi iş birliği ile COVID-19'a karşı yürütülen mücadele, konu ile ilgili teknoloji geliştiren girişimlerin desteklenmesi ile devam ediyor. İlk aşamada, siperlik, entübasyon kutusu, dalgıç maskesinden sağlık personeli için PPG maske, koruyucu tulum, UVC ışık ile oda, hava sterilizasyon üniteleri gibi ürünler geliştirilerek, üretim ve dağıtımları sağlanmaya başlanmıştır.

İTÜ Çekirdek'in #FightCOVID19 çağrısına yanıt veren girişimciler arasından, Petrol Ofisi yönetiminin birebir katılımı ile değerlendirme sürecinden geçen 11 girişim seçilerek desteklenmeye başlandı. İTÜ ARI Teknokent ve Petrol Ofisi iş birliği ile geliştirilen, üretimi desteklenen girişimler arasında; COVID-19 ve olası farklı pandemilerle mücadelenin yanı sıra geleceğe ilişkin değişen iş ve sosyal yaşam koşullarına önemli katkı sağlayacak teknolojiler de yer alıyor.

Bu teknolojilerin, çoğu Türkiye'de ilk ve hatta bazılarının dünyada bir benzeri bulunmuyor. Aynı zamanda Türkiye'nin teknoloji ve yaratıcılık potansiyelini de ortaya koyan bu projeler, dünyadan da büyük ilgi ve talep topluyor. Geliştirilen bu teknolojilerin Türkiye ve dünyada, insan sağlığı ve yaşam standartlarında yapacağı geliştirmelerin yanı sıra ekonomik anlamda da katma değeri yüksek katkı sağlaması bekleniyor.

COVID-19 mücadelesi kapsamında desteklenen yeni projeler arasında;

- Solunum ve vücut ısısını anlık takip edebilen elektronik maskeler,
- Hâlihazırda kullanılanlardan daha hızlı, dakikalar içinde sonuç verecek farklı test cihazları,
- Uzaktan takip edilebilen hızlı ve otomatik çoklu ateş ölçer,
- Paraların anlık ve temassız dezenfektasyonu,
- Nefes testi ile COVID-19'un vücutta

Oyarattığı hasarın tespiti,

- Medikal oksijen flowmetrelerin otomatik çalışması ve uzaktan takibi,
- COVID-19'u geçirmiş kişilerin koronaya karşı antikor durumunu belirleyecek pratik, kolay, hızlı test kitleri ve pandeminin yayılmasını engelleyebilecek burun spreyi,
- COVID-19'un yol açtığı kronik problemlerin hafifletilmesi,
- Cafe, kuaför gibi küçük işletmelerden, AVM, fabrikalar gibi büyük yerlerin yoğun girişlerinde kullanılabilecek, küçük, ekonomik, hızlı yüz tanıma ve ateş ölçer,

• UVC ışık teknolojisi ile yüzey ve hava dezenfeksiyon robotları, gibi yerli ve milli teknolojiler yer alıyor.

İTÜ ARI Teknokent bünyesinde yer alan ve dünyanın en iyi 5 üniversite girişimcilik merkezi arasında kabul edilen İTÜ Çekirdek, "İTÜ Çekirdek'te Geliştir, Dünyayı İyileştir" sloganı ile #FightCOVID19 çağrısı yaparak, pandemi ile doğrudan mücadele başlatmıştı. İTÜ Çekirdek'in, pandeminin ilk döneminde girişimcilere yönelik yaptığı bu çağrıya, Türkiye akaryakıt sektörü lideri

Petrol Ofisi de 'tam destek' ile yanıt vererek, COVID-19 ile başlatılan mücadeleye dahil olmuştu. Petrol Ofisi bu desteği, İTÜ Çekirdek'in girişimcileri tarafından koronavirüs ile mücadele kapsamında yürütülen projelerin geliştirilmesini, üretilmesini ve dağıtılmasını kapsıyor.

257 girişimci başvurdu, 125 proje değerlendirmeye alındı

İTÜ Çekirdek'in Nisan ayı başında yaptığı #FightCOVID19 çağrısına bugüne kadar 257 girişimci başvuruda bulundu, 125 proje değerlendirmeye alındı. Başvurular, COVID-19 ve genel projelere yönelik oluşturulan üç farklı jüri tarafından değerlendirildi. Gerçekleştirilen değerlendirmelerde toplam 46 proje seçilerek sürece dahil edildi. İTÜ Çekirdek ve Petrol Ofisi iş birliği çerçevesinde ilk etapta, siperlik, entübasyon kutusu, dalgiç maskesinden sağlık personeli için PPG maske, koruyucu tulum, UVC ışık ile oda, hava sterilizasyon üniteleri gibi ürünlerin geliştirilmesi, üretimleri ve dağıtımları sağlanmıştı. İTÜ Çekirdek ve Petrol Ofisi iş birliği çerçevesinde desteklenecek projeler de, #FightCOVID19 çağrısına yanıt veren girişimciler arasından yapılan üç etaplı değerlendirmeler ile belirlendi.

Mücadeleye katkı sağlayacak ileri teknolojiler geliştiriliyor

İTÜ ARI Teknokent ve Petrol Ofisi iş birliği ile geliştirilmesi, üretimi ve dağıtılması, desteklenmesi hedeflenen girişimler arasında; COVID-19 ile olası farklı pandemilerle mücadelenin yanı sıra geleceğe ilişkin değişen iş ve sosyal yaşam koşullarına önemli katkı sağlayacak yerli ve milli teknolojiler yer alıyor. İTÜ Çekirdek'in COVID-19 ile mücadele çağrısının jüri değerlendirmeleri sonucunda 11 teknolojik girişim seçilerek desteklenmeye başlandı. Desteklenen projeler arasında geliştirme-lerin yanı sıra üretim aşamasına gelerek pandemi ile mücadeleye katkı sağlayan ya da kısa süre içinde sağlayacak olan cihazlar ve teknolojiler de yer alıyor.

"Ülkemiz için değer üretmek önceliğimiz"

İTÜ ARI Teknokent Pazarlama ve İş Geliştirme Direktörü Arzu Eryılmaz: "İTÜ Çekirdek olarak girişimcilere yönelik yaptığımız #FightCOVID19 çağrısına Petrol Ofisi'nin, 'tam destek' ile yanıt vermesi, başlattığımız pandemi mücadelesinde bize çok büyük katkı sağladı. Bu destek kapsamında Petrol Ofisi ile omuz omuza yürüdük ve daha çok girişimciye, daha güçlü ve daha geniş olanaklar sunabildik. Ayrıca Petrol Ofisi'nin bu süreçte değerli isimlerden oluşan jüri üyeleri ve mentorlarının girişimcilere sundukları know-how da paha biçilemez. İTÜ Çekirdek olarak, ticarileşebilir teknolojik fikri olan girişimcilere ve teknolojilere katkısı sunacak tüm paydaşlara kapılarımız ardına kadar açık. Yeter ki ülkemiz için değer üretelim" dedi.

"Sırf bugünü değil, geleceği de düşünüyoruz"

Petrol Ofisi CMO'su Beril Alakoç, "Memleketin Ofisi olarak biz de pandemi ile mücadeleye doğrudan ve güçlü etki yaratacak projeleri değerlendirirken, İTÜ Çekirdek'in çağrısına tereddütsüz karşılık verdik. Bizim bu alandaki iş birliğimiz de, diğer desteklerimiz gibi kısa süreli ya da dar kapsamlı değil. İTÜ Çekirdek ile iş birliğimiz sadece COVID-19 ile ya da sırf bugünlerle sınırlı değil, geleceği de düşünüyoruz. Olası başka pandemileri de kapsayan, sağlık, sosyal yaşam, eğitim gibi gelecekte insan hayatını, sağlığını koruyacak, geliştirecek, kolaylaştıracak, iş dünyasına ve ekonomiye katkı sağlayacak projelerin içinde bulunduğu uzun soluklu bir iş birliğini hedefliyoruz" şeklinde konuştu.

"Türkiye'nin teknoloji, yaratıcılık ve insan kaynağı potansiyelini de ortaya koyuyor"

Bu teknolojilerin, çoğunun Türkiye'de ilk olduğuna, bazılarının ise dünyada bir benzeri bulunmadığına da dikkat çeken, Beril Alakoç; "Tamamen Türkiye'de yerli ve milli olarak geliştirilen bu projelerimiz, ileri teknoloji ve bilgi temeline dayanıyor. Dolayısıyla bu projeler aynı zamanda Türkiye'nin teknoloji, yaratıcılık ve insan kaynağı potansiyelini de çok net bir şekilde ortaya koyuyor. Çoğu tamamlanma aşamasında olan ya da üretimine başlanan bu cihazlar, sadece ülkemiz için değil, dünya için de çok değerli. Projeler, Amerika'dan Avrupa'ya, Asya'ya kadar, dünyanın birçok ülkesinden de büyük ilgi ve talep topluyor" diyerek, geliştirilen bu teknolojilerin Türkiye ve dünyada, insan sağlığı ve yaşam standartlarında yapacağı geliştirmelerin yanı sıra ekonomik anlamda da katma değeri yüksek bir katkı sağlamasının beklendiğini vurguladı.

AB Ülkeleri, Amerika ve Diğer Ülkeler ile İş Birliği Yapılması Yabancı Yatırımlarını Artırır

Türkiye'nin son yıllarda bölgesel bir oyun kurucu haline gelmesi birçok ülke ile çıkar çatışmaları yaşamasına ve ilişkilerinin bozulmasına sebep olmuştu. İsminde 'Global' kelimesi olan Global Bilişim Derneği olarak; Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Avrupa Birliği (AB) Ülkeleri, Amerika ve diğer ülkeler ile bölgesel ve küresel iş birliği çağrısı yapmış olmasını destekliyoruz. AB Ülkeleri, Amerika, Türki Cumhuriyetler, Rusya, Çin ve Arap Ülkeleri başta olmak üzere yabancı yatırımcı çekebileceğimiz tüm ülkelerle ilişkilerimizi geliştirmemiz önem taşıyor.

Dünyada ve Türkiye'de son dönemde sağlık ve ekonomi başta olmak üzere birçok alanda büyük değişimler yaşanıyor. Gelecek hakkında konuştuğumuz birçok kavramın artık hayatımıza girdiğini görüyoruz. Diğer taraftan uzaya turistik gezi hazırlıkları yaparken bir anda kendimizi COVID-19

küresel salgını ile zorlu bir mücadele içerisinde bulduk. İnsanoğlunun zorlandığı dönemlerden geçiyoruz.

2018 Yılı Türkiye Organize Sanayi Bölgeleri Yatırım Engelleri Araştırmasına göre bürokrasi her on firmadan yaklaşık yedisinin yatırım kararını olumsuz olarak etkiledi. Bürokrasi, ıslah OSB'lerdeki firmaların yüzde 62,5'inin, ihtisas OSB'lerdeki firmaların yüzde 67,3'ünün, karma OSB'lerdeki firmaların ise yüzde 66,1'inin yatırım kararını olumsuz etkiledi. Ülkemizde bürokrasinin azaltılması eylem planı kapsamında e-devlet uygulamalarının kapsamının giderek genişlemesi ve resmi yazışmaların bulut (internet) üzerinden yapılması hem kamu tarafında hem de kullanıcı tarafında büyük avantajlar getirdi. Bu avantajlar uluslararası arenada ülke olarak skorlarımıza da olumlu yönde yansdı. 2020 yılı Birleşmiş Milletler tarafından yayınlanan e-Devlet Gelişmişlik

Endeksi'ne göre ülkemiz 93 ülke arasında, e-Katılım Endeksi'nde 23. Sıraya, Çevrim İçi Hizmet Endeksi'nde ise 22. sıraya yükseldi.

Her Alanda Üretim Temelli Ekonomi

Türkiye'yi orta gelir tuzağından çıkaracak yeğâne unsurun katma değerli teknoloji üretimi ve ihracatı olduğunu belirten **Global Bilişim Derneği (BİDER) Başkanı Şenol Vatansever** sözlerine şu şekilde devam etti: "Türkiye'den en az 10 Turcorn -yani Unicorn- çıkarma hedefimiz var. İlki Peakgames oldu. Zynga tarafından 1,8 milyar dolara satın alındı. Diğer taraftan Dünyada olduğu gibi Türkiye'de de pandeminin etkisiyle ekonomik sıkıntılar daha da arttı. Türkiye'nin özüne dönmesi ve üretim temelli ekonomiyi tekrar hayata geçirmesi ile bu sıkıntıları aşabileceğine inanıyoruz. Tarımda, hayvancılıkta, sanayide, teknolojiye vs. tüm alanlarda üreticilerin sorunlarının can kulağıyla dinlenmesi ve üretimi destekleyecek politikaların sahadan gelen taleplere uygun olarak hayata geçirilmesi gerekiyor. Tabi bunun için üst düzey bürokrasiye yapılacak atamaların saha ile barışık, sahadan gelecek geri bildirimleri dikkate alacak ve saha ile uyumlu çalışacak kişilerden seçilmesi gerekiyor."

BİDER Başkanı Şenol Vatansever, girişimcilerimizin yüksek teknoloji projelerini

büyütecek ve global pazarlara açacak sermaye birikimleri olmadığını belirterek şu açıklamalarda bulundu: "Teşviklerden yararlanamayan ve melek yatırımcılardan destek alamayan, ama büyüme potansiyeli olan birçok firmamız var. Devletimizin liderliğinde vatandaşlarımızın mevcut birikimlerinin bir kısmını yüksek teknoloji firmalarına yatırım yapabilmelerine imkân sağlayacak altyapılar tasarlanabilir. Vatandaşlarımız birikimlerini maalesef hala ev, arsa, faiz, döviz, yastık altı gibi geleneksel yöntemlerle değerlendirmeye çalışıyor. Tüm bu sebeplerle firmalarımız yabancı yatırımcılara ihtiyaç duyuyor. Yapısal reformlar ile yabancı yatırımcılar için güven ortamının sağlanması normalleşme süreçlerine katkı sağlar. Türkiye'nin son yıllarda bölgesel bir oyun kurucu haline gelmesi birçok ülke ile çıkar çatışmaları yaşamasına ve ilişkilerinin bozulmasına sebep olmuştu. İsminde 'Global' kelimesi olan Global Bilişim Derneği olarak; Sayın Cumhurbaşkanımızın Avrupa Birliği (AB) Ülkeleri, Amerika ve diğer ülkeler ile bölgesel ve küresel iş birliği çağrısı yapmış olmasını destekliyoruz. AB Ülkeleri, Amerika, Türki Cumhuriyetler, Rusya, Çin ve Arap Ülkeleri başta olmak üzere yabancı yatırımcı çekebileceğimiz tüm ülkelerle ilişkilerimizi geliştirmemiz önem taşıyor."

Ticaret Bakanlığı'ndan 81 ile İhracat Atağı

Ticaret Bakanlığı hayata geçirdiği “81 İlde İhracata İlk Adım Programı” ile yeni bir ihracat hamlesi başlattı. Program kapsamında Bakanlık, Türkiye genelinde sahaya inerek potansiyeli olduğu halde ihracat yapamayan firmaları ihracata yönlendirecek.

Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan: **“Program ile ihracat ailemize, Türkiye genelinde çeşitli sektörlerde yepyeni üyeler kazandırmış olacağız. Türkiye ihracatla büyümeye devam edecek.”**
“Türkiye genelinde ihracat seferberliği başlatıyoruz. 81 ile bu projemizi yaygınlaştırarak, il ve ilçelerimizde yeşeren yeni üretim ve ihracat hikayelerini paylaşıyor olacağız.”

Ticaret Bakanlığı, ihracat atağını “81 İlde İhracata İlk Adım” Programı ile sürdürüyor. Program kapsamında Bakanlık, Türkiye genelinde sahaya inerek potansiyeli olduğu halde ihracat yapamayan firmaları ihracata yönlendirecek.

Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, Cumhurbaşkanlığı Dolmabahçe Çalışma Ofisi'nde “81 İlde İhracata İlk Adım” Programını tanıttı. Program, ihracat potansiyeli olduğu halde hiç ihracat yapmamış ya da son 10 yılda bir kez ihracat yapıp bırakmış firmalara danışmanlık hizmeti verilmesini kapsıyor. Bu doğrultuda, alanında uzman mentorlarla firmaların bir araya getirilmesi ve firmalara mentorluk hizmeti verilmesi hedefleniyor.

Ticaret Bakanı Pekcan tüm çalışma ve projelerinin tamamlandığını ve doğrudan sahaya inerek firma bazında işleyecek bir program olan 81 İlde İhracata İlk Adım Programımızı başlattıklarını duyurdu. Bakan Pekcan, Adana, Kahramanmaraş, Konya, Manisa ve Samsun'da pilot uygulamasına başladıkları 81 İlde İhracata İlk Adım programıyla Türkiye'nin yüksek katma değerli ihracatını artıracaklarını belirterek şöyle konuştu: “İhracatta tecrübeden daha güvenli bir kaynak yok. Yereldeki firmalarımızla birebir çalışarak onların ihtiyaçlarını birebir çözümleyerek

onlara yetkinlik desteğinde bulunacağız. Program ile ihracat ailemize, Türkiye genelinde çeşitli sektörlerde yepyeni üyeler kazandırmış olacağız. İhracat ailemizi genişletmiş olacağız. Türkiye ihracatla büyümeye devam edecek.”

“81 İLDE POTANSİYELİ OLAN FİRMALAR ARAŞTIRILACAK”

Firmaların özelliklerini bütüncül yaklaşımla incelediklerini aktaran Pekcan, ardından firmalarla konuşarak ihtiyaçları analiz ettiklerini anlattı. Pekcan şu değerlendirmede bulundu: “5 ilimizde kapasite raporuna haiz 6 bin 882 firmamız mevcut. Bunların içinden 2 bin 773 firmamızın ihracat potansiyeli olduğunu tespit ettik. Programı daha geniş bir kitleye yaymadan önce, mümkün olan en iyi yapıya kavuşturmak amacıyla 5 ilde uygulamalarımızı sürdüreceğiz. 40 ilimizde kapasite raporu olan 16 bin 570 firmamız var ve bunların arasında 7 bin 277 firmanın ihracat yapma potansiyeli olduğu halde ihracat yapmadığını tespit ettik. Şu an itibarıyla çalışmanın ikinci aşamasında 70 il için potansiyel ihracatçı pozisyonunda olan 11 bin 444 firmamız ile ilgili analizleri de tamamlamış bulunuyoruz. 81 il için de analizlerimizi süratle tamamlayacağız.”

“YÜKSEK TEKNOLOJİLİ ÜRÜN ÜRETEN FİRMALAR PİLOT UYGULAMADA OLACAK”

Pekcan, firmaların üretim ve ihracat kapasitelerini gözlemlediklerini ifade ederek, 40 ilde üretim

yapan firmaların üretimlerini teknolojik olarak 4 sınıfta gruplandıklarını anlattı. Pekcan, yüksek teknoloji ürünü üreten firmaların pilot uygulamada yer almasını sağlayacaklarını söyleyerek şunları kaydetti: “Programımızın veri kriterlerine uyan firma seçiminden başlayacağız. Sonrasında her firmayla birebir ihtiyaç analizleri yapacağız. Bu ihtiyaçlar doğrultusunda da firma ihtiyaçlarına uygun mentorları tespit edeceğiz. 6 ay sonunda programı değerlendirerek 81 ildeki firmalarımız için, onların ihtiyaçlarına uygun yol haritalarını tespit etmiş olacağız.”

“HER FİRMANIN ÖZEL İHTİYAÇLARINI ANALİZ EDECEĞİZ”

Pekcan, bu programı bugüne kadar yaptıkları çalışmalardan ayıran en önemli özelliğin her firmaya tek tek dokunarak özel ihtiyaçlarını analiz etmek olduğunu kaydetti. Programda bugüne kadar verdikleri genel ve kapsamlı eğitimlerin dışında artık her bir firmayla birebir çalışarak mesafe kat edileceğini dile getiren Pekcan, şöyle konuştu: “Firmalarımızla yaptığımız birebir görüşmelerle firmalara uygun özel mentor havuzu oluşturuyoruz ve firmalarımızı mentorlarıyla eşleştirerek programa başlıyoruz. Mentorlarımızın gerekli bilgi, birikim ve tecrübeye sahip olduklarından emin olacağız ve günün sonunda programın başarısını etkileyen belki en önemli kriter, alanında uzman doğru kişilerle çalışarak onun uzmanlık alanında ihtiyaç hisseden

firmamızı bir araya getirmek olacak. Program kapsamında mentorlarımız 6 ay boyunca her hafta en az 4 saat kesintisiz olarak firmamızla beraber çalışacak. Sürekli bir etkileşim halinde olacaklar ve engelleri tek tek aşacaklar. Bu görüşmelerin yüzde 50'sini yüz yüze, yüzde 50'sini de çevrimiçi olarak planlıyoruz. Tabii pandemi koşulları elverdiği ölçüde. Ama daha da fazla geciktirmek istemiyoruz projemizi.”

“FİRMALARA EXİMBANK TARAFINDAN ÖZEL DESTEK VERİLECEK”

Pekcan, aynı işletmenin birden fazla mentordan yararlanabileceğini dile getirerek, programın izlenebilirliğini sağlamak amacıyla mentor ve firmaların aylık olarak gelişmeleri raporlayacağını söyledi. Programa katılan firmaların Ticaret Bakanlığı'nın sunduğu bütün fırsatlardan yararlanabileceğini aktaran Pekcan, dünya genelindeki ticaret müşavirlerine de ulaşma imkânı bulacaklarını anlattı. Pekcan, programın 5'inci ayında tüm deneyimlerini paylaşmak üzere tüm mentor ve

firmaları bir araya getireceklerini ifade ederek, bu sayede programın güçlü ve zayıf yönlerini tespit edeceklerini söyledi. Programın sonunda firmaların ihracata başlayıp başlamadıkları, ihracat yaptıkları ülke, ihracat yaptıkları firma ve ürün sayısı incelenerek en başarılı firma ve mentor eşleşmesine ödül vereceklerini anlattı.

İHRACAT SEFERBERLİĞİ BAŞLATIYORUZ

Ruhsar Pekcan, Ticaret Bakanlığı olarak 81 ilden henüz ihracat yapmamış firmaları keşfetmek, onların ufkunu açmak ve onlara ihracat yapmaları için ihtiyaç duydukları cesareti ve yönlendirmeyi yapmak amacıyla yola çıktıklarını belirterek sözlerini şöyle sürdürdü: “Türkiye genelinde, Sayın Cumhurbaşkanımızın da ‘Ekonomi Seferberliği’nde bahsettiği gibi ‘İhracat Seferberliği’ni başlatıyoruz, hayırlı uğurlu olsun. 81 ile bu projemizi yaygınlaştırarak il ve ilçelerimizde yeşeren yeni üretim ve ihracat hikayelerini paylaşıyor olacağız. İhracat seferberliğinin ülkemize, milletimize ve iş dünyamıza hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum.”

Dijital Biz

Bilişim, Ekonomi ve İş Dünyasından Güncel Haberler 7/24 Sosyal Medya Hesaplarımızda

Dijitalbiz

www.dijitalbiz.com

Savunma ve Havacılık'ta Endonezya'ya İhracatımız 70 Kat Arttı

Türkiye İhracatçıları Meclisi (TİM), Covid-19'un ihracattaki etkilerini azaltmak hedefiyle oluşturduğu Sanal Ticaret Heyeti programlarına 16-30 Kasım tarihleri arasında Endonezya ile devam ediyor. TİM Başkanı İsmail Gülle, "Bugüne kadar 5 kıtadan 12 farklı ülkeyle sanal ticaret heyeti buluşmaları gerçekleştirdik. Endonezya sanal ticaret heyetimizle birlikte, 227 ihracatçı firmamız sanal heyetlerimize katılım sağladı. Tamamlanan heyetlerimize, 664 alıcı firma katılırken; bin 600'ü aşkın ikili iş görüşmesi gerçekleştirildi. Endonezya'ya Savunma ve Havacılık Sanayii ihracatımız, bu yılın ilk on ayında geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre 70 kat artarak 27,1 milyon dolara yükseldi" dedi.

61 ihracatçı birliği, 27 sektörü ile 95 bin ihracatçının Türkiye'deki tek çatı kuruluşu olan Türkiye İhracatçıları Meclisi (TİM), Sanal

Ticaret Heyeti Programlarına devam ediyor. Ticaret Bakanlığı koordinasyonunda TİM organizasyonu ile 16-30 Kasım tarihleri arasında Endonezya'ya gerçekleştirilecek Sanal Ticaret Heyeti programının açılışını Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, Cakarta Büyükelçisi Mahmut Erol Kılıç ve TİM Başkanı İsmail Gülle gerçekleştirdi. Programda pek çok ürün Endonezyalı ihracatçılara tanıtılıyor.

Koronavirüs pandemisinin başlangıcından bu yana 5 kıtadan 12 farklı ülkeyle sanal ticaret heyeti programı düzenlediklerini ifade eden İsmail Gülle, "Sanal ticaret heyetlerimiz beklentilerimizin üstünde bir teveccüh gördü. Bugün açılışını gerçekleştirdiğimiz Endonezya sanal ticaret heyetimizle birlikte, 227 ihracatçı firmamız sanal heyetlerimize katılım sağladı. Heyetlerimize, 664 alıcı firma katılırken; bin 600'ü aşkın ikili iş görüşmesi

gerçekleştirildi" dedi. Sanal Ticaret heyetlerinin düzenlenmesi için Ticaret Bakanlığının verdiği desteklerden dolayı teşekkür eden Gülle, Meksika'dan, Kolombiya'ya Kazakistan'dan, Şili'ye kadar uzanan sanal ticaret heyetlerinin önümüzdeki dönemde, farklı ülke ve bölgelerle devam edeceğini belirtti.

"Kapsamlı Ekonomik Ortaklık Anlaşması imzalanmalı"

İsmail Gülle Endonezya pazarı hakkında şu bilgileri verdi: "Endonezya, 267 milyonluk nüfusu ve 1,1 Trilyon Dolar GSYİH ile Güneydoğu Asya'daki 1.ve dünyanın 16. en büyük ekonomisi. 2030'da ise dünyanın en büyük 10 ekonomisi arasına girmesi bekleniyor.Endonezya'nın dinamik nüfusu, büyüyen orta gelir sınıfı ve güçlü ekonomik potansiyeli, ticari ilişkilerimizin daha da geliştirilmesi için uygun bir zemin teşkil ediyor. 2001 yılında 235 milyon dolar olan ikili ticaret hacmimiz, Düzenli bir artış ivmesiyle 6 katına çıkarak, 2019 yılında 1,5 milyar Dolar seviyesine ulaştı. Ülkemiz 2019 yılında, Endonezya'ya 277 milyon dolar ihracat gerçekleştirirken; Endonezya'dan 1,22 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirdi. 2019 yılında ülkemizin Endonezya'ya ihracatında, 53 milyon dolarla Kimyevi Maddeler, 33 milyon dolarla Tütün, 28 milyon dolarla Tekstil ve Makine sektörleri öne çıktı. Endonezya'ya ihraç ettiğimiz temel ürünler, Tütün mamulleri, buğday unu, bor mineralleri, halı-kilim, mermer, bazı makineler olurken; Endonezya'dan ithal ettiğimiz temel ürünler arasında, Sentetik iplik, sentetik dokuma kumaş, doğal kauçuk, palm yağı, kâğıt ve kâğıt hamuru, ayakkabı öne çıkıyor. Ancak, tarihi ve kültürel bağlarımızın bu kadar derin olduğu Endonezya ile ticari ilişkilerimiz hak ettiği seviyeden uzak. Serbest Ticaret Anlaşması niteliğinde olan Kapsamlı Ekonomik Ortaklık Anlaşması müzakerelerinde ortaya konan, iki ülke arasındaki ticareti 2023 yılında 10 milyar dolara çıkartma hedefine emin adımlarla ilerliyoruz. İnanıyoruz ki, heyet kapsamında yapılacak ikili görüşmeler sonrasında da birçok yeni iş birliği kurulacak ve 10 milyar dolar ticaret

hacmi hedefi doğrultusunda bölgeye ihracatımız hak ettiği seviyelere ulaşacaktır."

"Endonezya'ya Savunma ve Havacılık Sanayii ihracatımız 70 kat arttı"

"Bu yılın ilk on ayında Endonezya'ya ihracatımız, 183 milyon dolar seviyesinde gerçekleşti." diyen Gülle şöyle devam etti: "Ocak-Ekim döneminde birçok sektörümüzün Endonezya'ya ihracatını, kayda değer oranda artırdığını görüyoruz. 2019 yılının ilk on aylık döneminde, 377 bin dolar seviyesinde olan Savunma ve Havacılık Sanayii ihracatımız, 2020 yılının aynı dönemde 27,1 milyon dolara yükseldi. Bu artış 70 kata tekabül ediyor. Diğer yandan, aynı dönemde, Endonezya'ya Çelik ihracatımız yüzde 101, Demir ve Demir Dışı Metal ihracatımız yüzde 30 artış sağladı. Sanal Ticaret Heyetimizin, Türkiye ve Endonezya'nın; Tarihi ve kültürel bağlarının ışığında, Diplomatik bağlarımızın gücüyle İktisadi yapılarının uyumlu potansiyeli ile Önce 10 milyar dolarlık ticaret hacmine ve sonra daha büyük hedeflere birlikte ulaşmasına vesile olmasını diliyorum. Müzakereleri devam eden Kapsamlı Ekonomik Ortaklık Anlaşması'nın bir an evvel imzalanmasını temenni ediyorum."

"Türkiye'ye büyük teveccühleri var"

Türkiye'nin Cakarta Büyükelçisi Mahmut Erol Kılıç ise şunları söyledi: "Bizim Endonezya ile olan bağlarımız çok köklü bağlar. Bize karşı çok fazla teveccühleri olan bir ülke. Ülkenin kuzeyine doğru çıktıkça bu sevgi katsayısı daha da artıyor. Halkın Türkiye'ye bakışı ve Türkleri sevmesi aynı zamanda bizim hem eğitimde hem de turizmde bizlere önemli motivasyon sağlıyor. Burada da en büyük yatırımcımızın bir fabrikası var ve bin kadar işçi istihdam etmektedir. Turizmde de Endonezyalılar özellikle Kapadokya'yı çok merak ediyorlar ve kar hayatlarında görmedikleri içinde kış aylarında tercihen Türkiye'ye gelmeyi düşünüyorlar.

Hazırgiyim İhracatı Zirveye Abone Oldu

Pandemi döneminde Mart-Nisan ve Mayıs aylarında zincir mağazaların kapanması ve sipariş iptalleri sonrasında zor günler geçiren Ege Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği, Haziran ayından itibaren yeni normalle birlikte her ay ihracat rekorları kırıyor.

Pandemi döneminde talep patlaması yaşanan medikal ürünler ihracatında yüzde 4558'lik artışla 73 milyon dolara ulaşan Ege Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği Ekim ayında ihracatını yüzde 31'lik artışla 137 milyon 115 bin dolara taşıdı. EHKİB, Haziran, Temmuz, Ağustos ve Eylül aylarından sonra Ekim ayında da Ege İhracatçı Birlikleri bünyesindeki 12 ihracatçı birliği arasında en fazla ihracat yapan birlik oldu.

Türkiye genelinde otomotiv sektöründen sonra ikinci sektör konumuna yükselen Hazırgiyim ve konfeksiyon sektörünün Ege İhracatçı

Birlikleri bünyesinde 5 aydır ihracat lideri olmasının gururunu ve mutluluğunu yaşadıklarını dile getiren Ege Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği Başkanı Burak Sertbaş, pandemi nedeniyle zincir mağazalarda kapanma yaşanmadığı takdirde 2020 yılının son iki ayını zirvede kapatmayı hedeflediklerini kaydetti.

Mart-Nisan ve Mayıs aylarının kabus gibi geçtiğini, 2019 yılının aynı dönemine göre EHKİB'in ihracatının yüzde 33 kan kaybettiğini ifade eden Sertbaş, "2019 yılının Mart-Nisan-Mayıs döneminde 445 milyon dolar olan ihracatımız, 2020 yılının aynı döneminde 297 milyon dolara düştü. Bu süreçte Hükümetimizin Kısa Çalışma Ödeneği sayesinde istihdamımızı koruduk. Haziran ayı sonrasında yaralarımızı sarmaya başladık. Haziran-Ekim arasında 5 aylık dönemde yüzde 22'lik artışla 662 milyon dolar ihracat yaptık. Ocak - Ekim dönemindeki ihracatımız ise; 1 milyar

82 milyon dolara ulaştı. 2019 yılının Ocak – Ekim dönemine göre ihracatımızdaki düşüş 15 milyon dolara kadar düştü. En büyük ihracat pazarımız Avrupa'da vaka sayılarının artıyor olması hazır giyim perakende zincirlerini olumsuz etkileyeceği bir gerçektir. Bu durum Mart ayında olduğu gibi sipariş iptalleri ve sipariş azalmaları olarak sektörü etkileyecek olmasına rağmen 2020 yılını, 2019 yılı seviyelerine yakın kapatmayı hedefliyoruz" diye konuştu.

Hazırgiyim ihracatında İspanya lider, İngiltere ihracatın en çok arttığı ülke

Ege Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği'nin en fazla ihracat yaptığı ülkenin İspanya olduğu bilgisini veren Başkan Sertbaş sözlerini şöyle sürdürdü; "Ekim ayında İspanya'ya 41 milyon 272 bin dolar ihracat yaptık. Almanya 25 milyon 99 bin dolarla ikinci sırada yer aldı. İngiltere ise; Ege'den 17 milyon 390 bin dolarlık konfeksiyon ürünleri aldı. İngiltere yüzde 84'lük artışla ihracatımızı en çok arttırdığımız ülke oldu. İngiltere'yi, yüzde 75'lik artışla İsveç ve yüzde 57'lik artışla İtalya takip etti."

EHKİB üyelerinin Ekim ayı hazır giyim ihracatında dokuma, örme ve medikal ürünlerde geçen yıla göre artışlar olduğunu anlatan Sertbaş, "Pandemiyle birlikte talep patlaması yaşanan medikal ürünler ihracatımız yüzde 4558'lik artışla 73 milyon dolara yükseldi. Türkiye genelindeki medikal ürünler ihracatımız ise; 1 milyar 84 milyon dolara ulaştı. Ekim ayında EHKİB'in ihracatına ameliyat önlüğü ihracatımız 5 milyon dolarlık katkı sağladı." diyerek sözlerini noktaladı.

Yılın üçüncü çeyrek sonuçlarını değerlendiren Kordsa CEO'su Ali Çalışkan, şunları söyledi: "Güçlü şirket yapımız ve sürecin etkin yönetilmesi sayesinde ekonomik olarak zorlu bir dönemde istikrarımızı koruyoruz. Çevik yapımızla işletme sermaye yönetiminde etkin aksiyonlar aldık ve nakit yaratmayı sürdürdük. Pazarın taleplerini karşılamaya ve akılcı yatırımlarla büyüme-ye devam edeceğiz. Yaşamın her alanını güçlendirme vizyonumuz doğrultusunda sürdürülebilir büyümemize katkı sağlayacak inovasyonlarımıza, iş birliklerine ve yatırımlara devam ediyoruz."

Bugüne dek gidilmiş olan en uzak mesafeye gönderilmesi planlanan bir uzay aracında, Orion'da, Kordsa'nın da imzası olacak. Bu hem Kordsa hem de ülkemiz adına heyecan ve gurur verici bir gelişme."

NASA İçin Üretiyor

Kordsa, 2020 yılının üçüncü çeyreğinde paydaşlarına değer yaratmaya devam ederken, güçlendirme alanına bir yetkinlik daha ekledi. Kordsa'nın merkezi ABD'de yer alan şirketlerinden Fabric Development, NASA'nın çok amaçlı uzay aracı Orion için kumaş üretiyor.

Güçlendirme lideri Kordsa, COVID-19 salgınının ekonomik etkileri tüm dünyada hissedilmeye devam ederken, aldığı stratejik kararlar ve güçlendirme teknolojileri ile faaliyet gösterdiği tüm coğrafyalarda iş sürekliliğini sağlamaya devam etti. Yılın ilk 9 ayında Kordsa'nın cirosu 3.086 milyon TL, net kârı ise 94 milyon TL oldu. Aynı dönemde faiz amortisman vergi öncesi karı ise 363,9 milyon TL olarak gerçekleşti.

Kompozit alanında 2018 ve 2019 yıllarında ABD'de yaptığı satın alımların ardından bu alandaki ürün portföyünü tamamlayan Kordsa, lastik güçlendirmeden uzay sanayisine uzanan geniş bir yelpazede hizmet veriyor. Katma değerli ve sürdürülebilir büyüme için teknolojik inovasyonlara odaklanan Kordsa, uzay endüstrisi için çok önemli bir iş birliğine de imza atıyor. Bugüne dek gidilmiş en uzak mesafeye astronot taşıyacak ve geri getirecek uzay aracı Orion kapsülünde kullanılan turuncu balonların kompozit yapısı Kordsa'ya emanet. Kordsa'nın ABD'deki şirketlerinden Fabric Development, ilk defa 2011 yılında Style 2150 adıyla ürettiği ve Orion kapsülünde de kullanılacak bu kumaşı dokumaya başladı. Kordsa, bu iş birliğiyle uzaya kadar uzanan güçlendirme vizyonunu pekiştirdi.

Türkiye'nin En Girişimci ve Yenilikçi Üniversiteleri

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, TÜBİTAK öncülüğünde oluşturulan "2020 Yılı Girişimci ve Yenilikçi Üniversite Endeksi" sonuçlarını açıkladı. Endeks sonuçlarına göre, Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) 81,89 puanla ilk sırada yer alırken, İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi ile İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) 74,9 puanla ikinciliği paylaştı.

Bakan Varank, 2020 yılı Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) Girişimci ve Yenilikçi Üniversite Endeksi sonuçlarını Cumhurbaşkanlığı Millet Kütüphanesi'nde açıkladı. Üniversitelerin girişimcilik ve yenilikçilik alanlarındaki çabalarını daha da artırmaları ve bilgi ekonomisi yarışında Türkiye'yi her daim rekabetçi kılmaları gerektiğine işaret eden Varank, şunları söyledi:

LİDER ROL

Girişimci ve yenilikçi üniversite derken, sahip olduğu bilimsel ve teknolojik yetkinliğini, ulusal ve uluslararası iş birlikleriyle ekosistemin yararına sunan, mentörlük hizmetleriyle yeni iş fikirlerinin hayata geçirilmesini sağlayan, kazandırdığı girişimcilik ruhuyla risk alabilen cesaretli bireyler yetiştiren, yaygınlaştırdığı yenilik kültürüyle kalkınmada lider role sahip üniversiteleri kastediyoruz.

GİRİŞİMCİLİK EKOSİSTEMİ

İlk defa 2012'de açıklamaya başladığımız Girişimci ve Yenilikçi Üniversite Endeksi, üniversiteleri eğitim kalitesine veya eğitimdeki başarılarına göre sıralamıyor. Burada üniversitelerin girişimcilik ve yenilikçilik performanslarını dikkate alıyoruz. Yaptığımız sıralamayla,

yükseköğretimde inovasyon odaklı rekabetin artmasını ve böylece girişimcilik ekosisteminin daha da gelişmesini hedefliyoruz.

GENÇLERİN VİZYONU

Bugüne kadar çok yapıcı ve güzel geri bildirimler aldık. TÜBİTAK'ın da verdiği desteklerin katkısıyla, akademide girişimcilik ekosistemi ciddi bir atılım ve hareketlilik içinde. Bir taraftan üniversiteler girişimciliğe yatırım yaparken, diğer taraftan gençlerin vizyonu değişmeye başladı. Gençler artık, kendi işlerini kurmanın ve girişimci olmanın peşinden daha fazla koşuyor.

İNOVATİF DÜŞÜNENLER

Son dönemlerde göğsümüzü kabartan başarı hikâyeleri tesadüf değil. Küresel trendlere baktığımızda da; geleceğe ve teknolojiye yön verenlerin inovatif düşünenler, düşündüklerini somut ürüne dönüştürenler olduğunu görüyoruz. Artık üniversitelerimiz için, girişimci ve yenilikçi olmak bir tercih meselesi değil, adeta bir zorunluluk haline gelmiş durumda.

9 AYLIK YOĞUN ÇALIŞMA

Bu sene endekse öğretim üyesi sayısı 50'nin üzerinde olan 185 üniversitemiz dâhil edildi.

Veri toplama sürecine 282 kurum katkı sağladı. TÜBİTAK öncülüğünde Bakanlığımız; YÖK, Savunma Sanayii Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, KOSGEB, TÜRKPA-TENT, TAGEM, TTGV, TÜBA, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı ve üniversiteler bu sürecin en öncelikli paydaşları. 9 aylık yoğun bir çalışmayla 1 milyon hücrelik bir veri seti toplandı ve değerlendirilmeye alındı.

4 BAŞLIK

Endekste üniversiteler, bilimsel ve teknolojik araştırma yetkinliği, fikri mülkiyet havuzu, iş birliği ve etkileşim, ekonomik katkı ve ticarileşme olmak üzere 4 başlık altında 22 göstergeye göre sıralandı. Bu sene çıktı ve etki odaklılığını ölçebilmek üzere endekste bazı güncellemeler de yaptık. Üniversitelerimiz doğru adımları attığında ve bu adımlarda ısrarcı olduklarında bu endekste kendilerine yer bulabilirler.

2020 Yılı Girişimci ve Yenilikçi Üniversite Endeksi'nde yer alan ilk 10 üniversite ve puanları şöyle:

Sıra	Üniversite	Toplam Puan
1	ODTÜ	81,9
2	Bilkent Üniversitesi	74,9
3	İTÜ	74,9
4	Sabancı Üniversitesi	73,6
5	Boğaziçi Üniversitesi	70,2
6	YTÜ	67,9
7	Koç Üniversitesi	65,4
8	GTÜ	64,4
9	Özyeğin Üniversitesi	63,7
10	İYTE	63,2

2020 Yılı Girişimci ve Yenilikçi Üniversite Endeksi sonuçlarının paylaşıldığı açıklamada, Bakan Yardımcısı Mehmet Fatih Kacır ve TÜBİTAK Başkanı Prof. Dr. Hasan Mandal da hazır bulundu.

yönde önemli bir adım olacağına inanıyoruz.”

Bu dönüşümün tüm Türkiye'ye yayılmasını amaçladıklarını belirten Rektör Prof. Dr. Özkan, “Dijital dönüşüm küçük kurumlardan başlayıp ülkenin tamamına yayılacak yani mikrodan makroya büyümesi gereken bir süreç. Teknolojiden sosyolojiye birçok alanın yer aldığı bu süreç ülkenin tüm endüstri ekosistemini etkileyecek dönüşümün bir parçası. İş birliğimizin bu yönde hayırlı olmasını diliyorum ve emeği geçen herkese teşekkür ediyorum,” diye konuştu.

“BOĞAZIÇI İLE ÇALIŞMAKTAN MUTLUYUZ”

TÜBİTAK Başkanı Prof. Dr. Hasan Mandal ise Boğaziçi Üniversitesi ile iş yapmaktan çok mutlu olduğunu dile getirdi. Başkan Prof. Dr. Mandal, “Dijitalleşme çok geniş bir alan ancak Boğaziçi Üniversitesi akademik yetkinliğiyle bu konuda kendi özgün

modelini oluşturmuş bir üniversite. Ülkenin ihtiyaçlarına odaklanarak özel sektörün ve KOBİ'lerin dijital dönüşümünü ön plana koyan Boğaziçi Üniversitesi ile bu sürecin uygulama boyutunda önemli bir rolü olan TÜSSİDE'nin bir araya gelmesi, yeni bilgi üretim yönteminin en güzel örneklerinden biri. Bunun yanında geleceğin insan kaynaklarının yani öğrencilerimizin projelerimizin içinde yer alacak olmaları gerçek sorunlarla karşılaşmalarına olanak tanıyacak. Bu süreç, birbirini tanıyan ve birbirine güven duyan iki kurumun bir araya gelmesi sayesinde gerçekleşti. Süreçte emeği geçen herkese teşekkür ediyoruz,” dedi.

Protokol için yapılan imza törenine ayrıca TÜSSİDE Müdürü İsmail Doğan, Boğaziçi Üniversitesi Endüstri 4.0 Platformu Başkanı ve Bilgisayar Mühendisliği öğretim üyesi Prof. Dr. Lale Akarun ile Rektör Danışmanı ve Endüstri Mühendisliği Bölümü öğretim üyesi Prof. Dr. Necati Aras da katıldı.

Dijital Dönüşüm için Güçlerini Birleştiriyorlar

Boğaziçi Üniversitesi Endüstri 4.0 Platformu tarafından geliştirilen “D3A Dijital Dönüşüm Değerlendirme Aracı”, TÜBİTAK TÜSSİDE (Türkiye Sanayi Sevk ve İdare Enstitüsü) aracılığıyla KOBİ'lere uygulanmaya başlıyor. TÜSSİDE ve Boğaziçi Üniversitesi arasındaki iş birliği protokolü 23 Ekim'de TÜBİTAK Başkanı Prof. Dr. Hasan Mandal ve Boğaziçi Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Mehmed Özkan'ın katılımıyla TÜSSİDE'de yapıldı.

Boğaziçi Üniversitesi Endüstri 4.0 Platformu tarafından geliştirilen “D3A Dijital Dönüşüm Değerlendirme Aracı”, Türkiye sanayisinin yüzde 99'unu oluşturan KOBİ'lerin dijital dönüşümlerinde ayrıntılı yol haritası sunuyor. Organizasyon, müşteri, ürün geliştirme, tedarik zinciri ve üretim yönetimi olmak üzere beş boyuta odaklanan D3A ile KOBİ'ler ihtiyaçlarını belirleyip dijital dönüşüm süreçlerini sorunsuz yürütebilecek.

“BU DÖNÜŞÜMÜ TÜRKİYE SANAYİSİNE YAYMAK İSTİYORUZ”

D3A Dijital Dönüşüm Değerlendirme Aracı'nın TÜSSİDE aracılığıyla KOBİ'lere uygulanmasına yönelik gerçekleştirilen iş birliği protokolü imza töreninde konuşan Boğaziçi Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Mehmed Özkan, günümüzde dijital dönüşümün daha da önemli hale geldiğini vurgulayarak şunları söyledi: “İş birliği iki kurumun yıllara dayalı birikiminin bir araya gelmesinin bir sonucu. Boğaziçi Üniversitesi'nin dijital dönüşüm konusundaki çalışmaları pandemi dönemine özgü bir refleks sonucu gerçekleşmedi, yıllardır akademisyenlerimizin öncülüğünde gerek TÜBİTAK ile gerek de diğer sanayi ve teknoloji kuruluşlarıyla yürüttüğümüz çalışmaların getirdiği bir olgunluğa sahibiz ve bu olgunluğu tüm Türkiye sanayisine yaymak istiyoruz. Bugün gerçekleştirdiğimiz iş birliğinin bu

Çalışanlar Daha Fazla Söz Hakkı ve Özgürlük İstiyor

Pandemi sırasında uzaktan çalışmak, toplumun işyerine ilişkin normları sorgulamasını sağladı. Ofis çalışanlarının %87'si, ofisler açık olsa dahi evden veya ofisten çalışmak arasında seçim yapabilmek ve mesai saatlerini yönetebilmek istiyor. %63'ü ise karantina döneminde yaşadıkları serbestliği sürdürmek istiyor.

EVDEN çalışmak, karantina döneminin başlangıcında yapılmış bir düzenleme olsa da Cisco Geleceğin İş Gücü anketinin sonuçlarına göre, çalışanlar yeni çalışma tarzlarımızın ortaya çıkardığı olumlu yönleri korumak istiyor. Daha fazla serbestlik (%63) ve dağınık bir ekip olarak verimli çalışma (%66), anketten çıkan iki temel sonuç olurken, %61'lik bir kesim de karar verme süreçlerinin hızlanmasından faydalanmaya devam etmek istediğini ifade ediyor.

Cisco'nun Avrupa, Orta Doğu ve Rusya genelindeki 12 pazarda 10.000 katılımcıyla yaptığı Geleceğin İş Gücü anketi kapsamında, ofis çalışanlarına 2021'den itibaren işverenlerden beklentileri soruldu. Elde edilen sonuçlar, çalışanların bunu bir dönüm noktası olarak görüp, işyerine ilişkin normları sorguladığını ortaya koydu.

Yöneticiler de değişimi olumlu buluyor

Ankete katılan kişilerin yalnızca %5'i karantinadan önce evden çalışmış olsa da artık çalışanların büyük çoğunluğu evden çalışmanın getirdiği serbestliği korumak istiyor. Çalışanların %87'sinin ofiste ve evden çalışma sürelerini belirleme konusunda daha fazla söz sahibi olmak istemesi, tek bir çözümün herkesi memnun etmeye yetmediğini gösteriyor.

Katılımcıların üçte ikisi (%66), son altı ay boyunca evden çalışmanın faydalarını ve zorluklarını daha iyi anladığını ifade ediyor. Ekiplerinin daha iyi performans göstereceğine olan inancı artan yöneticiler (%39), değişimin olumlu olduğunu vurguluyor. Çalışanlar ise daha iyi bir iş-yaşam dengesi kurarken, %56'sı günlük rutinine daha fazla egzersiz sığdırdığını ifade ediyor. Benzer biçimde, çalışanların %58'lik bölümü daha az seyahat etmek ve seyahat ile geçireceği süreyi daha üretken bir biçimde değerlendirmek istediğini söylüyor.

Didem Duru: Çalışma hayatının doğası temelden değişiyor

Cisco Türkiye Genel Müdürü Didem Duru da anketin sonuçları hakkında şu değerlendirmelerde bulundu: "Pandemi ile dijital teknolojilerin hızla benimsenmesi, çalışmanın doğasını temelden değiştiriyor. Yeni çalışma modellerinin ortaya çıktığını, insanların daha fazla seçenek ve esneklik istediğini, ekiplerin daha dağınık bir yapıya büründüğünü ve şirket kültürünün her zamankinden daha önemli olduğunu görüyoruz. Yapay zekâ kullanan iş birliği teknolojisi, çevresel sensörler ve gelişmiş analiz kabiliyetleri, çalışanlara güç vermek, ekipleri her yerden bağlanabilir ve üretken kılmak ve bunu yaparken işyeri güvenliğini artırmak için kritik öneme sahip."

Çalışanlar, kendilerine bir günlüğüne CEO olma şansı verilse, etkili iletişim ve iş birliği imkânı sağlamaya diğer her şeyden fazla öncelik vereceğini ifade ediyor. Çalışanların %78'ine göre bunun gerçekleşmesi için işletmelerin çalışanlara ofiste kullanılabilecek bir teknolojiyi, evde kullanmak için sağlaması gerekiyor. Çalışanların %65'i, karantina önlemlerinin olumlu yönlerinden birinin, çalışanların etkili bir iş birliği için aynı odada olmasının gerekmemesi olduğunu konusunda hemfikir.

Yüzde 76'sı daha fazla teknoloji eğitimi istiyor

Çalışanlar, işyerlerinin 2021 bütçe önceliklerinin, uzaktan çalışma için gerekli teknolojilere yatırım yapmak ve ofisi sağlık yönünden daha güvenli hale getirmek için teknolojiden faydalanmak olması gerektiğini düşünüyor. Ayrıca, her yaştan çalışan, becerilerin geliştirilmesi gerektiğini ifade ediyor. Katılımcıların %76'sı, 2021'de teknoloji ve dijital beceriler konusunda daha fazla eğitim verilmesinin, işyerinin başarısında temel öneme sahip olacağını düşünüyor.

12 ülkede 10 bin çalışanla yapıldı

Cisco, Censuswide firmasını görevlendirerek, 12 ülkede karantinanın başlangıcından itibaren üst üste 10 gün veya daha uzun süreyle evden çalışmış farklı sektörlerden 10.095 çalışanın katıldığı bir anket düzenledi. Anket, İngiltere, Fransa, Almanya, İspanya, İtalya, Polonya, Rus, BAE, İsveç, Hollanda, Belçika ve Lüksemburg'da uygulandı. Anket, 11 - 25 Ağustos 2020 tarihleri arasında gerçekleştirildi.

Çalışanlar Evden Çalışmaya Devam Etmek İstiyor

Sabancı Üniversitesi ve İstanbul Üniversitesi öğretim üyelerinin TÜBİTAK desteği ile yürüttükleri araştırmada, pandemi sırasında Türkiye’de ailesi ile yaşayan ve kısmen de olsa evden çalışanların bu durumdan nasıl etkilendikleri ve nasıl başa çıktıkları incelendi.

11 Mart 2020 tarihinde Dünya Sağlık Örgütü tarafından COVID-19 pandemisinin ilan edilmesi ile birlikte tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de sosyal izolasyonu sağlamak amacı ile birçok özel şirket ve kurum evden çalışma uygulamasına geçti. İş-yaşam dengesinin sıkça tartışıldığı dönemde kurumlar evden çalışmanın etkilerini gözlemleme fırsatı buldu.

Sabancı Üniversitesi Yönetim Bilimleri Fakültesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Mahmut

Bayazıt’ın İstanbul Üniversitesi Psikoloji Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. İlknur Özalp Türetgen ile birlikte, TÜBİTAK desteği alarak yürüttükleri COVID-19 Gölgesinde Evden Çalışma ve İş-Yaşam Dengesi Araştırması, pandemi sırasında Türkiye’de ailesi ile yaşayan ve kısmen de olsa evden çalışan beyaz yakalıların bu durumdan nasıl etkilendiklerini ve nasıl başa çıktıklarını ortaya koydu. Araştırma, COVID-19 pandemisinde bireylerin iş-aile dengeleri, iş, sağlık ve yaşamla ilgili deneyimleri ve bireysel farklılıkların yaşamlarına olan etkilerini ele alıyor.

Haftanın birkaç günü ofiste çalışmayı tercih edenler çoğunlukta

Bireylerin pandemi döneminde eve, işe ve kendilerine ayırdıkları zaman, algılanan sosyal destek ve iş güvencesi gibi konularda verileri bir araya getiren araştırma; evden çalışma deneyiminin

kıdeme, cinsiyete, evli ve çocuk sahibi olma gibi durumlara göre anlamlı farklılıklar gösterdiğini ortaya koyuyor. Buna göre, araştırmaya katılan birçok çalışan, pandemi sonrasında da haftada en az birkaç gün veya daha fazla evden çalışmayı tercih ederken; iş yerine geri dönmek isteyenlerin sayısının üst kademe yöneticiler, kıdemli çalışanlar ve erkekler arasında daha fazla olduğu görülüyor. Evden çalışma sürecinde işin-aileye müdahalesini en fazla yaşayan grubu ilk kademe yöneticiler oluştururken, ailenin işe müdahalesini en fazla yaşayan grubu ise öğretim üyeleri oluşturuyor.

Kadınlar daha fazla zorlanmalarına rağmen evden çalışmayı daha çok tercih ediyor

Araştırma, kadınların erkeklere kıyasla pandemi sürecinde daha fazla zorlandıklarını ortaya koyuyor. Evden çalışılan dönemde kadınların, işle ilgili rollerinin ailevi sorumluluklarını, ailedeki rollerinin ise işle ilgili sorumluluklarını engellemesine dayalı çatışmaları daha fazla yaşadığı görülüyor. Sonuçlara göre kadınlar, kariyerleri eşlerinin kariyerinden daha öncelikli olduğunda bile ev işlerini onlardan daha fazla üstlenmekte; vücutta ağrı, yorgunluk gibi fiziksel stres belirtilerini ve çaresizlik, kızgınlık gibi psikolojik stres belirtilerini daha fazla göstermektedir. Hem iş-aile hem de aile-iş çatışmasının en yüksek olduğu grubu da 6 yaşından küçük çocuğu olan kadınlar oluşturuyor. Tüm bu sonuçlara rağmen, kadınlar pandemi sonrasında olabildiğince sık evden çalışmayı erkeklerden daha çok tercih ediyor.

Evli çalışanlar kendilerine daha az zaman ayırdı

Araştırmanın bir diğer sonucu evli çalışanların, pandemi sürecinde bekâr olanlara kıyasla birtakım zorlukları daha fazla yaşadığını gösterdi. Buna göre, evli çalışanlar ev işleri için daha fazla süre harcayıp kendilerine daha az zaman ayırırken, iş alanlarını evden ayırmakta daha fazla zorlandılar. Medeni durumun yanı sıra çocuk sahibi olma durumunun da evde çalışma isteğini etkilediği araştırmanın sonuçları arasında yer aldı. Çocuğu olmayan çalışanlar arasında olabildiğince evde çalışmayı tercih edenlerin oranı %35’e yakinken, bu oran çocuğu olanlarda %20’nin altında. altında.

Pandemi öncesinde de evden çalışma deneyimi bulunanların, pandemi sonrası evden çalışmaya başlayanlara kıyasla daha fazla aile-iş çatışması yaşadığı, gün içinde işten eve geçiş sıklıklarının daha fazla olduğu ve iş alanını evden korumayı daha fazla tercih ettiği görüldü.

Fiziksel ve psikolojik zorlanma düzeyleri zaman içinde düşüş gösterdi

Araştırmanın 3. raporunda pandemi sürecinde, bireylerin zorlanma düzeyleri incelendiğinde, katılımcıların hem fiziksel hem de psikolojik zorlanma düzeylerinin ve iş-aile alanları arasındaki çatışmalarının zaman içinde anlamlı düzeyde düşüş gösterdiği gözlemlendi. Aynı zamanda pandemi sürecinde bireylerin memnuniyet (iş, aile, sağlık gibi alanlarda) düzeyinde haftalar arasında anlamlı düzeyde bir değişim olduğu saptandı.

Araştırma bulgularına göre karantina döneminin sona erdiği 1 Haziran’ın ardından işe ve eve ayrılan süre hızla artarken kendine ayrılan süre ise düşüş gösterdi. Ayrıca yöneticisinden ve ailesinden yüksek düzeyde sosyal destek algılayanların fiziksel ve psikolojik zorlanmalarının daha düşük, memnuniyet düzeylerinin ise daha yüksek olduğu bulgular arasında.

Şirketler Hayatta Kalabilmek İçin Teknolojiye Yatırım Yapacak

Dönüştüren ve geliştiren teknolojiler, pandemi etkisiyle her sektörün bir numaralı gündemi. İş önceliklerini bir gecede değiştiren küresel salgın nedeniyle, otomasyon, bulut, analitik, yapay zekâ, 5G, blockchain gibi teknolojileri iş süreçlerinin parçası haline getirmeye odaklanan şirketler, yeteneklerini ve ihtiyaçlarını yeniden değerlendiriyor. KPMG, ‘Enterprise Reboot’ başlıklı ‘Küresel Gelişen Teknoloji Araştırma Raporu’nda şirketlerin dijital teknolojilerle mesafesini inceledi.

KPMG’nin HFS Research iş birliğiyle gerçekleştirdiği araştırmaya küresel ölçekte 900 teknoloji lideri katıldı. Araştırma, Forbes’un Global 2000 listesinde yer alan şirketlerin teknoloji yaklaşımlarını ortaya koyuyor, Covid-19 öncesi dönemle karşılaştırıyor. Teknoloji liderlerinin ortak fikrine göre, yeni teknolojiler yalnızca Covid-19’un etkilerini atlatmak için değil, geleceğin temellerini atmak için de kritik önemde.

Araştırmaya katılan teknoloji yöneticilerinin yüzde 57’si, kuruluşlarının stratejik önceliklerinin önemli ölçüde değişerek gelişen teknolojilere yöneldiğini söylüyor. Yani şirketler hayatta kalabilmek için gelişen teknolojiye yatırım yapmayı önceliklendiriyor.

Teknoloji liderlerinin yüzde 59’u salgının, şirketin dijital dönüşümünü hızlandırdığını belirtiyor. Ancak yeni teknolojilere yapılan yatırımların aynı ölçüde artmadığı görülüyor. Covid-19 nedeniyle nakit sıkıntısı yaşayan şirketler, yeni teknoloji yatırımları yapmak için kaynak ayırmıyor. Araştırmaya katılan yöneticilerin yalnızca yüzde 13’ü Covid-19 etkisiyle yeni teknolojilere yatırımı önemli ölçüde artırdıklarını söylüyor.

Bununla birlikte harcama kısıntısı kısa vadeli görünüyor. Yöneticilerin büyük çoğunluğu önümüzdeki 12 ay boyunca şirketin teknoloji harcamalarının artmasını öngörüyor. Çünkü şirketi yeniden başlatmanın ve yeni gerçekliğe uyum sağlamanın yolu teknolojiden geçiyor.

Teknoloji liderlerinin yüzde 56’sı buluta geçişi zorunluluk olarak görüyor. Salgından çıkış döneminde bulut gibi uygun teknolojiler revaçta olacak.

Yapay zekânın yükselişi

Yöneticilerin yüzde 64’ü, gelişen teknolojileri bir arada kullanmayı, herhangi bir teknolojiyi tek başına kullanmaktan daha faydalı buluyor. ‘Yapay zekâ destekli’ ve ‘bulut destekli’ çözümler öne çıkıyor.

Yapay zekâ günümüzde şirketler için veri yönetiminden, yetenek ve risk yönetimine kadar birçok alanda etkili. Araştırma, küresel şirketlerin makine öğreniminden derin öğrenmeye yöneldiğini gösteriyor. Şirketler ayrıca, dijital asistan, doğal dil işleme (NLP) ve metin, ses, görsel ve videodan bilgi toplayan yapay zekâ sistemlerine yatırımlarını artırmayı hedefliyor.

Global 2000 listesindeki şirketlerden 300 yöneticinin katıldığı araştırmaya göre, Covid-19 öncesinde katılımcıların yüzde 44’ü otomasyon uygulamaları içerisinde iş süreçleri yönetimine yönelik yazılımların kritik önemde olduğunu düşünüyordu. Covid-19 sonrasında ise otomasyon uygulamaları arasındaki önem derecelerine bakıldığında ilk sırada yüzde 31 ile robotik süreç otomasyonu (RPA) yer alıyor. Yapay zekâ yatırımlarının önem sıralamasına bakıldığında ise, Covid-19 öncesinde yüzde 37 ile ilk sırada makine öğrenimi yer alıyordu. Covid-19 sonrasında ise yüzde 25’le derin öğrenme yatırım öncelikleri arasında ilk sıraya yükseldi.

Teknolojik yatırım ajandası

Araştırmaya katılan şirketlerin yüzde 80’inden fazlası, yeni teknolojilere yatırım yaptığını veya yapmayı planladığını ifade etti. Bunlar arasında en çok veri ve analitik, otomasyon, hibrit bulut teknolojisi ve siber güvenlik alanları yatırım çekiyor. Araştırmaya katılan yöneticilerin yüzde 46’sı Covid-19’un etkilerini fırsata çevirmek için yatırım yaptıklarını belirtti.

Yatırım seviyeleri şirket bazında farklılık gösteriyor. Ancak araştırmaya katılan şirketlerin yaklaşık üçte birinin yatırım seviyesi 10 milyon doların üzerinde. Teknoloji uygulaması başına ortalama yıllık yatırım maliyeti ise 16 milyon dolar. Araştırmaya katılanların şimdilik yalnızca üçte biri şirket içi değerlendirmelerine göre yeni teknolojilerden somut katma değer sağladığını belirtti. En çok yatırım getirisi sağlayan uygulamalar arasında yapay zekâ ilk sıralarda yer alıyor.

Araştırmayı değerlendiren KPMG Türkiye Lighthouse Lideri Gökhan Mataracı, işlerin daha iyi ve daha hızlı yapılmasını sağlayan yeni teknolojilerin artık daha ucuza alındığını söyledi. İşletmelerin hayatta kalması ve büyümesinde etkili olan yeni teknolojilerin, şirketlerinin kendilerinin yeniden keşfetmelerini sağladığını vurgulayan Mataracı, “Covid-19 teknolojik değişime ihtiyacı artırdı ancak şirketlerdeki bu dönüşüm gelecek için güçlü bir temel oluşturulmasını sağlıyor” dedi.

Mataracı, “Covid-19 tüm sektörleri eşit olarak etkilemedi, ancak olumsuz etkilerin yoğun hissedildiği sektörlerde dijital iş modellerine geçiş zorunlu hale geldi. Yatırımların önemi rağmen, nakit akışının da şirketlerin ajandasında ilk sırada yer aldığı bu dönemde zorluklar da söz konusu. Küresel teknoloji liderlerinin yatırım gündemlerine baktığımızda ekonomik belirsizliğin de etkisiyle 5G ve edge bilişim gibi daha uzun vadede yatırım getirisi sağlayacak yeni teknolojilere yatırımlarda daha büyük kesintiler planlandığını gözlemliyoruz. Veri ve analitik, süreç otomasyonu, bulut uygulamaları gibi nispeten daha olgun teknolojilerle ilgili yatırımlarda ise daha hızlı bir yatırım getirisi olduğu için tam tersi bir durum söz konusu” diye konuştu.

Yapay Zekâ Yatırımları Ön Plana Çıkacak

Kurumlar; önümüzdeki üç yıl içinde makine öğrenmesi ve yapay zekâ için ayıracıkları yatırım bütçelerinde belirgin bir artış yapmayı planladıklarını belirtiyorlar.

Experian'ın öncülüğünde; her yıl Forrester Consulting tarafından yürütülen, araştırmanın bu yılki konusu "Kurumsal Çeviklik ve Dijital Dönüşüme Giden Akıllı Yollar".

Avrupa, Orta Doğu ve Afrika'da; bankacılık, finansal hizmetler, perakende, e-ticaret ve telekomünikasyon sektörlerinden, 1000'den fazla üst düzey karar vericinin katıldığı araştırmada, yapay zekâ ve yeni teknolojinin, başarının kritik anahtarları olduğu belirtiliyor.

Araştırma; Türkiye'deki firmaların yarısından fazlasının (%64), önümüzdeki 12 ay içinde, salgın öncesinde sahip oldukları gelir ve

kâra tekrar dönmeyi beklediklerini ortaya koyuyor. %80'den fazlası 18 ay içinde pazardaki pozisyonlarını geri kazanmayı hedefliyor. Ancak bu iyimserliğe rağmen, karar vericilerin üçte birinden fazlası (%34), şu anda finansal olarak risk altındaki müşterileri belirlemek için mücadele ettiklerini kabul ediyorlar.

Artık çevrimiçi müşteri deneyimi hepimiz için öncelik

Bugüne kadar gerçekleştirilen yatırımlara rağmen, karar vericilerin çoğu, çevrimiçi müşterilerle etkileşim becerilerinin yeterince gelişmediğini ve artan tüketici beklentilerine ayak uyduramadıklarını kabul ediyor. Çoğunluk (%85), iyileştirilmiş müşteri deneyimini öncelik haline getireceğini belirtiyor.

Raporda dikkat çeken bir başka konu ise ticari fonksiyonlardaki otomasyon eksikliği.

Bu sorun ürünün üretiminden nakliyesine, satışından paketlenmesine kadar ticaretin her aşamasında görülüyor. Pandemi döneminde Türkiye'deki işletmelerin yaklaşık dörtte biri (%25) bu eksik nedeniyle ciddi sorunlar yaşıyor. Araştırmada artık pandemi öncesi iş modellerine geri dönüşün olmayacağı da belirtiliyor.

"Yapay zekâ ve makine öğrenmesi alanında yapılacak yatırımlar, pandeminin etkisinden kurtulmada en önemli faktörlerden biri olacak."

Experian Türkiye Genel Müdürü Samile Mümin yaptığı açıklamada, pandeminin küresel ekonomi üzerindeki derin etkileriyle birlikte, birçok karar vericinin işletmelerinin geleceğini yönetmek için farklı şekillerde harekete geçme ihtiyacında olduğunu, artık eski iş yapış modellerine geri dönüşün mümkün olmadığını belirtti ve sözlerine şu şekilde devam etti: "Covid-19 krizinin dijitalleşmeyi önemli ölçüde hızlandırdığı bir gerçek. Araştırmalar, pandemi döneminde dijital kanalları ilk kez kullanan işletmelerinin büyük çoğunluğunun

işler normale döndüğünde de bu kanalları kullanmaya devam edeceklerini gösteriyor. Karar vericilerin yaklaşık dörtte üçü (%70) için, dijitalleştirme stratejilerinin hızlandırılması ve çevrimiçi kanalların iyileştirilerek yaygınlaştırılması yüksek öncelik arz ediyor.

Diğer taraftan; geline noktada, kurumların iç ve dış ortamdaki değişikliklere kendi stratejilerine paralel olarak hızlı bir şekilde yanıt vermeleri her zamankinden fazla önem taşıyor. Bu noktada makine öğrenmesi yöntemleri, sık ve çabuk değişen koşullara hızlı adaptasyon, doğru müşteri profillemesi ve isabetli aksiyon belirleme anlamında-, elimizdeki en güçlü araç olarak ön plana çıkıyor.

Sonuç olarak, kurumların yapay zekâ ve makine öğrenmesi alanında yapacakları yatırımlar, pandemi döneminin olumsuz etkilerinden sıyrılarak yeniden ivme yakalamalarında, önemli bir ayrıştırıcı faktör haline gelecektir. Türkiye'deki her beş kurumdan dördünün (%80), müşteri içgörüsü ve analitik alanındaki yatırımlarını arttırarak devam ettirdiğini aktarması da bunun somut kanıtıdır."

Kurumsal Çeviklik ve Dijital Dönüşüme Giden Akıllı Yollar

experian™ FORRESTER®

CFO'lar Sürdürülebilir Büyümeye Odaklanıyor

EY CFO'nun DNA'sı raporuna göre; finans yöneticilerinin en büyük öncelikleri günümüz koşullarında organizasyonların korunması ve gelecekte sürdürülebilir büyüme sağlanması. CFO'ların %82'si uzun vadeli değer yaratılması konusunda şirket paydaşları tarafından kendilerine giderek daha fazla sorumluluk atfedildiğini ifade ediyor.

Uluslararası denetim ve danışmanlık şirketi EY (Ernst & Young), finans liderlerinin görev ve sorumlulukları bakımından geçirdiği dönüşümü mercek altına alan CFO'nun DNA'sı raporunun sonuçlarını açıkladı. Dünya genelinden 800'ü aşkın finans lideriyle gerçekleştirilen anket sonucu oluşturulan rapor, CFO'ların pandemi dönemi ve sonrasında şirketlerin geleceklerinin yeniden şekillendirilmesinde en önemli üst yönetim rollerinden birini üstleneceğini ortaya koyuyor.

Kısa ve uzun vadeli değer arasında denge sağlanması yeni sorumluluklar getiriyor

Ankete katılan finans yöneticilerinin %86'sı en büyük önceliklerinin günümüz koşullarında organizasyonlarının korunması ve gelecekte sürdürülebilir büyüme sağlanması olduğunu belirtiyor. Bununla birlikte CFO'ların %84'ü kısa vadeli finansal sonuçlar ile uzun vadeli değer yaratılması arasında denge sağlanmasının öncelikleri arasında yer aldığını ifade ediyor. CFO'lar bu önceliğin kurumsal raporlama gibi geleneksel sorumluluklar ile birlikte aynı zamanda dijital dönüşümün denetlenmesi gibi yeni sorumlulukları içerdiğini dile getiriyor.

Kurum içinde farklı fonksiyonlarla iş birliği güçlendirilmeli

Rapor sonuçları, CFO'ların diğer üst yönetim

rolleri ile ilişkilerini güçlendirmelerinin gelecek dönem için önceliklerini gerçekleştirmelerine destek olacağına işaret ediyor. Buna karşın CFO'ların %52'si insan kaynakları bölüm başkanları (CHRO) ile sınırlı iş birliği içerisinde olduklarını veya herhangi bir iş birlikleri olmadığını söylerken, bu oranın pazarlama bölüm başkanları (CMO) için ise %44'e düştüğü görülüyor.

Değer odaklı bir finans kültürü için geleceğe hazırlık yapılmalı

EY Türkiye Danışmanlık Hizmetleri Bölüm Başkanı Gökhan Gümüşlü rapor sonuçları ile ilgili olarak şu değerlendirmede bulundu: "Kıdemli finans liderlerinin bugünün sorunlarını çözmenin ötesine bakmaları gereken bir dönemdeyiz. Kurum stratejisiyle uyumlu, değer yaratma odaklı bir finans kültürü için pandeminin beraberinde getirdiği büyük değişimin organizasyona uzun vadeli fayda sağlayacak şekilde kullanılması gerekiyor. Finans fonksiyonunda daha uzun vadede gerçekleşecek dönüşüme odaklanması, teknoloji, altyapı ve yetkinliklerin geliştirilmesi açılarından hazırlık yapılması CFO'ların şirketlerinin sürdürülebilir büyüme performansına güçlü bir katkı sunmalarına destek olacaktır."

Yatırımcı daha fazla bilgi talep ediyor

Rapor; CFO'ların piyasa trendlerinde 2020 yılında yaşanan değişime paralel olarak amaç odaklı bir strateji uygulamaya çok önem verdiklerini ortaya koyuyor. Ankete katılan CFO'ların %82'si uzun vadeli değer yaratılması konusunda şirket paydaşları tarafından kendilerine giderek daha fazla sorumluluk atfedildiğini ifade ediyor. Bununla birlikte CFO'ların %79'u yatırımcılar tarafından da organizasyonlarının tüm paydaşları için uzun vadeli değer yaratma yöntemleri konusunda önceye göre çok daha fazla bilgi talep edildiğini belirtiyor.

Finans fonksiyonunda 2025'e kadar köklü değişim bekleniyor

Rapora göre finans fonksiyonu gelecek beş yıllık dönemde teknoloji öncülüğünde köklü bir dönüşüm geçirecek. Ankete katılan CFO'ların %77'si 2025 yılında finans BT'sinin bina içerisinde değil, bulut bilişim üzerinden gerçekleşeceğini düşünüyor, %74'ü ise finans fonksiyonunun blockchain temelli bir ekosistemin bir parçası olacağını öngörüyor.

5G Teknolojisinin Kritik Bileşeni Test Edildi

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, Uçtan Uca Yerli ve Milli 5G Haberleşme Şebekesi Projesi kapsamında kritik bileşenlerin kamu-özel iş birliğiyle yerli ve milli olarak geliştirilmesinin hedeflendiğini belirterek, “5G şebekesiyle ilgili yerli ve milli üretimi teşvik edecek şekilde tedbirlerimizi alıyoruz.” dedi.

Uçtan Uca Yerli ve Milli 5G Haberleşme Şebekesi Projesi kapsamında geliştirilen “TR713-7Ghz Radyolink”in demosu, Bakan Varank’ın katılımıyla Ostim Teknopark’ta yapıldı.

Etkinlik öncesinde Ostim Teknopark’ta yer alan Nanotek şirketinin Ar-Ge departmanını ziyaret eden Varank, burada yürütülen projelere ilişkin bilgi aldı.

Daha sonra, radyolink cihazına ilişkin sunum yapılarak teste geçildi. Radyolinkin demosu

kapsamında, 12 kilometre uzaklıkta bulunan baz istasyonundan 4 adet 4K çözünürlüklü video aktarımı gerçekleştirilirken, Havelsan’ın video konferans sistemi “Diyalog” üzerinden de başarılı bir görüşme yapıldı.

5G’NİN KRİTİK BİLEŞENLERİ GELİŞTİRİLİYOR

Bakan Varank, demonun ardından yaptığı açıklamada, Uçtan Uca Yerli ve Milli 5G Haberleşme Şebekesi Projesi’nin yaklaşık 3 yıldır devam ettiğini belirterek, “Projede kamu-özel iş birliğiyle gelecek dönemde çok önemli hale gelecek 5G şebekesinin kritik bileşenlerinin yerli ve milli olarak geliştirilmesi hedefleniyor.” diye konuştu.

Projenin önemli bir parçası olan radyolinkin testini başarılı bir şekilde gerçekleştirdiklerini

ifade eden Varank, radyolinkin fiziki olarak birbirine bağlanamayan baz istasyonu gibi yapıları radyo frekanslarla bağlayarak uzun mesafelerde yüksek veri iletimi sağladığını söyledi.

Varank, bu ürünün farklı firmalar ve kamu kurumlarının iş birliğiyle geliştirildiğini hatırlatarak, Haberleşme Teknolojileri Kümelenmesi (HTK) ile TÜBİTAK’ın TEYDEB projesini uzun süredir yürüttüklerini bildirdi.

GÜVENLİK SORUNUNA ÇÖZÜM

Dünyada özellikle iletişim altyapılarının güvenliğiyle ilgili tartışmalar yaşandığına dikkati çeken Varank, ülkelerin birbirlerine ambar-go uyguladığını ve çeşitli güvenlik tedbirleri aldıklarını dile getirdi.

Varank, yerli baz istasyonlarının geliştirilmesine ilişkin projeye de değinerek, şöyle konuştu: “4G şebekesine uyumlu ULAK yerli baz istasyonları şu anda yerli ve milli olarak üretildi, ülkemizde kullanılıyor. 5G şebekesiyle ilgili de yerli ve milli üretimi teşvik edecek şekilde tedbirlerimizi alıyoruz. Burada Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının, BTK’nin önemli kararları var. Bu kararlar doğrultusunda da özellikle önümüzdeki dönemde kullanılacak 5G ürünlerinin yerli ve milli olarak üretilmesini başara-çağız. Bugün önemli bir adımı gerçekleştirmiş olduk. Başarılı bir test yaptık, 4K videoların 12 kilometreden başarıyla geldiğini gördük.”

TEYDEB’in projenin fonlanmasına önemli katkılarda bulunduğuna işaret eden Varank, TÜBİTAK enstitülerinin de geçmişten gelen kabiliyetlerinin projeye aktarıldığını kaydetti.

Varank, Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisinin de projede koordinasyonu sağladığını belirterek, şu değerlendirmede bulundu: “Özel sektörümüz ve üniversitelerimiz bu işin asıl üstlenicileri ve onlar da çok önemli başarılar elde ediyorlar. Projemizde bu gibi başarıları önümüzdeki dönemde de yakalayarak Türkiye’de önemli bir açığı gidermiş ve kritik bir güvenlik sorununa çözüm bulmuş olacağız. Bu projenin tamamlanmasıyla elde ettiğimiz başarılı ürünlerle Türkiye’nin her tarafında yerli ve milli cihazlarımızı kullanmayı başaracağız.”

ÜRÜNLERİN NE KADAR YERLİ OLDUĞU-NU SORGULAYACAĞIZ

Varank, radyolink gibi geliştirilen yerli ve milli ürünlerin operatörlerce kullanılmasını istediklerini söyleyerek, şu ifadeleri kullandı: “BTK’nin ürünlerin yerli ve milli olmasıyla ilgili kararı var. Yurt dışından gelen ürünleri ya da global firmaların Türkiye’de ürettiklerini

kullananlar var. Bunların gerçekte ne kadar yerli olduğu, ürünlerin Türkiye’de mi üretildiği, yoksa entegrasyonunun mu yapıldığı gibi konuları sorgulayacağız, projede bundan sonraki adımlarımızı böyle atacağız.”

Operatörlerle de görüşmelerin devam ettiği bilgisini veren Varank, gelecek dönemde özellikle interneti bulunmayan kırsala dönük olarak radyolink ihalesinin gerçekleştireceğini, burada tüm unsurların masaya yatırılacağını bildirdi.

Varank, burada yerli ve milli ürünlerin kullanılmasını sağlayacaklarına işaret ederek, “Muhtemelen önümüzdeki yılın ilk çeyreğinde bu görüşmelerin tamamlanmasıyla ihale sonlanmış olacak.” dedi.

4G VE 5G ALTYAPILARININ VAZGEÇİLMEZ PARÇASI

Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi Başkanı Koç da projenin 4 katmanından birinin

radyolink olduğunu belirterek, “Radyolink, bütün 4G ve 5G altyapılarının vazgeçilmez bir parçası olacak. Bunun yerli ve milli olması bizim ‘Türkiye’nin verisi Türkiye’de kalacak.’ mottomuza çok uygun. Bu anlamda biz koordinasyonu sağlamaya devam edeceğiz. Diğer 3 katmanın da yerleştirilerek bütün operatörlerimiz tarafından kullanılması için elimizden gelen tüm gayreti göstereceğiz.” diye konuştu.

BTK Başkanı Karagözoğlu da kurum olarak işin düzenlenmesi ve operatörlerin proje kapsamında ürettiği ürünleri kendi bünyelerine katması konusunda çalışmalar yaptıklarına dikkati çekerek, HTK ile firmaları bir araya getirmenin gururunu yaşadıklarını söyledi.

Kümelenmedeki firmaların uluslararası alanda da ciddi başarılar elde etmeleri için çalışacaklarını vurgulayan Karagözoğlu, 5G konu

sunda insan kaynağının yetiştirilmesine ilişkin de ciddi gayret gösterdiklerini kaydetti.

Programa, Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi Başkanı Ali Taha Koç, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) Başkanı Ömer Abdullah Karagözoğlu, TÜBİTAK Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Başkanlığı (TEYDEB) Başkanı Mehmet Aslan, OSTİM Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Aydın ve Havelsan Genel Müdürü Mehmet Akif Nacar da katıldı.

Pandemi Sonrası Dünyada Ağ Kalitesini Korumak

EY'ın Telekomünikasyon Operatörleri için En Büyük 10 Risk - 2020 raporuna göre; pandemi döneminde artan talebin etkisiyle ağ kalitesinin korunması şirketler için büyük önem taşıyor. Rapor, telekomünikasyon şirketlerinin dijital dönüşüm planlarını pandeminin etkisiyle yeniden gözden geçirdiğine işaret ediyor. Raporda ayrıca kişisel verilerin korunmasına ilişkin değişen düzenlemelerin ve yeni nesil mobil telekomünikasyon hizmeti 5G'ye hazırlığın telekomünikasyon şirketleri için öne çıkan riskleri oluşturduğu belirtiliyor

Uluslararası denetim ve danışmanlık şirketi EY (Ernst & Young), telekomünikasyon sektöründeki büyüme trendlerini teknolojik dönüşüm, insan kaynağı ve siber güvenlik gibi çeşitli açılardan incelediği Telekomünikasyon Operatörleri için En Büyük 10 Risk - 2020

raporunun sonuçlarını açıkladı. Dünyanın önde gelen telekomünikasyon şirketlerinin üst düzey yöneticileriyle yapılan görüşmeler ve tüketici anketi sonucu oluşturulan rapor, sektörün büyümek için gelecek 12 aylık dönemde yönetmesi gereken riskleri mercek altına alıyor.

Raporda telekomünikasyon şirketlerinin Covid-19 pandemisi sürecinde ağ kullanım talebindeki artış ile yaşanan güçlüklerin üstesinden gelmede büyük ölçüde başarılı olduğu ifade ediliyor. Buna karşın altyapı dayanıklılığının korunması ve erişimin genişletilmesine yönelik baskının sektörün karşı karşıya olduğu en büyük güçlükler olduğu vurgulanıyor.

Pandemi küresel telekomünikasyon trafiğini %70 artırdı

Rapora göre; pandemi dönemi başındaki ilk

sokağa çıkma kısıtlamaları ile birlikte küresel telekomünikasyon trafiğinde %70'e varan bir yükseliş görüldü ve şirketler bu talebi karşılamada gerekli adımları atmaya çalıştılar. Bununla birlikte, Birleşik Krallık'taki tüketicilerin %42'si telekomünikasyon şirketlerinin kaynaklarını genişbant kalitesini korumaya yönlendirmeleri gerektiğini ifade ederken, ABD'li tüketicilerin %32'si ise pandemi başlangıcından bu yana ev internetinin güvenilirliği, hızı ve bağlantısından memnun olmadıklarını belirtiyor.

Sektör, yetkinlikleri geliştirmeye odaklanmalı

"Genel olarak pandemi sırasında uzaktan çalışma, evde eğitim ve eğlencede yaşanan ağ kullanım artışı karşısında telekomünikasyon şirketlerinin başarılı bir performans sergilediklerini gözlemledik" diyen EY Türkiye Risk Danışmanlığı Hizmetleri ve Teknoloji, Medya ve Telekomünikasyon Sektör Lideri Emre Beşli, rapor sonuçları ile ilgili şu değerlendirmede bulundu: "Öte yandan önümüzdeki döneme baktığımızda sektörde gelirlerin pek çok ürün kategorisinde düşüş göstermesi yüksek ihtimal dâhilinde görünüyor. Telekomünikasyon şirketlerinin bu ortamda yetkinliklerini geliştirmeye odaklanmaları ve özellikle yeni normalde büyüme kaydetmek için müşteri memnuniyetini sürdürmeleri önem taşıyor."

Dijitalleşme girişimleri yeniden yapılandırılıyor

Rapora göre dijitalleşme girişimlerinin devam ettirilmesi önündeki engeller telekomünikasyon sektörünün risk gündeminde ikinci sırada yer alıyor. Telekomünikasyon şirketlerinin %78'i Covid-19 pandemisinin etkisiyle otomasyon ve dijital dönüşüm programlarının hızını yeniden gözden geçiriyor veya adapte ediyor. Bununla birlikte veri analizi ve yapay zekâ alanlarında yetenek açığı devam ediyor.

Tedarik zincirlerindeki aksamalar 5G'ye hazırlığı geciktirebilir

Raporda ayrıca, küresel ticarete yaşanan olumsuz gelişmelerin ağ ekipmanlarının sağlandığı tedarik zincirlerinde aksamalar yaşanmasına neden olduğu ve bu durumun yeni nesil mobil telekomünikasyon hizmeti 5G'ye hazırlığı geciktirebileceğine ilişkin sektörde endişe yarattığı ifade ediliyor. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin değişen düzenlemeler de telekomünikasyon şirketleri için öne çıkan riskler arasında yer alıyor. Birleşik Krallık'taki tüketicilerin ancak %47'sinin online verilerinin kendi kontrollerinde olduğunu düşündüklerini belirtiyor.

2020 Yılı Ağ Trafiği ve İnternet Tüketimi Trendleri

• **İnternet Servis Sağlayıcıları ve İnternet Servisleri zinciri için Video streaming, oyun, video konferans ve DDoS trafikle- rindeki önemli artışa ait çıkarımlar rapor- da yer alıyor.**

• **Avrupa ve ABD'deki hizmet sağlayıcıla- rın Şubat - Eylül arası dönemde kaydettiği veriler, video abonelerinde %30, ABD'deki VPN uç noktalarında %23 ve DDoS trafi- ğinde %40-50'lik bir artışa işaret ediyor.**

Nokia Deepfield'ın bugün yayınladığı, 2020 yılında İnternet Servis Sağlayıcı ağ trafiği ve tüketim trendlerini analiz eden Ağ İstih- barat (Network Intelligence) raporuna göre, mevcut şebekelerin internet kullanımının uçuşa geçtiği bu yıla hazırlıklı olduğu or- taya çıktı. Son on yıldaki ve 2020 yılındaki internet trafik desenlerindeki genel

değişimleri inceleyen rapor, video strea- ming, video-konferans, online oyun ve Da- ğıtılmış Hizmet Reddi (DDoS) güvenliği gibi başlıca uygulama alanlarına odaklanıyor.

COVID-19 kapsamında kapanma tedbir- lerinin uygulandığı Mart-Nisan 2020 dö- neminde, tüketicilerde ve ticarete görülen davranış değişimleri bir anda hem internetin şeklini hem de insanların internet kullanma biçimlerini dönüştürdü. Pek çok ağ, sadece birkaç haftada bir yıllık trafik büyümesi ya- şadı (%30-50). Eylül ayında, trafik seviyesi pandemi öncesi seviyenin %20-30 üzerinde stabil hale geldi ve mevsimsel artış da buna eklenecek görünüyor. Şubat ayından Eylül ayına kadar olan dönemde, video abonele- rinde %30, ABD'deki VPN uç noktalarında %23 ve DDoS trafiğinde %40-50'lik bir artış yaşandı.

Pandemiden önceki on yıllık dönemde, inter- net –hem servis sağlayıcı ağlarında hem de Bulut (Cloud) içerik sunumuna yönelik inter- net mimarilerinde– zaten kapsamlı ve dönü- şümsel değişimler yaşamıştı. Bu dönemde yapılan yatırımlar sayesinde ağlar genel olarak iyi durumda ve COVID-19 gibi bir krize hazırlıklıydı.

Nokia Deepfield Genel Müdürü Manish Gul- yani'nin görüşleri şöyle: “Daha önce ağlara hiç bu kadar ani veya öngörülemez bir talep yükü binmemişti. Kendimizi korumaya aldığımız bu dönemde gerek topluma gerekse de işletmelere temel bağlantı altyapısını sunan ağlara binen yük nedeniyle, ağlar, servisler, uygulamalar ve son kullanıcılar ekseninde bütünü kapsayan çok boyutlu öngörülere du- yulan ihtiyaç oldukça arttı. Nokia Deepfield'in yazılım uygulamaları, servis sağlayıcıların bu kritik zamanlarda ağlarındaki aktiviteleri anla- yabilmelerine imkan tanıdı. Bu raporda dikkat çektiğimiz veri ve içgörüler, servis sağlayıcı- ların aboneleri için değer yaratmak amacıyla hizmet sürekliliğini nasıl garanti edebileceğini de ortaya koyuyor”.

Nokia Deepfield, sekiz aylık bir dönemde ağ trafiklerini inceledikten sonra, servis sağlayı- cıların gelecekteki ağ kapasitelerini planla- yabilmek ve abonelerine katma değerli hiz- metler sunabilmek için kullanabilecekleri beş önemli nokta belirledi:

• **Ağlar zaten buna göre yapılandırılmıştı:** Ağlar talebin zirve yaptığı dönemlere dayan- mayı başarmış olsalar da, Eylül 2020 verileri karantina tedbirlerinin hafifletilmesine rağ- men trafik seviyelerinin yüksek seyretmeye devam ettiğini, yani hizmet sağlayıcılarının gelecekte yaşanabilecek beklenmedik du- rumlara karşı ek kapasite yaratmaya devam etmek zorunda kalacaklarını gösteriyor.

• **İçerik sağlama zincirleri gelişmeye de- vam ediyor:** Video streaming, düşük-gecik- meli online oyunlar ve video konferanslara olan talep ile bulut uygulama ve hizmetlerine hızlı erişme talebi, internet hizmet sağlayıcılı- ğı zincirinde beklenmedik bir baskı yarattı.

İçerik Sağlama Ağlarının (CDN) geçtiğimiz on yılda kaydettiği büyümenin bir benzerinin önümüzdeki on yılda edge/far edge bulutta yaşanması bekleniyor – bunun da içerik ve işlemleri son kullanıcılara yakınlaştırması öngörülüyor.

• **Ev tipi genişbant (Broadband) ağları kritik bir altyapı haline geldi:** Artan ihtiyaca (upstream trafiği %30'dan fazla arttı) paralel olarak, –5G ve yeni nesil FTTH gibi– yeni teknolojilerin de yaygınlaşmasıyla birlikte kır- sal, uzak ve geri kalmış bölgelerde erişim ve bağlantı sürekliliğine yönelik önemli bir adım atılmış olacak. Daha iyi analitik bilgi, servis sağlayıcıların kusursuz hizmetler ve müşteri bağlılığı deneyimleri yaratıp geliştirebilmeleri- ne imkan tanıyacak.

• **Ağ trafiğinin detaylı bir şekilde öngörül- mesi kritik öneme sahip:** COVID-19 döne- mi pek çok konuda olağanüstü koşullar ya- ratmış gibi görünse de, aslında zaten büyük ihtimalle gelecek olan içerik tüketim, üretim ve sunum trendlerini sadece hızlandırmış olabilir. Hizmet sağlayıcılarının ağ, servis ve tüketimleri hakkında kuşbakışı bir görünüm elde edebilmek için ellerinde gerçek zaman- lı, detaylı ağ analizleri olmalı ve bu analizler genel internet verileriyle birlikte okunmalıdır.

• **Güvenlik hiç bu kadar önemli olmamış- tı:** Pandemi sırasında DDoS trafiği %40-50 arttı. Genişbant (broadband) bağlantı artık neredeyse herkes için temel bir ihtiyaç oldu- ğundan, ağ altyapısını ve hizmetleri korumak da kritik bir önem kazandı. Dinamik ve düşük maliyeti DDoS koruması ve otomatik risk mi- nimize etme mekanizmaları, servis sağlayı- cının altyapı ve hizmetlerini korumada temel mekanizmalar haline gelmekte.

Rapordaki veriler, ağ trafiği ve servislerini iz- leme, analiz etme ve anlama amacıyla büyük veriyi (big data) kullanan Nokia Deepfield ağ içgörülerini ve güvenlik uygulamaları portfö- yü kullanılarak Şubat - Eylül 2020 arasında Avrupa ve ABD'deki ağ hizmeti sağlayıcıla- rından toplandı.

5G Tüketici Pazarı 2030 Yılına Kadar 31 Trilyon USD'ye Ulaşacak

- 5G, BT sektöründe kümülatif tüketici gelirini 2030 yılına kadar 31 trilyon USD'ye kadar çıkarabilir.
- İletişim Servis Sağlayıcıları, 2030'a kadar 5G hizmetleriyle tüketici gelirlerini 3,7 trilyon USD'ye kadar artırabilir.
- Artırılmış Gerçeklik (AR), 2030 yılına kadar tüketicilerin kapsayıcı medya harcamalarının yarısından fazlasını oluşturabilir.

Ericsson (NASDAQ: ERIC) ConsumerLab'ın hazırladığı yeni "5G Tüketici Potansiyelinden Faydalanma" raporuna göre 5G tüketici pazarı 2030 yılına kadar dünya çapında 31 trilyon USD'ye ulaşabilir. Rapora göre iletişim servis sağlayıcılar 3,7 trilyon USD kazanç elde edebilir. Bu rakam, yeni dijital hizmet fırsatları ortaya çıktıkça daha da artabilir.

İletişim servis sağlayıcılar, 5G kullanım senaryolarını genişleterek ve paket halinde sunarak sadece dijital hizmetlerden elde ettikleri geliri 2030 yılına kadar 131 milyar USD'ye kadar artırabilir. Bu gelir tahminlerinin yaklaşık yüzde 40'ını 5G ağları üzerinden sunulan video, artırılmış gerçeklik (AR), sanal gerçeklik (VR) ve bulut destekli oyunlar oluşturuyor.

Rapora göre, en başta oyunlar olmak üzere alışveriş, eğitim, uzaktan çalışma ve üretkenlik gibi alanlardaki kapsayıcı medyaya yönelik tüketici harcamalarının yarısından fazlasını artırılmış gerçeklik hizmetlerine yapılan harcamaların oluşturacağı öngörülüyor.

Araştırma sonucunda elde edilen temel bulgular, tüketicilerin 5G hizmetlerini satın alma isteklerini COVID-19 salgınının nasıl

etkilediğini de içeriyor. 2019'un başlarında tüketicilerin yüzde 20'si 5G hizmetlerini satın alma konusunda istekliydi. Ancak yıl sonunda bu rakam yüzde 10'lara kadar düştü. Bununla birlikte, dünya genelinde 5G hizmetlerini ilk kullanmaya başlayanların yüzde 20'si 5G hizmetleri için ücret ödemeye hazır. Rapora göre, 5G'yi erken kullanmaya başlayanlar ekonomik toparlanmaya yardımcı olabilir.

Raporda ayrıca iletişim servis sağlayıcıların tüketicileri 5G kullanmaya proaktif olarak teşvik ederek kullanıcı başına yüzde 34 daha fazla 5G ortalama geliri (ARPU) elde edebileceği öngörülüyor. İletişim servis sağlayıcıları, önümüzdeki 10 yıl boyunca pasif bir yaklaşım benimseyerek tüketici gelirleri yüzde 0,03 sabit gelir artışına kıyasla yüzde 2,7'lik bir bileşik yıllık büyüme hızıyla artırabilir.

Ericsson ConsumerLab Başkanı Jasmeet Singh Sethi, "Ericsson olarak iletişim servis sağlayıcıların ana işi olmaya devam eden 5G tüketici pazarına yönelik ilk defa bir gelir tahmini sunuyoruz. Araştırmamızda, bu pazarın gerçek potansiyelini ortaya çıkarmak için kullanım senaryosu geliştirme, tarife yeniliği, kaliteli 5G kapsama alanı ve ekosistem ortaklıklarının oynadığı rolü vurguladık. 5G'nin önümüzdeki 10 yıl içinde tüketici hizmetlerine yönelik iletişim servis sağlayıcılarına muazzam fırsatlar yaratacağı açıkça ortada. Devam eden bu yolculukta asıl kazananlar tüketici tekliflerini hızlı ve proaktif bir şekilde geliştiren iletişim servis sağlayıcılar olacak" dedi.

Raporda ayrıca uç bilgi işlem ve ağ bölümleri gibi önemli teknolojilerin servis sağlayıcıların 5G hizmetlerinden elde ettikleri geliri güvence altına almalarına nasıl yardımcı olacağı da vurgulanıyor. Bu gelirler, bulut destekli oyunlar ve artırılmış gerçeklik uygulamaları gibi temel dijital hizmetlerden veya araç içi bağlantı ve ilgili güvenlik özellikleri gibi diğer hizmetlerden elde edilebilir.

Ericsson ConsumerLab, 2019'un Mayıs ayında 30'un üzerinde kullanım senaryosunu, kullanıcıların bu senaryolara ilgileri ve bunlara ödeme istekliliklerini içeren bir rapor yayınladı. Yeni 5G Tüketici Potansiyeli raporu, hem servis sağlayıcılar hem de daha büyük BT ekosistemindeki iş potansiyeli tahminleriyle oluşturulan öngörülere dayanıyor.

araçları, mobil iş güçlerini ve IoT cihazlarını basit ve güvenli bir şekilde birbirine bağlayabiliyor. Kurumlar için 5G destekli hizmetlerden oluşan her iki şirketin çözüm portföylerinin birleşimi, Ericsson'ın müşterileri için çok değerli yeni gelir akışları oluşturacak ve ağlara yapılan yatırımların getirilerini artıracak. Ericsson'ın küresel varlığı ve dünyanın önde gelen servis sağlayıcılarıyla uzun süredir devan eden ilişkileri, Cradlepoint'in uluslararası pazar-da genişlemesine yardımcı olacak.

Cradlepoint, Ericsson bünyesinde bağımsız bir bağlı kuruluş olarak faaliyet gösterecek. Şirket, 5G'nin dijital dönüşümü hızlandırması ve işletmelerin gelişmiş bağlantı hizmetlerine olan ihtiyaçlarının artması nedeniyle mevcut pazar ivmesini geliştirmeye devam edecek. Şirket, Ericsson'ın Kurumsal Teknolojiler ve Yeni İş Alanları biriminin bir parçası olacak.

Teknoloji ve Yeni İş Alanlarından Sorumlu Kıdemli Başkan Yardımcısı Başkanı Asa Tamsons, konuyla ilgili olarak şunları söyledi: "Cradlepoint'i Ericsson ailesinde görmekten büyük heyecan duyuyorum. Cradlepoint'in pazar lideri çözümleriyle, kurumsal tekliflerimizi güçlendiriyor ve bir sonraki kurumsal ağ dönüşümü dalgasına liderlik etmek için önemli bir adım atıyoruz."

Birlikte, üretkenliği artırmaya ve gerçek zamanlı hizmetler sunmaya yardımcı olan ve kurumsal segmentlerde 5G'nin daha hızlı benimsenmesini sağlayan son müşterilere yönelik çözümlerimizi daha da güçlendireceğiz. Bu, 5G yatırımlarından elde ettikleri geri dönüşü hızlandırmaları açısından müşterilerimiz için de çok önemli bir gelişme."

Cradlepoint, faaliyetlerini ABD'nin Idaho eyaletinin Boise şehrinde bulunan merkezinden yürütmeye devam edecek. Şirketin aynı zamanda Kaliforniya'da Silikon Vadisi'nde bir AR-GE merkezi, İngiltere ve Avustralya'da ofisleri bulunuyor.

Kurumsal 5G Alanında Satın Alma Süreci Tamamlandı

- Ericsson'ın kurumsal tekliflerini tamamlayacak ve müşteriler için değerli yeni gelir akışlarına olanak tanıyacak.
- 700 çalışan Ericsson bünyesine geçecek.
- Cradlepoint mevcut marka altında faaliyetlerine devam edecek.

Ericsson (NASDAQ:ERIC), Ericsson'ın, kurumsal pazara yönelik Wireless Wan Edge 4G ve 5G çözümlerinde pazar lideri olan ABD merkezli Cradlepoint'i satın alma sürecini tamamladı. Satın alma, Ericsson'ın hızla genişleyen Kurumsal 5G alanında pazar payını artırma stratejisinde büyük rol oynayacak.

Satın alma, Ericsson'ın 18 Eylül 2020'de Cradlepoint'i satın alma niyetini açıklamasından sonra tamamlandı. Ericsson, satın alma için mevcut nakit varlığından toplamda yaklaşık 1 milyar USD ödedi. 2019 yılında satışları 1,2 milyar kron olan Cradlepoint'in brüt kâr marjı ise yüzde 61'di. Ericsson'ın operasyon marjlarının 2021 ve 2022 yıllarında yaklaşık yüzde 1 olumsuz etkilenmesi bekleniyor. Bunun yarısı, satın almadan kaynaklanan maddi olmayan varlıkların amortismanıyla ilgili. Cradlepoint'in nakit akışına 2022 yılından itibaren katkıda bulunması bekleniyor.

Cradlepoint'in çözümleri sayesinde şirketler, hücresel teknolojiyi kullanarak tesisleri,

Siber Suçlulara Fidye Ödeyen Şirketlere Ceza

Fidye yazılımı saldırıları, son yıllarda siber suçluların en gözde para kazanma yollarından birine dönüştü. Ancak ABD Hazine Bakanlığı, şaşırtıcı bir duyuru yaparak, verilerini geri alabilmek için siber suçlulara ödeme yapan şirketlerin sert yaptırımlarla karşılaşabileceğini açıkladı. Siber güvenlik kuruluşu ESET'in elde ettiği bilgilere göre bakanlık, fidye ödeyerek siber suçluların teşvik edildiğini düşünüyor.

COVID-19 pandemisi ile birlikte pek çok sektörde şirketlerin bilgisayar sistemlerini hedef alan fidye yazılımı saldırılarında artış görülüyor. Şirketler, mümkün olduğunca kısa süre içerisinde operasyonlarına devam etmek için fidyeyi ödemeyi tercih edebiliyor.

Siber güvenlik kuruluşu ESET'in elde ettiği bilgilere göre, bu durum Amerika Birleşik Devletleri Hazine Bakanlığı'nı harekete geçirdi. Bakanlığa bağlı Yabancı Varlıkların Kontrolü Ofisi (OFAC), fidye yazılımı ödemesi yapan veya yapmayı kolaylaştıran kuruluşları, ABD yönetmelikleriyle zıt düşebileceği ve sert yaptırımlarla karşılaşabileceği konusunda uyardı.

Uyarıda şu ifadelere yer verildi: "Finans kurumları ve siber sigorta firmaları gibi kurbanlar adına siber saldırganlara fidye yazılımı ödemelerini kolaylaştıran şirketler ile dijital adli tıp ve olay müdahalesinde yer alan şirketler, gelecekteki fidye yazılımı ödeme taleplerini teşvik etmekle kalmayıp, OFAC yönetmeliğini ihlal etme riskini de taşıyor."

Bu uyarı niçin yapıldı?

Uyarı, özellikle ABD hükümetinin yaptırımlarıyla karşılaşan veya herhangi bir şekilde kara listeye alınmış kuruluşlarla bağlantılı olan siber suç çetelerine, fidye ödenmesini caydırmayı amaçlıyor.

ABD hükümetine göre 2017 yılında WannaCry olarak da bilinen saldırıyı düzenleyen Lazarus Group ve kötü amaçlı Dridex yazılımının arkasındaki Evil Corp, bu siber saldırganlara ilişkin iki örnek olarak öne çıkıyor.

Fidye yazılımı nasıl işliyor?

Fidye yazılımları, genellikle kurban ödemeyi yapana kadar cihaza veya veriye erişimi engelliyor. Bazı fidye yazılımı çeteleri, son zamanlarda taktiklerini geliştirerek, bir şekilde önce kurbanların sistemlerindeki kişisel verilere ulaşıyor, sonra da bunları açıklamakla tehdit ederek ödenen fidye miktarını artırmaya odaklanıyor.

Yüzde 37 artış

Fidye yazılımlarının neden olduğu zararın büyüklüğüne dikkat çekmek amacıyla OPAC, ABD Federal Polisi FBI'in verilerine dikkat çekti.

Bu verilere göre fidye yazılımı olayları 2018 ile 2019 arasında yüzde 37 oranında artış gösterdi. Fidye yazılımı saldırısından kaynaklı kayıplar ise yüzde 147 oranında yükseldi.

Fidyenin ödenmesi siber suçluları teşvik ediyor

OFAC, kurbanların fidyeyi ödeyerek siber suçluları devam ettirmeye, operasyonlarını genişletmeye ve diğer kuruluşları hedef almaya teşvik ettiğini ifade ediyor. Ayrıca, bir şirket en sonunda fidyeyi ödemeye karar verse bile saldırının arkasındaki kişilerin sistemlerine erişimi sonlandırıp sonlandırmayacağı veya çalınan verileri geri verip vermeyeceğinin kesin olmadığına vurgu yapılıyor.

Fidye yazılımına maruz kalmadan korunun!

Aslında kuruluşların, öncelikle fidye yazılımlardan kaçınmalarını sağlayacak önlemleri almaları tavsiye edilir. Bu önlemler rutin olarak en iyi siber güvenlik uygulamaları hakkında personel eğitimleri düzenlemeyi, iş sürekliliği çözümlerine yatırım yapmayı, düzenli yedeklemeler oluşturmalarının yanı sıra tanınmış, çok katmanlı bir güvenlik çözümüne yatırım yapmayı da içermelidir.

Kaspersky, bankacılık dolandırıcılardan korunmanıza yardımcı olacak ipuçlarını şu şekilde paylaşıyor:

- Banka çalışanı olduğunu iddia eden kişilerin aramalarına karşı dikkatli olun.
- SMS'lerle veya mesajlaşma programlarıyla gelen şüpheli bağlantılara tıklamayın.
- SMS veya anlık bildirimlerle gelen CVV ve diğer kodları asla kimseye söylemeyin.
- Şüphelenmeniz durumunda derhal telefonunuzu kapatın ve kartın arkasındaki numardan bankanızla iletişime geçin.
- Telefonunuzda siber güvenlik yazılımı kullanın. Biz Kaspersky Security Cloud'u kurmanızı öneririz.

Banka Dolandırıcılarının Neden Olduğu Ortalama Hasar

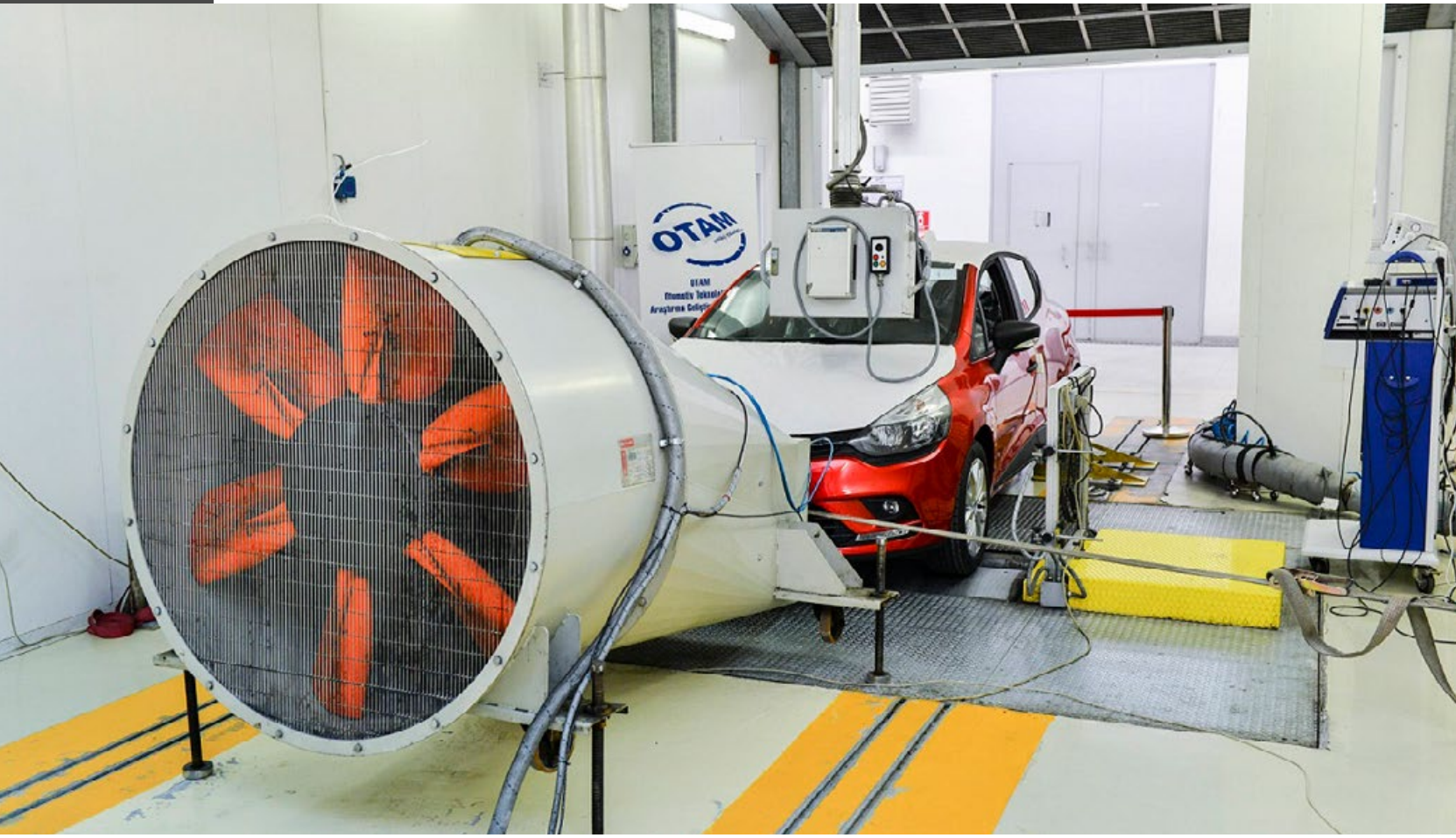
Kaspersky anketine göre, kullanıcıların %50'si 2020'nin ilk yarısında en az bir kez bankacılık dolandırıcılığıyla karşı karşıya kaldı. Vakaların %72'den fazlasında dolandırıcılık telefon aracılığıyla gerçekleşirken, aramalar daha çok Pazartesi'den Perşembe'ye saat 11:00- 18:00 arası yapıldı.

Dolandırıcılar bu tür aramalar için ciddi hazırlık yapıyor ve sosyal mühendislik tekniklerini aktif olarak kullanıyor. Vakaların %46'sında aradıkları kişinin doğru adını ve soyadını belirten dolandırıcılar %24'ünde banka kartı bilgilerini bile biliyorlardı. Öne sürülen en yaygın bahaneler veri doğrulama talebi (%59), banka kartı bloke bilgisi (%54) ve kredi teklifi (%63) olarak sıralandı. Dolandırıcılar vakaların %36'sında SMS kodunu veya kart verilerini

almaya çalışırken, her beş vakadan birini de (%31) güvenli olduğu iddia edilen bir hesaba para aktarmak için ikna etmeye çalıştı.

Kaspersky Küresel Araştırma ve Analiz Ekibi (GReAT) Orta Doğu Araştırma Merkezi Başkanı Amin Hasbini, "Finansal dolandırıcılık büyümeye devam ediyor. Özellikle 2020'nin ilk yarısında META (Ortadoğu, Türkiye ve Afrika) bölgesinde finansal kötü amaçlı yazılımlarda %55 artış gördük. Ancak ne yazık ki birçok kişi hala basit dolandırıcılık yöntemlerinin nasıl işlediğini, suçluları nasıl tanıyacağını ve para kaybedeceğini bilmiyor. Telefon dolandırıcılığı şüphesinde yapılacak en iyi şey sohbeti sonlandırıp bankanın resmi numarasını aramaktır" diyor.

Elektrikli Araç Testlerinde Merkez Üs Olmayı Hedefliyor

Otomotiv Teknolojileri Araştırma Geliştirme Merkezi (OTAM) otomotiv endüstrisinin gelişimine önemli katkılar sağlamaya devam ediyor.

Otomotiv Teknolojileri Araştırma Geliştirme Merkezi (OTAM)'da elektrikli ve hibrit araç testleri de başarıyla gerçekleştiriliyor. Bu yıl 4 firmanın elektrikli araç testlerini merkezlerinde yaptıklarını belirten OTAM Genel Müdürü Ekrem Özcan, "Otomobil ve hafif ticari araçtan oluşan toplam 4 araca yönelik; Enerji Tüketimi, Menzil ve Motor Performans Testleri gerçekleştirildi. Her test süreci yetkinliğimizi artırırken hedeflerimizi de büyütmemize yardımcı oluyor. Önümüzdeki günlerde Türk otomotiv sanayisinin yurtdışında yapmayı planladığı testleri de OTAM'a çekmek için yoğun çalışmalar yürütüyoruz" dedi.

Elektrikli ve hibrit araçlara olan talep her yıl giderek büyümeye devam ediyor. TÜİK verilerine göre 2020'nin ilk 9 ayında trafiğe kaydı yapılan otomobil sayısı 409 bin 538 adet. İlk 9 ayda kaydı yapılan otomobillerin yüzde 3,1'i elektrikli ve hibrit otomobillerden oluşuyor.

İlk 9 ayda 12 bin 572 adet elektrikli ve hibrit otomobil satıldı

İlk 9 ayda trafiğe kaydı yapılan elektrikli ve hibrit otomobillerin sayısı 12 bin 572 adet. Bu rakam 2019'un ilk 9 ayında 8 bin 700 adetti. Geçen yıla göre bu yıl yüzde 44,5 oranında artış yaşanmış durumda. 2019-2018'in yıl bazında toplam otomobil kıyaslamasına baktığımızda ise, 2019'da trafiğe kaydı yapılan elektrikli ve hibrit otomobillerin sayısı,

2018'e göre yüzde 180 artarak 15 bin 53 adet olmuştur.

Pazardaki elektrikli ve hibrit araç dönüşümünde OTAM yerini aldı

Toplam araç parkındaki değişimin ve elektrikli ve hibrit araçlara olan ilginin her yıl giderek artmasının geleceğe yönelik çok önemli sinyaller verdiğini belirten OTAM Genel Müdürü Ekrem Özcan, "OTAM olarak bu dönüşüme yönelik adımlarımızı biz de hızlıca attık ve her yeni süreçle birlikte merkezimizin yetkinliğini artırmak için yoğun çalışmalar yürütüyoruz. Yaptığımız çalışmalarda elde edilen başarının en önemli göstergelerinden birisi de elektrikli araç testinde tercih edilen bir merkez olmamız. Son 1 yılda yapılan 4 ayrı firmanın elektrikli araç testlerini OTAM olarak laboratuvarlarımızda gerçekleştirdik. Testleri yapılan araçlar hafif ticari araç ve binek otomobildi. Merkezimizde bu 4 araca yönelik; Enerji Tüketimi, Menzil ve Motor Performans Testleri gerçekleştirildi" dedi.

"Yurtdışında değil OTAM'da testinizi yapın" diyoruz

Türk otomotiv sanayisinin yurtdışında yapmayı planladığı testleri OTAM'a çekmek için de çalışmalar yaptıklarını belirten Ekrem Özcan, "Teorik bilginin yanında, son 1 yılda 4 ayrı firmanın elektrikli araç testlerini de yaparak pratikte de deneyimimiz arttı. Her süreçle birlikte ekibimizin yetkinliği, bilgi birikimi günden güne artıyor. Halihazırda toplamda 8 bin 500'den fazla testi başarıyla yapmış bir merkeziz. Merkezimizde mevcut 6 farklı test laboratuvarımız yer alıyor. Gerek araç geliştirme gerek motor testleri kapsamında özellikle Avrupa'da yapılması planlanan işlerin Türkiye'de, OTAM'da gerçekleştirilmesini sağladık, yeni işler de almaya devam ediyoruz. İhracatta elde ettikleri başarılarıyla ülkemizin gurur kaynağı olan otomotiv sektörünün gelişimine katkı sağlamaya devam ederken, onların yurtdışında yapmayı planladığı testlerle ilgili biz de firmalara "Yurtdışında değil

gelin OTAM'da testinizi yaptırın" diyoruz. Böylece her süreç iki tarafın da teknolojik gelişimine ve ekonomisine büyük katkılar sağlamış oluyor." dedi.

İlk 9 ayda ciroda yüzde 30 artış

OTAM'da laboratuvarların 3 vardiya esasına göre çalıştığını belirten Ekrem Özcan, "Pandemi dönemi olmasına rağmen, Artırılmış Gerçeklik Uzaktan Yönetim Platformlarımızla testlerimize 3 vardiya devam edebildik. Yurtdışından alınan projelerin de katkısıyla, ciromuzu Ekim sonu itibarıyla geçen sene aynı döneme göre yüzde 30'a yakın artırmış durumdayız" dedi.

Sanal Refakatçi, Kamyonların Yollardaki Güvenliğini Artırıyor

Bosch ve proje ortaklarından, otonom sürüş için dikkat ve aktivite desteğini geliştirmeye yönelik araştırma projesi.

- Otonom sürüş fonksiyonları, sürüş monotonluğunu bozar, sürücünün uyanık kalmasını sağlar, kazaları önler.

- Otonom sürüşte kamyon ve sürücü arasında mükemmel etkileşim sağlar.

- Kamyon sürücüleri otonom sürüşe daha sıcak bakmaya başladı.

- Bosch; proje ortakları Volkswagen, MAN Truck & Bus, Stuttgart Üniversitesi, Hochschule der Medien, Spiegel Institut ve CanControls ile birlikte yürüttüğü ve kamu tarafından finanse edilen 'TANGO' isimli projede konsorsiyum liderliğini üstlendi.

Kamyonlar, lojistiğin temelini oluşturur. Almanya'da taşımacılığın dörtte üçü karayoluyla gerçekleşmektedir. Zaman baskısı, uzun çalışma saatleri ve monoton uzun sürüşler, kamyon sürücülerinin günlük rutininin bir parçasıdır. Bir sürücünün dikkati dağılmışsa, aşırı yorgunsa veya çok yavaş tepki vermeye başladıysa bunun sonuçları felaket olabilir.

İşte bu noktada otonom sürüş fonksiyonları, kazalardan ve tehlikeli durumlardan kaçınmanın anahtarıdır. Otonom sürüş fonksiyonları her ne kadar sürücülerini uyarıp kritik durumlarda onları destekleyerek, gittikçe monoton ve yorucu görevleri daha fazla üstlenebilse de bu yine de insanların yerinin doldurulabileceği anlamına gelmiyor. İnsan, gerekli olduğu her durumda kontrolü eline almalıdır.

Araç ve sürücü arasındaki etkileşimi koordine

etmenin ideal yolunun ne olduğu TANGO projesinin son üç buçuk yıldır odak noktası oldu. TANGO, Almanca açılımına göre "Technologie für automatisiertes Fahren, die nutzergerecht optimiert wird" demektir ve Türkçede "Kullanıcı yararına optimize edilmiş otonom sürüş teknolojisi" anlamına gelir.

Kısmi ve koşullu otonom sürüşe odaklanılan (SAE Seviye 2 ve 3) projede sürücüyü uyanık tutan, yorgunluğu gideren ve sürüşü olabildiğince keyifli hale getiren bir sanal refakatçi 'dikkat ve aktivite destek sistemi' prototipi üretildi. Konsorsiyum lideri konumundaki Bosch'a ek olarak, projenin diğer katılımcıları arasında Volkswagen, MAN Truck & Bus, Stuttgart Üniversitesi, Hochschule der Medien, Spiegel Enstitüsü ve CanControls yer aldı. TANGO, Almanya Federal Ekonomi ve Enerji Bakanlığı'ndan (BMWi) yaklaşık 5 milyon Euro hibe desteğiyle finanse edildi.

Destek seviyesini, sürüş ve sürücünün durumunu göz önünde bulunduruyor

Bosch proje yöneticisi Michael Schulz, "Gelecekte, manuel ve otonom sürüş aşamaları değişecek. Bir bayrak yarışında olduğu gibi, direksiyon sorumluluğu araçtan sürücüye ve sonrasında da sürücüden araca geçecek. SAE Seviye 2'ye göre kısmi otonom sürüşte, sürücü herhangi bir zamanda müdahale etmeye hazırlıklı olmalıdır; SAE Seviye 3'e göre koşullu otonom sürüşte ise sürücü yalnızca gerektiğinde müdahalede bulunur. Amaç, sürücünün her zaman kontrolü ele alabilmesi için sürücüden gelen talepleri optimum seviyede tutmaktır" dedi.

Dikkat ve aktivite destek sistemi işte bu noktada devreye giriyor. Böylelikle, sürücünün durumuna ve gerçek sürüş durumunun neye izin vereceğine bağlı olarak ikincil aktiviteler sağlanabilir. Sürücüye ayrıca; müzik veya sesli kitap dinleme, e-posta okuma, mesaj yazma, film izleme, günün randevularını planlama, rota planlama, fitness egzersizleri yapma gibi çeşitli ikincil aktiviteler de sunabiliyor. Sistemin yalnızca belirli sürüş durumunu güvenilir bir şekilde belirlemesi değil, aynı zamanda

herhangi bir anda sürücünün yorgunluğu veya dikkatinin dağılması gibi durumları da algılaması ve doğru şekilde yorumlaması gerekir.

Ayrıca araştırma projesi, iç mekânı izlemek için sensörler kurarak bunları yapay zekâ yöntemleriyle birleştirdi. Kameralar, sürücünün gözlerinin kapanışını, sık sık göz kırpmasını, yol görüşünü kaybedip kaybetmediğini veya başının yorgunluktan düşüp düşmediğini algılar. Akıllı algoritmalar görüntüleri değerlendirir, yorumlar ve karşı önlemler başlatır. Bunlar bir uyarı, ikincil bir faaliyet gerçekleştirme önerisi veya fren yapma gibi aktif bir müdahale olabilir.

Geliştirme süreci, kullanıcının ihtiyaçlarına odaklanıyor

Araştırmacılar, yorgunluk ve dikkat dağınıklığının temel nedenlerine ulaşmak ve dikkat ve aktivite destek sisteminin gereksinimlerini kesin olarak belirlemek için, kamyon sürücülerine güzergahlarında eşlik etti, deneyimleri hakkında onlarla görüşme yaptı, çevrimiçi günlük kayıtları değerlendirdi ve revizyonlar yapmak için deneklerle geliştirme aşamaları hakkında fikir alışverişinde bulundu.

Bu süreç, sürüş simülörleri, test araçlarında sürüş ve hatta biraz da sihir içeriyordu. Sağdan direksiyonlu bir kamyonunda, kabinin yolcu tarafında da bir direksiyon simidi, fren pedalı, gaz pedalı ve her iki taraf özel bir ekranla ayrılmış olarak gerekli tüm kontrol ve görüntüleme unsurlarıyla donatıldı. 'Oz Büyücüsü' olarak adlandırılan bu yaklaşım, araştırmacıların otomatikleştirilmiş işlevi simüle etmesini ve gerçekçi koşullar altında kullanıcı davranışını gözlemlemesini sağladı.

Schulz, "Çalışmamızı bilinçli olarak kullanıcıya ve kullanıcı gereksinimlerine odakladık" derken, araştırmacılar, kamyon sürücülerinin teknolojiyi sorumluluklarının ellerinden alınmasıyla ilişkilendirmeleri ve işlerinin de elinden alınabileceğinden endişe duymaları nedeniyle genellikle otonom sürüşe karşı temkinli oldukları önermesinden yola çıktılar. Proje sayesinde konfor, daha rahat sürüş ve gidilecek noktaya varışa ek olarak, otomasyon

konusunda en güçlü destekleyici unsurun güvenlik olduğunu tespit edildi.

Araştırma bulguları otomobillere de uygulanabilir

Bu söylemin arka planında, insan-makine arayüzüne (HMI) özel bir vurgu yapılıyor. Schulz, “Gelecekte, bir aracın sürücüyü etkileşime girmesi ve bir ortak olarak hizmet etmesi gerekecek. Araç ve sürücü arasındaki mükemmel etkileşim, kullanımın basit, sezgisel ve cazip olmasını gerektiriyor” dedi.

Prototip, görsel, akustik ve dokunsal unsurları birleştiren ve dikkat ve aktivite destek sistemini bir avatar olarak gösteren birkaç ekrandan oluşan bir kontrol paneli içeriyor. Araştırma projesinden elde edilen bulgular, iç mekân izleme, otonom sürüş ve eğlence sistemleri

gibi alanlarda daha fazla gelişme sağlayacak. Bu bulgular yalnızca kamyonlar için değil, aynı zamanda karayolu trafiğinde güvenliğini artırmaya yönelik olmaları nedeniyle otomobillere de uygulanabilir.

- Caydırıcı savunma sistemleri ve silah sistemleriyle savaşların önüne geçilecek.
- İleri savunma teknolojileriyle terörün ve terör örgütlerinin insanlığa zarar vermesinin önüne geçilecek.
- Dijital dönüşüm her alanda olduğu gibi e-devlet uygulamalarında da etkisini gösterecek. Devletle ilgili işlemlerin tümü kamu kurumlarına gitmeden E-Devlet üzerinden yapılacak.
- Islak imza yasaklanacak. Islak imza yerine Elektronik İmza ve Mobil İmza kullanılacak. Bu işlemler için uygun cihazı olmayan vatandaşlara devlet tarafından uygun cihaz ücretsiz olarak verilecek.
- Vatandaşlık Kartı; nüfus cüzdanı, ehliyet, kredi kartı, bankamatik kartı gibi tüm işlemler için kullanılacak.
- İnsanlar doğal dengesi bozulmamış bir Dünya’da mutlu olabilir. Bu dengeyi koruyan ve olası sorunları çözen teknolojiler olacak.
- Yapay zekâ ve insansı robotlar hayatımızda çok önemli bir yere sahip olacak.
- Yapay zekâ günümüzün çaresiz hastalıklarına erken tanı ve etkili tedavi, imkânsız problemlerine çözümler sağlayacak.
- İnsansı robotlar evde bizlere hizmet ederken, işte en ağır işleri yapacak.
- Yapay zekâ ile terör olayları ve doğal afetler önceden tahmin edilerek, bunlara robotlar ve insansız hava araçları ile müdahale edilecek.
- Nesnelerin İnterneti ile hayatımızdaki tüm cihazlar birbiriyle iletişim halinde olacak ve hayatımızı kolaylaştıracak.
- Olası sağlık problemlerinde taşıdığımız aksesuarlar 112’yi bilgilendirecek ve ambulansın sevk edilmesini sağlayacak.
- Robotların üretime daha yoğun olarak gireceği gelecekte insanlara farklı iş olanaklarının sağlanması teknoloji ile mümkün olacak.
- Ulaşım otonom araçlarla ve yenilenebilir enerji ile %100 güvenli olarak yapılacak.
- Yeni ve yenilenebilir enerji kaynakları temel enerji ihtiyaçlarımızı karşılayacak.
- Blok zinciri mimarisi hayatımızın her alanına girecek ve günümüzde aracı durumunda olan birçok kurum etkisini ve önemini yitirecek.
- İş bulana kadar herkesin en azından temel ihtiyaçlarını rahatlıkla temin edeceği vatandaşlık maaşı verilmesi mümkün olacak.
- Siber güvenlik hayatımızın en önemli kavramlarından biri haline gelecek.

Gelecek 5.0: Yüksek Teknoloji, Mutlu İnsan, Dünya Barışı

Araç ve Yolculuk Paylaşım Uygulamaları

TEB Cetelem, Cetelem Araştırma Merkezi desteğiyle hazırlanan “Mobilite, Coğrafya, Kuşaklar - Otomotiv Dünyasındaki Bölünme” başlıklı 2020 raporunu açıkladı. Ara- larında Türkiye’nin de olduğu 15 ülkede, yaşları 18 ile 65 arasında değişen 10 bin kişiyle gerçekleştirilen araştırma, tüketicilerin otomobiller ve yeni mobilite uygulamalarıyla ilgili düşüncelerine yer veriyor. Rapor kuşaklar arası fark ve benzerlikleri ortaya koyarken, coğrafi değişikliklere bağlı olarak otomobil sahiplik oranları ve alışkanlıklarındaki farklılıkları da gözler önüne seriyor.

Otomotiv endüstrisi, teknolojik, çevresel ve sosyal açıdan yaşadığı zorluklara karşın, yasal düzenlemelerle sürekli değişip geliyor ve kurallar her kıtada farklılıklar gösteriyor. TEB Cetelem, her yıl Cetelem Araştırma Merkezi’nin desteğiyle sektörde farklı konularda hazırlanan, “Mobilite, Coğrafya, Kuşaklar - Otomotiv Dünyasındaki Bölünme”

başlıklı 2020 raporunda otomobillerin rol ve kullanım şekillerinin, kent merkezinde mi yoksa kırsal kesimde mi yaşandığına ve ayrıca kişilerin yaşına ve yaşadığı ülkeye bağlı olarak değiştiğini gösteriyor. Araştırma otomotiv dünyasında bir bölünmenin var olduğunu ortaya koyarken, sürücülerin mevcut ihtiyaç ve beklentilerinin çok değişken olduğuna ve bunların karşılanabilmesi gerektiğine dikkat çekiyor.

TEB Cetelem Genel Müdürü Gamze Halide Berberoğlu Cetelem Gözlemevi 2020 raporunun otomobilin uzun yıllar daha hayatımızda önemli bir rol alacağını gösterdiğini belirterek, şöyle konuştu: “Cetelem Gözlemevi araştırması, otomotiv sektörünün sürekli geliştiğini ve değişim gösterdiğini gözler önüne seriyor. Özellikle Avrupa’da karbondioksit emisyonlarının azaltılmasına yönelik hedefler, otomotiv üreticilerinin üretimlerini bu kriterlere uygun hale getirmek için baskı altına sokuyor. Hedeflerini gerçekleştirmek zorunda olan üreticilerle birlikte elektrikli ve hibrit

modellerin yaygınlaşması da kaçınılmaz oluyor. 2019 Cetelem Gözlemevi araştırmasına verilen cevaplardan yola çıkarak, 2030 yılında satılacak elektrikli araçların klasik araçlara oranının ortalama yüzde 25’ler seviyesinde olacağı tahmin ediliyor. Bu tahminlerin gerçekleşmesi için otomobil üreticilerinin çok değişken olan sürücülerin mevcut ihtiyaç ve beklentilerini de karşılayacak çözümler üretmesi gerekiyor.”

Otomobil satın alma maliyetinin yanı sıra, yakıt, sigorta, bakım masrafları gibi kullanım maliyetlerinin de yüksek olmasının kişileri farklı tasarruf yöntemleri uygulamaya yönlendirdiğini belirten Berberoğlu, araç sahiplerinin araçları üzerinden para kazanma yöntemlerini değerlendirmeye başladıklarını söyledi. Berberoğlu; “Araç ve yolculuk paylaşım gibi yeni mobilite çözümleri, otomobiller üzerine reklam alma ya da otomobillerine yerleştirilen sensörler aracılığıyla kişisel verilerini satma yöntemlerini ön plana çıkarıyor. Genç nesiller, teknolojiye çok aşina olmayan 55 yaş ve üzerinin aksine gelecekte dijital teknolojilerle reklam desteği olarak ücretsiz ve kaliteli hizmet sunan çözümlerle ücretsiz otomobillerin var olacağına inanıyor. Otomobiller bir gün ücretsiz olabilecek mi bilemiyoruz ama o zamana kadar çevre dostu ve düşük maliyetli teknolojilerin ve yeni mobilite çözümlerinin sektörde yaygınlaşması kaçınılmaz görünüyor” diye konuştu.

Türkiye’de otomobil sahipliğinin her 1000 kişide 200 adet civarında olduğunu belirten Berberoğlu, “Bu sebeple Türklerin araç paylaşımı, yolculuk paylaşımı gibi yeni otomobilite kavramlarını çabuk benimsemesi, kısa ve uzun yolculuklarda tercih etmesi şaşırtıcı değil. Çoğunlukla büyük şehirlerde araç sahipliğinin yoğun olması kırsal bölgelerde araç sayısında artış potansiyelinin yüksek olduğunu gösteriyor” dedi. Berberoğlu, sözlerine şöyle devam etti: “Pandemi ile birlikte otomotiv sektörü, yolculuk ve araç paylaşım çözümleri en çok etkilenen sektörler oldu. Kısıtlamaların azalması ve yeni normale dönüşle birlikte kişilerin toplu taşıma yerine otomobil sahipliğine yöneldiğini gözlemliyoruz. Yine bu dönemde firmaların sunduğu dijital çözümlerin ön plana

çıkacağını ve araç satın alımlarında önemli bir rol oynayacağını öngörüyoruz. TEB Cetelem olarak dijital ve yenilikçi çözümlerimizle iş ortaklarımızın ve müşterilerimizin ihtiyaçlarını ön planda tutmaya devam ediyoruz.”

Mobilite çözümleri otomobillere alternatif olarak öne çıkıyor

Cetelem Gözlemevi 2020 araştırmasında; otomobilin mali yükünün fazla olmasından dolayı toplu taşıma, yolculuk ve araç paylaşımı gibi mobilite çözümlerin otomobil sahibi olmanın önemini azalttığına dikkat çekiliyor. Bu konuda kentsel bölgede yaşayanlar ve mobilite çözümlerinin pek var olmadığı kırsal kesimler arasında görüş ayrılıkları bulunuyor. Kırsal kesimlerde ise toplu taşıma seçenekleri yeterince gelişmiş olmadığından otomobil sahipliği önemini koruyor.

Cetelem Gözlemevi araştırmasına katılanların beyanlarından elde edilen sonuçlara göre her 10 kişiden 6’sı otomobilleri olmadan yaşama- ya hazır olduklarını belirtiyor. Toplu taşıma ağlarının gelişmiş olduğu kentsel bölgelerde bu oran artıyor. Toplu taşıma gençlerin ve kentlilerin gözünde otomobile ciddi bir rakip olarak görülüyor. Toplu taşıma, yaygın olduğu mega kentlerde otomobile alternatif olarak öne çıkıyor.

Türkler, araç ve yolculuk paylaşım uygulamalarını dünya ortalamasının üzerinde tercih ediyor

Araştırmada araç ve yolculuk paylaşımı gibi yeni mobilite çözümlerinin gittikçe yaygınlaştığı ve otomobil maliyetlerini düşürmek için ciddi bir alternatif olarak ortaya çıktığı gözlemleniyor. Yeni mobilite yaklaşımlarının büyük otomobil markaları tarafından yaratılması, otomobillerin geleceklerini sürüş paylaşımı ve araba paylaşımı gibi yeni uygulamalar etrafında inşa edeceği gerçeğini gözler önüne seriyor.

Otomobiller yeni paylaşım yöntemleri düşünüldüğünde sadece masraf kalemi olmaktan çıkıp, gelir kaynağına dönüşüyor. Türkiye’de her üç kişiden ikisi araç paylaşımına açık

olduğunu söylüyor ve aylık 105 Euro gibi bir tutar karşılığı otomobillerini araç paylaşımına açabileceklerini belirtiyor.

Tüketicinin otomobile ilgisi değişmedi

Cetelem Gözlemevi'nin 2020 araştırması ile 2017'de yayınlanan "Otomobilimi Seviyorum" araştırması karşılaştırıldığında ise aradan geçen üç yıl içinde tüketicilerin otomobillere olan ilgisinin pek değişmediği görülüyor. 2017 tarihli Cetelem Gözlemevi araştırması, 10 sürücünden 9'unun araçları hakkında olumlu ya da çok olumlu görüşlere sahip olduğunu vurgularken, 10 sürücünün 8'i ise otomobilleri olmadan yapamayacaklarını belirtmişti. 2020 yılı "Mobilite, Coğrafya, Kuşaklar - Otomotiv Dünyasındaki Bölünme" araştırması sonuçlarına göre katılan her 10 kişiden 8'i araçlarına bağlı olduğunu belirtti.

Otomobil sahiplik oralarında son yıllarda gözlemlenen artış da otomobillere olan bağlılık ve sevginin göstergesi olarak karşımıza çıkıyor. Batı dünyasındaki büyük şehir merkezlerinde azalan otomobil sahiplik oranlarına karşın, sahiplik oranlarının arttığı Çin, Güney Afrika, Brezilya ve Türkiye benzer özellik göstererek otomotiv sektörünü etkileyen coğrafi bölünmeyi temsil ediyor. Amerika Birleşik Devletleri'nde ise otomobil sahiplik oranı en yüksek seviyede bulunuyor.

2020 Cetelem Gözlemevi araştırma sonuçları kuşaklar arası otomobillere olan bağlılık farklarını da ortaya koyuyor. Y kuşağının, 55 yaş ve üzeri kişilere kıyasla araçlarına daha bağlı olması otomobillerin gençlerin hayatındaki yeri ile bağlantılı olarak açıklanıyor. Kuşaklar arası bu fark en belirgin olarak Çin'de görülüyor. Türkiye'de ise gençler yüzde 85 oranında otomobillerine bağlı olduklarını belirtirken, 55 yaş ve üzeri otomobil sahipleri yüzde 76 oranında bağlılık gösteriyor. Bu oranlar dünya ortalamasının az da olsa üzerinde seyrediyor.

Otomobiller insanların düşlerini süslemeye devam ediyor

Sürücüler, araç sahibi olmaya devam nedenleri

sorulduğunda, pragmatik olmaktan ziyade idealist görüşler ileri sürerken, katılımcıların yüzde 59'u otomobilin kendilerine verdiği özgürlük duygusunun bu kararda etkili olduğunu belirtiyor. Katılımcıların yüzde 38'i otomobillerini sevdiğini belirtirken, yüzde 23'ü otomobilleri olmadan yaşamayı düşünemediklerini iletiyor. Türkiye'de ise otomobil sahibi olmaya devam etme nedeni olarak özgürlük hissini sevme görüşü öne çıkıyor.

Ankete katılanlara otomobil sahibi olmak ile ilgili düşünceleri sorulduğunda ise farklı görüşler belirtilirken, yüzde 39'u otomobil sahibi olmayı elzem bir ulaşım şekli olarak görüyor. Otomobil sahibi olmayı özgürlük ve zevk ile ilişkilendiren sürücülerin yanı sıra giderek artan mali bir yük olarak görenlerin oranı da oldukça fazla. Türkiye'de "otomobil elzem bir ulaşım şeklidir" görüşü ağır basıyor.

Araştırma sonuçlarına göre katılımcıların yüzde 50'si otomobilin kesinlikle gerekli olabileceği durumlar olduğunu düşünüyor. Bu görüş Çin'de yüzde 61 ile son derece yaygın, Türkiye'de ise bu oran yüzde 26.

Otomobiller çevre kirliliğinin esas nedenlerinden biri olarak görülüyor

Araştırmaya katılanların yüzde 66'sı otomobilleri bir numaralı kirlilik kaynağı olarak görüyor. Türkiye'den araştırmaya katılanların yüzde 89'u otomobillerin çevre kirliliğinin esas nedeni olduğunu düşünüyor, dünya ortalamasının da yüzde 23 üzerinde görüş bildirdikleri görülüyor.

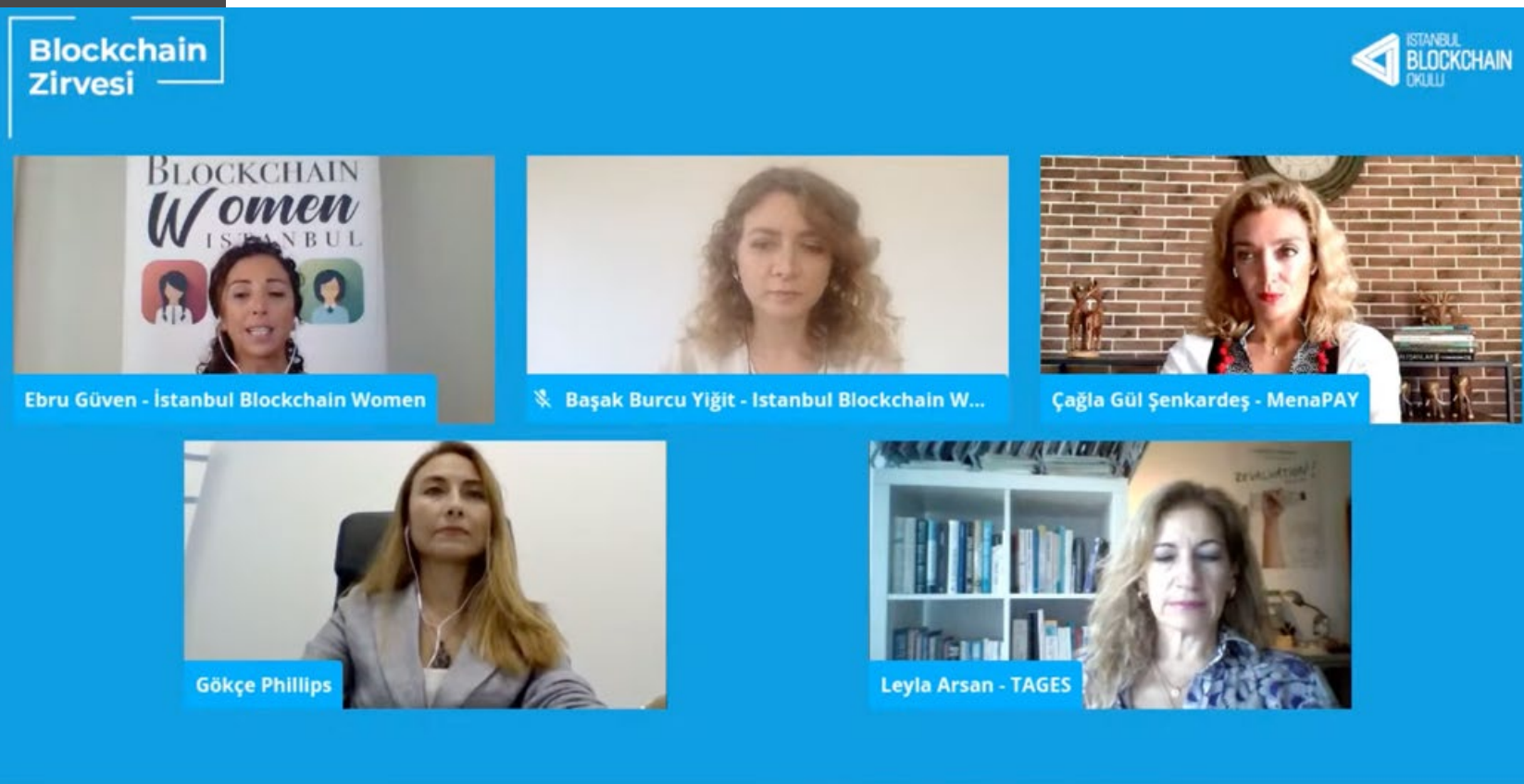
Ancak katılımcıların sadece yüzde 3'ünün otomobil sahibi olmanın çevreye karşı saygısızca ve zararlı olduğuna inandığı göz önüne alınacak olursa, sürücülerin kendilerinden ziyade kullandıkları araçların çevre dostu olması gerektiğini düşündüğü sonucu çıkartılabilir.

Katılımcıların yüzde 26'sı otomobilin düşük ekolojik ayak izine sahip olması gerektiğini belirtirken, özellikle kentlerde doğa dostu tercih olan hibrit ve elektrikli otomobil satın alma eğilimlerinde artış gözlemleniyor.

Benzinli otomobil almak isteyenler hala çoğunluğu oluştursa da giderek daha fazla kişi hibrit ve elektrikli otomobilleri tercih ediyor. Dizel otomobillerin egemenliği ise son bulmuş gibi gözüküyor. Çevreye uyumlu otomobiller söz konusu olduğunda Türk katılımcılar hibrit otomobilleri yüzde 47 oranında tercih ederken, elektrikli otomobilleri tercih edenlerin oranı yüzde 35.

Blockchain'in Geleceği Online Zirvede Konuşuldu

Habitat Derneği ve Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği (TSPB) ortaklığında, İstanbul Kalkınma Ajansı'nın Yenilikçi ve Yaratıcı İstanbul Mali Destek Programı ile desteklediği İstanbul Blockchain Okulu Projesi kapsamında online olarak düzenlenen Blockchain Zirvesi'nde; blockchain alanındaki teknolojik gelişmeler, dünya uygulamaları, hükümet ve merkez bankalarının blockchaine yaklaşım politikaları ve dezanformasyonla mücadelede gazetecilik alanında geliştirilen blockchain uygulamaları ele alındı.

Habitat Derneği ve Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği (TSPB) ortaklığında, İstanbul Kalkınma Ajansı'nın Yenilikçi ve Yaratıcı İstanbul Mali Destek Programı ile desteklediği İstanbul Blockchain Okulu Projesi kapsamında, Blockchain Zirvesi online olarak düzenlendi. Blockchain Zirvesi, Habitat Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Sezai Hazır ve Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği Genel Sekreteri

İlkay Arıkan'ın açılış konuşmaları ile başladı. Zirve kapsamında; "Blockchain'in Geleceği" "Dünyada Hükümet ve Merkez Bankalarının Blockchain'e Yaklaşımı", "Blockchain Dezenformasyonla Mücadelede Yardımcı Olabilir mi?", "Tokenizasyon" başlıklı oturumlarda ulusal ve uluslararası uzmanlar, blockchain alanında yapılan teknolojik gelişmeler, dezanformasyonla mücadelede gazetecilik alanında geliştirilen blockchain uygulamaları, dünyada hükümet ve merkez bankalarının blockchaine yaklaşım politikaları ve blockchain token konularında bilgi ve gelecek beklentilerini aktardı. Zirveyi, blockchain teknolojisindeki gelişmeleri merak eden aralarında iş insanları, akademisyen ve öğrencilerin yer aldığı 10 bine yakın canlı izleyici takip etti.

"Yapay zekâ ve nesnelerin interneti sosyoekonomik yapıya değişime zorluyor"

Habitat Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Sezai Hazır açılış konuşmasında, İstanbul

Blockchain Okulu Projesi'nin toplumda pozitif algı yaratmak ve gelecekte gerekli olacak yetkinliklere sahip uzmanların yetiştirilmesine olanak sağlamak amacıyla gerçekleştirdiklerini söyledi. Hazır, sanayi 4.0 ile gelişen başta yapay zekâ ve nesnelerin interneti alanındaki teknolojilerin, var olan sosyoekonomik yapıyı da değiştirmeye zorladığını söyledi. Hazır, "Önümüzdeki dönem blockchain alanında oluşturduğumuz müfredatı topluluk merkezlerimizde de vererek bu eğitimleri yayınlamayı amaçlıyoruz" dedi.

"Geleceğin finans kuruluşları, para yönetmekten çok teknolojiyi yöneten şirketler olacak"

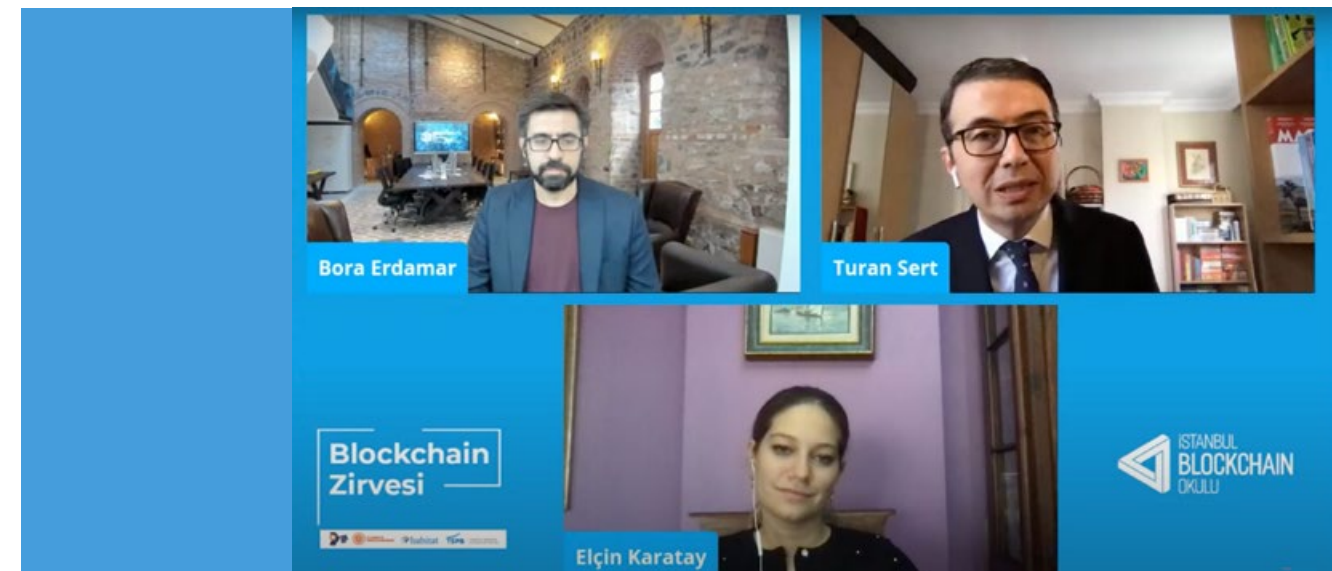
Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği Genel Sekreteri İlkay Arıkan ise "Blockchain Zirvesi"nde yaptığı konuşmada, Türkiye'de sermaye piyasası başta olmak üzere finans endüstrisinin güçlü teknolojik yatırımlar ve nitelikli insan kaynağının yeni dünyaya hızlı bir şekilde adapte olacağını söyledi. Geleceğin finans kuruluşlarının para yönetmekten çok teknolojiyi yöneten şirketler olacağını vurgulayan Arıkan, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği olarak gençlere yeni yetkinlikler kazandırma konusunda destek olmak amacıyla Blockchain Okulu'na destek olmaktan dolayı mutlu olduklarını ifade etti.

Car4Future Founders Institute'e ücretsiz katılmaya hak kazandı

Öte yandan İstanbul Blockchain Okulu Projesi kapsamında Pandemi dolayısıyla online

olarak düzenlenen "Blockchain Hızlandırma Programı" yatırımcılar ve farklı kurumların katıldığı blockchain çözümleri üreten hızlandırma takımları "Demo Günü" etkinliği ile tamamlandı. Blockchain Hızlandırma Programı'na, henüz çözüm önerisi ya da prototipi olmayan ancak blockchain alanında yetkin bir ekibe sahip takımlar ile blockchain teknolojisini kullanarak prototip ya da MVP'sini tamamlamış girişimciler başvurdu. Programa yapılan direkt başvurular ve Sprint etkinlikleri arasından seçilen takımlarla 8 hafta sürecek bir hızlandırma programı ile 6 hafta boyunca ihtiyaçlara yönelik online yatay ve dikey mentorluk seansları gerçekleştirildi. Ayrıca Pazar Doğrulama ve Pazar Büyüklüğü Hesaplama, Go-to-Market Strategy, Sektör ve Rakip Analizi, Teknoloji Doğrulama, Teknoloji Özeti Hazırlama, Yatırımcı Sunum Eğitimi, Sunum Teknikleri ve Taktikleri ile Finansal Planlama ve Projeksiyon başlıklarında online eğitimler verildi. Yapılan çok sayıda başvuru arasında seçilen ve enerjiden finansa, tarımdan eğlence sektörüne farklı alanlarda blockchain çözümleri üzerine çalışan 8 takım, 6 günlük eğitimin ardından, mentorlar eşliğinde birbirinden ilginç projeler geliştirdi.

Blockchain Zirvesi'nde açıklanan sonuçlara göre Car4Future takımı San Francisco tabanlı uluslararası hızlandırıcı programı olan Founders Institute'e ücretsiz katılmaya hak kazandı. Car4Future, elektrikli araçlar için blok zinciri teknolojisi ile geliştirilen enerji paylaşım ağı yazılımı ve enerji transfer donanımı projesi.

Nükleer Düzenleme Kurumu Başkanı Dr. Zafer Demircan da, kendilerine gösterilen misafirperverlik için Atomash yöneticilerine teşekkür etti. Fabrikanın benzersiz işler yaptığına dikkat çeken Demircan, “AEM teknolojisi, nükleer enerji santralleri için birincil devre ekipmanlarının üretiminde hali hazırda geniş bir deneyime sahip. Bugün bir kez daha tüm ürünlerin teknik dokümantasyon gerekliliklerine uygun olarak üretildiğine şahit olduk. Gelecekte de tarafların her birinin ülkelerimiz arasında verimli bir iş birliği için her türlü çabayı göstereceğini umuyoruz” dedi.

AEM-Technology A.Ş., Akkuyu Nükleer Santrali için 4 reaktör ve 4 buhar jeneratörü üretme görevini üstlendi. Atomash, bu yılın Ağustos ve Eylül aylarında birinci güç ünitesi için üretilen ve reaktör gövdesi ile 4 buhar jeneratöründen oluşan ekipmanları Akkuyu NGS'ye teslim etti.

Türkiye Nükleer Düzenleme Kurumu Heyetinden Ziyaret

Türkiye Cumhuriyeti Nükleer Düzenleme Kurumu (NDK) Başkanı Dr. Zafer Demircan başkanlığındaki heyet, Rusya Devlet Atom Enerjisi Kurumu Rosatom'un Mühendislik Birimi Atomenergomash A.Ş.'nin makine yapım bölümü olan AEM-Technology A.Ş.'nin Volgograd'ta bulunan şubesi Atomash'ı ziyaret etti.

Heyet, Türkiye'nin ilk nükleer enerji santrali Akkuyu Nükleer Güç Santrali (NGS) için yapılan ana ekipman üretiminin ilerleyişi hakkında bilgi aldı. Projenin mevcut durumu ve şantiyeye ekipman temini konusu da ziyaretin ana gündem maddelerinden biri oldu.

NDK Heyeti, nükleer santrallerin birinci devresinin temel ekipmanı olan reaktörler ve buhar jeneratörlerin üretim tesislerini de gördü. Atomash uzmanları burada heyete reaktör parçalarının kaynak ve işlenmesi ile

çeşitli kontrol işlemlerinin nasıl yapıldığını gösterdi.

AEM-Technologies Genel Müdürü Igor Kotov, ziyaret sırasında yaptığı açıklamada Atomash'ın bu yılki sınırlamalara karşın tüm kalite gereksinimlerini göz önünde bulundurarak Türkiye'deki nükleer santral için ana ekipmanı üretmeye yönelik programı uyguladığını belirtti. Bu kapsamda reaktör kabı ve buhar jeneratörleri setinin Akkuyu'nun inşaat sahasına sevk edildiğini hatırlatan Kotov, “Bu sadece işletmenin verimli çalışmasıyla değil, aynı zamanda Türk meslektaşlarımızla yapıcı iş birliği sayesinde de mümkün oldu. Şirketin teknolojik yetenekleri, tüm müşterilerimiz için planlanan ekipman üretim programlarına uymamızı sağlıyor. Bugün ortaklarımız üretimi kendi gözleriyle görerek buna bir kez daha ikna oldular” ifadelerini kullandı.

Türkiye Kurumsal PC Pazarına Giriyor

dynabook, verimliliği artıran ve iş hayatının zorluklarına çözüm sağlayan yenilikçi ürün ve çözümleriyle Türkiye kurumsal PC pazarına giriş yapıyor.

Dynabook Europe, Türkiye’de kurumsal PC pazarına girdiğini duyurdu. Sharp Corporation, 2018’de Toshiba Client Solutions’ı satın aldığı anda bu birimi dynabook olarak yeni bir markaya dönüştürdü. Toshiba’nın 35 yılı aşkın dizüstü bilgisayar mirası üzerine inşa edilen dynabook, dünya genelindeki markalaşma ve genişleme sürecine devam ediyor. dynabook, EMEA bölgesindeki mevcut büyüme stratejisinin en son adımı olarak Türkiye’de kurumsal PC pazarına giriş yapıyor. Türkiye’de kurumsal PC pazarının güçlü isimlerinden biri olmayı ve farklı bir B2B portföyü sunmayı hedefleyen dynabook, Türkiye’nin önde gelen teknoloji distribütörlerinden biri olan Aktepe Bilişim ile distribütörlük anlaşması imzaladı.

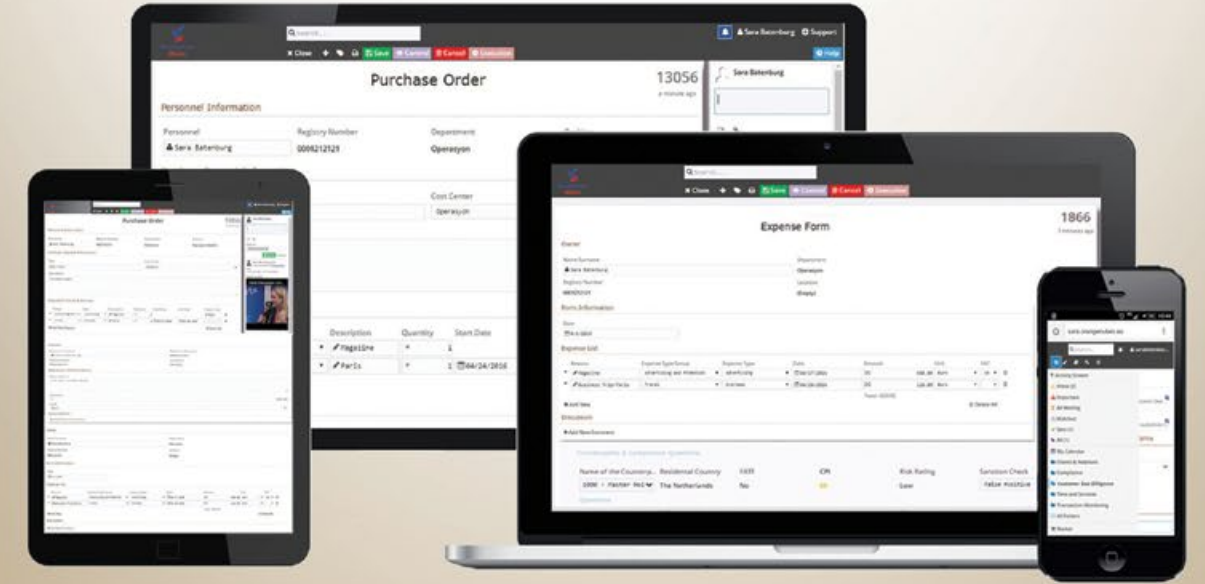
Türkiye’de bilgisayar çözümleri pazarına girmekten büyük bir heyecan duyduklarını belirten Dynabook Europe Türkiye İş Birimi Direktörü Ronald Ravel, “Türkiye’deki KOBİ ekosistemi olağanüstü büyüme yetenekleri ve iş gereksinimleri ile çok heyecan verici bir pazar. 2020’nin ilk 5 ayında Türkiye’deki BT teknoloji ürünleri satışlarında yüzde 12’lik bir artış gerçekleştiğini görüyoruz. Günlük mevcut ekonomi süreçleri dijitalleşmeyi, mobiliteyi ve her zaman etkileşimde olmayı, işletmeler için temel rekabet avantajı haline getiriyor. Bu gerçeklik de kurumsal BT sektöründe yeni bir vizyonu gerektiriyor” dedi.

Ravel sözlerine şöyle devam etti: “Türkiye’deki varlığımızı güçlendirmeyi ve B2B alanında lider yenilikçi teknoloji çözümleri sağlayan bir şirket olmayı amaçlıyoruz. İşletmelerin dijital dönüşüm gibi zorlukların üstesinden gelmelerine ve iş güçlerini mobil hale getirmelerine yardımcı olmak istiyoruz. Toshiba’nın 30 yılı aşkın mühendislik mükemmelliğinden güç alan ve artık Sharp’ın AIOT teknolojilerinden, tedarik ve üretim yeteneklerinden faydalanan ürün portföyümüz, tüm bu dönüşüme mükemmel bir şekilde uyuyor. Küçük ve orta ölçekli işletmelerin iş yeteneklerini güçlendirmek için tasarlanan dynabook’un pazar stratejisi, yerel paydaşlarla yakın ilişkiler kurmaya dayanıyor. Aktepe ile olan iş birliğimiz Türkiye kurumsal PC pazarında lider konuma yerleşmemizde büyük rol oynayacak.”

Türkiye kurumsal PC pazarındaki iddialı büyüme hedeflerinin altını çizen Aktepe Bilişim Satış Direktörü Gökmen Aktepe, “Sürekli gelişen kurumsal BT pazarının öncü şirketlerinden biri olan dynabook ile iş birliği yapmaktan büyük heyecan duyuyoruz. Bilgisayar satışları dünya genelinde artmaya devam ediyor. Canalys’e göre 2020 yılının üçüncü çeyreğinde son on yılın rekoru kırıldı. CONTEXT verilerine göre de Türkiye’deki dizüstü PC satışları, 2020 yılının ilk 5 ayında geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 63 arttı. İş dünyası ve kamu sektörü, “yeni normale” yönelik özel gereksinimleri karşılayan, özel olarak tasarlanmış tekliflere ihtiyaç duyuyor. dynabook’un KOBİ’ler ve kurumların yanı sıra özel ve kamu sektöründeki işletmeler için birçok farklı segmentte hızla ilk tercih haline geleceğine inanıyorum” dedi.

İş süreçlerinize mobil cihazlardan ulaşın

+90 850 460 0 886 (VTN)

- Proje Yönetimi •Fatura Onay •Satın Alma •Sipariş Yönetimi
- İşe Başlatma •İşten Ayrılma •Değişim Yönetimi •Talimat
- İzin •Performans Yönetimi •Masraf •Avans •İç Yazışma
- Sözleşme Öneri ve Takip •Yeni Ürün •Ürün Versiyon Değişimi
- Mutabakat •KEP Yönetim •Tebliğat •EFT •Kredi Başvurusu
- POS Operasyonları •ERP ve MRP •Doküman Yönetim Sistemi

www.vatanseverbilisim.com

 Petal Search

Re-search Your Possibilities

 Search Apps & Your Favourites

 Visual Search

 Voice Search

HUAWEI Mate40 Pro | 5G
CO-ENGINEERED WITH

Bir Arama Motorundan Daha Fazlası

Hem lokal hem de global arenada özellikle akıllı telefon pazarında çok önemli bir oyuncuya dönüşen Huawei'nin geliştirdiği Petal Search arama motoru, kullanıcılarına bugüne dek akıllardaki alışlagelmiş "arama motoru" algısını değiştirerek eşsiz bir deneyim yaşama fırsatı sunuyor. Petal Search'ün en büyük amacı Huawei ve diğer Android kullanıcılarının hızlı ve kolay bir şekilde istedikleri bilgiye ulaşmasını sağlamak.

Petal Search, kullanıcılarına Android ekosisteminde şimdiye kadar bulunmayan iki işlevi bir arada sunuyor; mobil bir arama motoru ve aynı zamanda kullanıcılar için bir uygulama arama aracı.

Petal Search sayesinde kullanıcılar aramak istedikleri konu ve uygulamalar için tek bir ana ekranda arama yaparken cihazlarında yeni uygulamalar arayıp indirebilir veya mevcut olanları güncelleyebilir.

Eşsiz mobil arama deneyimi

Avrupa başta olmak üzere, bugün dünya genelinde 170'ten fazla ülkede, 15 milyondan fazla kullanıcısı olan Petal Search ile, haber, alışveriş, seyahat, spor, finans, vb. birçok kategoride olmak üzere merak edilen son dakika haberler, en yakındaki restoranlar, beğenilen bir yemeğin tarifi, favori dizinin son bölümü, en sevilen şarkıcının son albümündeki parçalar, gelecek haftanın spor etkinlikleri gibi aramalar rahatlıkla gerçekleştiriliyor. Tüm arama sonuçları kullanıcının kişisel tercihlerine ve bulunduğu lokasyona göre özelleştirilebiliyor.

Sıradan bir internet araması yapılmasının çok ötesine geçen Petal Search, her kategori ve aramaya özel sonuçlarıyla dikkat çekiyor. Kullanıcılar, herhangi bir internet sitesini ziyaret etmeden müzik dinleyebilir, otel rezervasyonu yapabilir, sadece bir anahtar kelime yazarak ilgili tüm haberleri

okuyabilirler. "Yakınımdakiler" sekmesi ile de yaşanan yerdeki restoranları görüntüleyebilir, market fiyatlarına göz atılabilir, uygun kira evleri harita ile uzaklığına karar verilebilir.

Uygulama bulma konusunda özelleşmiş tam bir arama motoru olarak çalışan Petal Search, ters görsel aramalarını da destekliyor. Kullanıcı belli bir görsele benzer görselleri, ister dosya olarak Petal Search'e tanıtarak ister akıllı telefon kamerasından fotoğrafını çekerek arama işlemine başlayabiliyor.

Petal Search'te uygulama açıldığında kullanıcıyı karşılayan "Size Özel" sekmesi ile en çok aranan kelimeleri görerek gündemden anında haberdar olunabiliyor ve ilgi çeken gündem kelimelerine tıklanarak konu hakkında daha fazla bilgi alınabiliyor.

Petal Search bugünkü yapısıyla halihazırda kendi sektöründe çok büyük öneme sahip olan birçok marka ile iş birliği yapmış durumda. Hepsiburada, Blu TV, Puhu TV, Mynet vb. birçok önemli marka Petal Search ile kullanıcıların karşısına çıkıyor.

Güvenilir arama motoru

Gizlilik konusunda AB standartlarında sertifika sahibi olan ve kullanıcı verilerini izlemeyen Petal Search, tercihe göre arama dili ve bölgesi seçebilme, arama geçmişini kapatabilme ve uygunsuz içerikleri filtreleyebilme seçenekleri gibi özellikleriyle de kullanıcılarına özel bir deneyim sunuyor.

GDPR uyumluluğu için ePrivacy Seal tarafından onaylı arama motoru, Huawei kullanıcıları için en yüksek veri gizliliği ve güvenliği standartlarını hedefliyor. Buna ek olarak, daha güvenli bir arama deneyimi için kullanıcı verileri, kullanıcıların kendi bölgesinde saklanıyor.

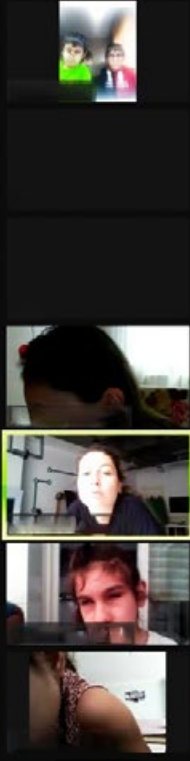
Önemli bir kısmını Türk mühendisler geliştiriyor

Petal Search'i rakiplerinden ayıran en yenilikçi özelliği tamamen yapay zekâ ve makine

öğrenimi modelleri üzerinde geliştirilmiş olması. Bunun yanı sıra, Petal Search yerelleştirme faaliyetlerine büyük önem veriyor. Projenin oldukça önemli bir kısmının Huawei Türkiye Ar-Ge Merkezi'nde Türk mühendisler tarafından geliştirilip ekosisteme kazandırıldığını söylemek mümkün.

Petal Search kullanım açısından sadece Huawei cihazlar ile sınırlı değil, diğer mobil Android cihazlarda da kullanılabilir durumda. Huawei kullanıcısıysanız, mobil cihazınızda Huawei AppGallery üzerinden hızlıca Petal Search'ü bulup indirebilir, cihazınızın ana ekranına ekleyip Petal Search arama çubuğuyla vakit kaybetmeden arama ya

Az Gören Çocuklara Sanat Atölyesi

Türk Telekom'un az gören çocuklara yönelik 'Günüşiği' projesi kapsamında 'Sanatın Günüşiği Atölyeleri 2020' etkinliği düzenlendi. İstanbul Modern Sanat Müzesi Koleksiyonu'nda yer alan eserlerin tanıtıldığı etkinlikte çocuklar sanat atölyelerine de katıldı.

Türk Telekom insan odaklı anlayışıyla yürüttüğü sosyal sorumluluk faaliyetlerine devam ediyor. Türk Telekom'un Engelsiz Yaşama Derneği (EyDer) ile hayata geçirdiği Günüşiği projesi, az gören çocuklar için çevrimiçi bir sanat etkinliğine imza attı. Türk Telekom ve İstanbul Modern iş birliğiyle düzenlenen ve önümüzdeki dönemde de devam etmesi planlanan 'Sanatın Günüşiği Atölyeleri 2020' kapsamında, Günüşiği çocuklarına çevrimiçi sanat eğitimi verildi.

Günüşiği çocuklarına geometrik şekillerin çağdaş sanat ve gündelik yaşamda kullanımının tanıtıldığı etkinlikte; sanat tarihi ile

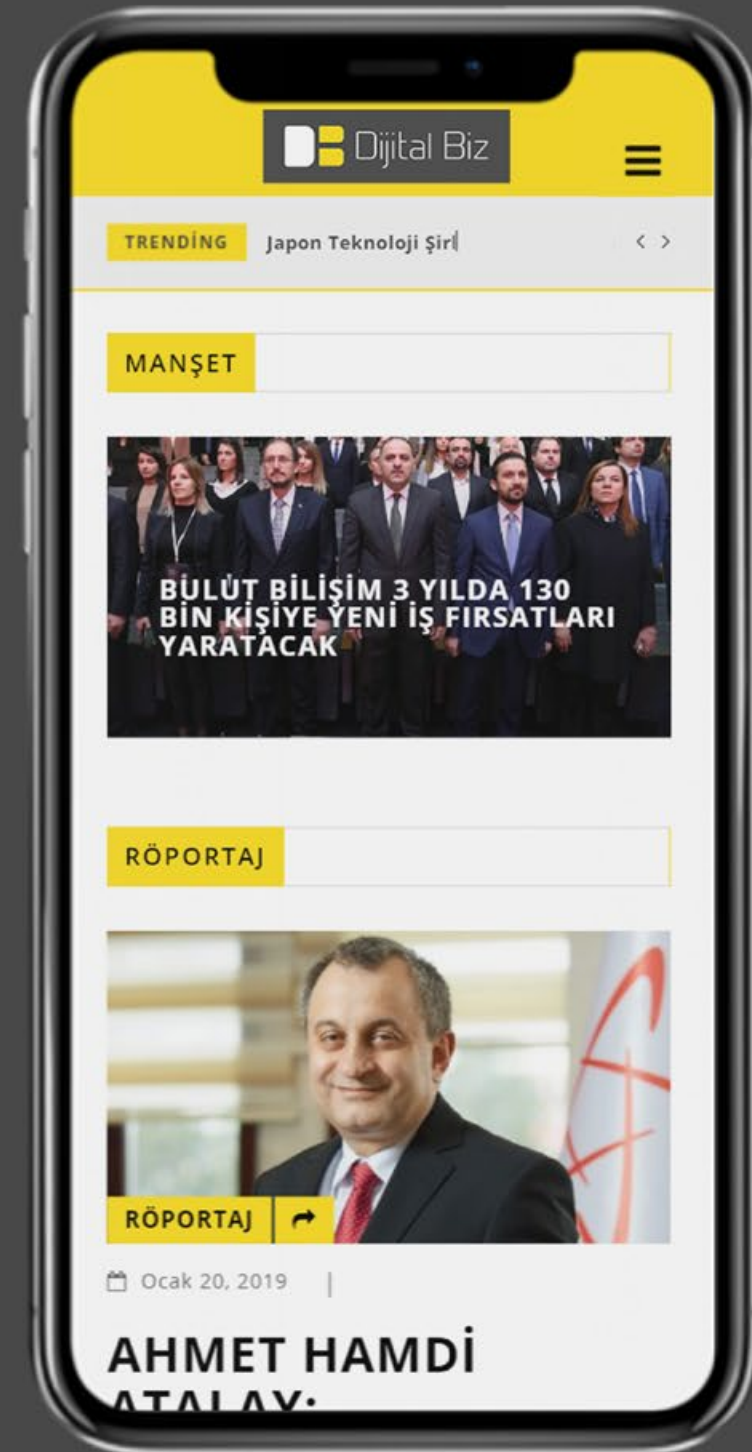
sanatçıların İstanbul Modern Sanat Müzesi Koleksiyonu'nda yer alan eserleri hakkında da bilgiler aktarıldı.

Müze koleksiyonundan örnekler

Dijital ortamda gerçekleştirilen programda; İstanbul Modern Sanat Müzesi Koleksiyonu'ndan Osman Dinç'in "Demir Çağı (Üçlü Davul)", Sterling Ruby'nin "BC (3030)", Ardan Özmenoğlu'nun "İstanbullu, Berliner", Sarah Morris'in "WTC" ve Adnan Çoker'in "Retrospektif II" adlı çalışmaları yorumlandı. Etkinliğin son bölümünde ise çocuklar; kâğıtları keserek elde ettikleri çeşitli geometrik şekilleri bir araya getirerek özgün biçimler ve yeni karakterler oluşturdular.

Bilişim, Ekonomi ve İş Dünyasından
Güncel Haberler 7/24 Cebinizde

www.dijitalbiz.com

KAMU BİLİŞİM HAFTASI

“Potansiyelini Bilişimle Keşfet”

Veri Güvenliği ve Kişisel Veriler

11 Aralık 2020 - 14:00 – 15:30

 Canlı Yayın Kamu Bilişim Derneği Youtube kanalı

Cabir Bilirgen

Kişisel Verileri Koruma Kurulu
Başkan Yardımcısı

Burak Bilge

AustriaCard
Genel Müdürü

Şenol Vatansever

Dijital Biz Dergisi
Genel Yayın Yönetmeni

Çağdaş Eryüksel

Secube

Yakup Şivka

AA İletişim Teknoloji
Direktörü

kbdturkiye

kamubilisimdernegi

kamubilisimdernegi

ONLINE

DATA CENTER İSTANBUL

8 Aralık'ta Buluşalım!

Arkun Andiç
Teknik Pazarlama Müdürü
Systemair HSK

Emrah Bayarçelik
Deputy General Manager
IST Systems

Hamza Salih Erden
Öğretim Üyesi
İstanbul Teknik Üniversitesi

Erol Özgüner
Bilgi İşlem Daire Başkanı
İBB

Hakan Uzuner
Kurucu
Çözümпарк

Mutlu Tunç
Sistem Yöneticisi
Boğaziçi Üniversitesi
Bilgi İşlem Merkezi

Kayıt için:
www.datacenteristanbul.com

ONLINE

DATA CENTER İSTANBUL

8 Aralık'ta Buluşalım!

Mehmet Balbay
Teknik Tanıtım ve Dışaın Uzmanı
ABB Elektrik

Serap Ormanlı Pala
Veri Merkezi Çözüm Mimarı
Schneider Electric

Serkan Koçak
CEO, CPCC
PlusClouds

Şenol Vatansever
Başkan
Bider

Yusuf Zahit Gündoğdu
Başkan, İnş. Y. Müh.
Miyamoto International Türkiye

Kayıt için:
www.datacenteristanbul.com

Bitdefender®

SON 10 YILDA
EN FAZLA
“YILIN ÜRÜNÜ”
ÖDÜLÜNÜ ALAN
SİBER GÜVENLİK
YAZILIMI!

www.bitdefender.com.tr | info@bitdefender.com.tr | +90 212 709 28 48

Huma ile
gündüz işinde,

gece oyunda
Canavar ol.

HUMA H5

15,6"
IPS Mat Led
Ekran

%100
sRGB

Intel® i7
10750H
İşlemci

Nvidia
GTX 1650
Ekran Kartı

www.monsternotebook.com.tr 0850 255 11 11

Huma H5 Notebook'un %100 sRGB'li 15,6" IPS mat ekranı sayesinde daha fazla renk derinliği sizleri bekliyor.